

311441

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 }
నంపుటము ౧౪ }

చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 20-వ తేది స్థానువారము
శ్రీ అక్షయనామనంవత్సర మార్గశిరమాస బహుళ పృథమ.

No. 219
నంచిక ౨౧౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు బాందియున్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలె శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి సహజమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 జేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఆయుర్వేదాపథ రత్నాకరము
చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
0264 దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

WANTED.

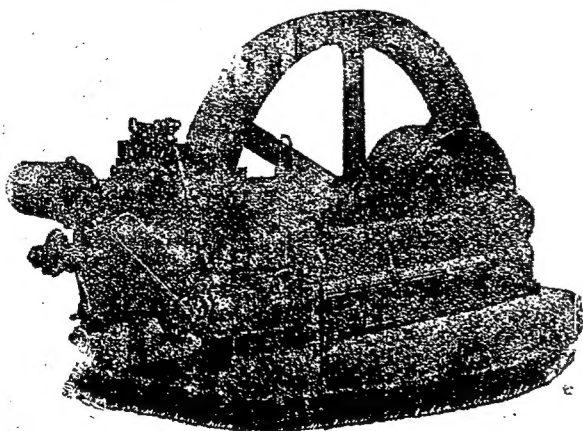
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108

Apply to:-

Imperial Telegraph Collage, Delhi

యింపిరియల్ కోల్డు స్టార్లింగు క్రాడు ఆయిలు యింజను

ఇతర ఆయిలు
యింజనుల కంటె
బలమైనవి. చాలత
క్కువ ఆయిలు
ఖర్చుగును.
యిండియాలో
అన్ని స్థానములలో
పనిచేయుచున్నవి.

12 మొదలు 75
గుట్టముల వరకు
స్టాక్లో వున్నవి.
ధరలు చాల
సరసము.

వలయువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.

స్టాక్ యేజంటు

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

ప్రాప్తయిటరు, చుండూరు వెంకటరెడ్డి. బి.ఎ

"త్రైమదాంధ్ర మహాభారతము"

ఆది, నభాపర్వములు 3236

వెల 0-12-0 మాత్రమే.

పుస్తకముల కేటలాగు పుచ్చితము

సుజనరంజనీముద్రాశాల

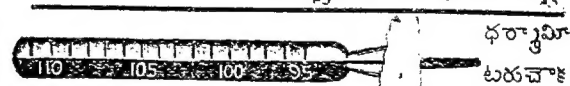
కాకినాడ

ఆరూఢము

3268

ధర్మశాస్త్రయంబర ప్రశ్నలును, శ్లోక వ్రాయుకాలము
తోపా, పంపించిన, బహులంబడును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్న
లకు. రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు ప్రశ్నేకము. - బాలశ్యోతిపాలయము,

వంగపట్టు, చోళింగపురము పోస్టు.

అసాధ్యరోగములందు జ్వరములందు వైద్యులచేవాడబ్బ
చున్న యంత్రము. అరనిమిషములో శరీరవేడిమిని తెలుపు
అనేకమంది మెచ్చుకొనిరి. వెల 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు వేర్వే
అమృతరత్నాకరము, 45, బందరువీధి, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞము

కం

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మశాస్త్రయంబర 5 ప్రశ్న
వ్రాసిపంపిన ఎడల ఫలితము బహులు వ్రాసిపంపెదము ప్ర
వ్రాయుకాలము లేక జాతిక వఖ్యలైనను తెలుపవలెను. 6 ప్రశ్న
లకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నలకు రూ. 0-4-0 వి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును.

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిపాలయము

తిరుత్తణి

1 అభిరక్త భస్మము మొదలు

శ్రీ ముక్త్యాల పంసానమున 800 పుటములు
నది, బహుముతము. వేడి, ధర్మ, శుభ, విప్లవభాగిన్లు
కథమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో
బడును. అనేకములు చదివెల్లవాడు, శ్రేయము ఉన్నది
2125 అభిరక్త భస్మము మొదలు

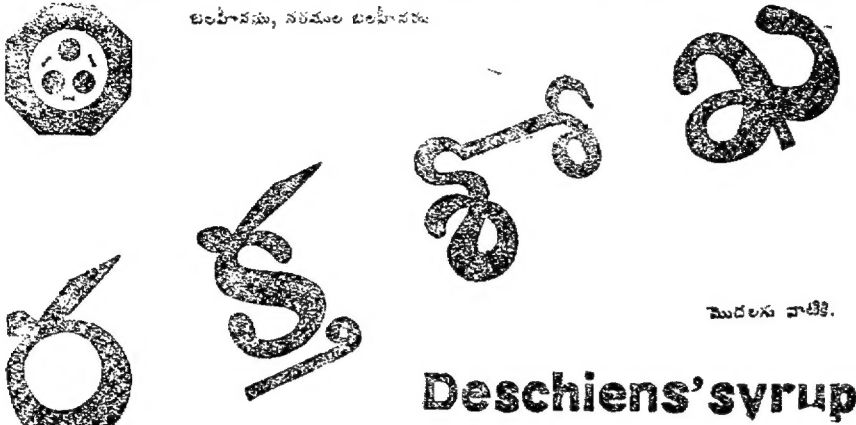
వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. వి. గారి

జీవామృతము

జీవామృతము:—నరముల యొక్క బలహీనము చే కలిగియున్న రోగముల కిది యమోఘమైన యావధి రాజము. బలహీనము, బలహీనము భారతీయము, రక్తతమము, కీర్ణవృద్ధి, మొదలు యొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు ఇది 80 సంవత్సరములకు ప్రసిద్ధిచెందిన రసాయనరాజము. వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 3.4-0

కృత్యలగు ఉచితముగా పంపబడును.

111 గోవిందపునాయనిపిడి, ఆయుర్వేదాశ్రమం పోస్టుబాక్సు, 287. మదరాసు. మదరాసు.

Deschiens' syrup

మొదలగు వాటికి.

విశేషమైన ఉపయోగము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణము, 30,000 వైద్యులు ఒకప్పుడొప్పునను. డెస్చియన్, పాకిస్థాన్, ఆఫ్ఘానిస్తాన్, గవనియము. ఎక్కడను దొరుకును.

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. MARI Co., 1374, Broadway Madras.

ఇంకను కాలయాపనముచేయుక తక్షణమే నన్ను పరిశీలించి, లాభమును పొందుదు?

నేను గడచిన అనేక సం॥ రములనుండి ప్రచారమునందున్నాను నా పేరుగాని, నా గుణముగాని తెలియనట్టి గృహములేక ప్రజలు లేరనియే స్పష్టముగా తెలుపగలను. అట్లుగాక ఒకవేళ కారణాంతరములే నా స్నేహము చేయకుండినవారు, వారికియేకస్థ, లాభము నిమిత్తము తక్షణమే నావివరము తెలుసుకొన వలెను. చంటి పీల్లలు, బాలరు, బాలికలు, తరుణులు, యవ్వనులు, ముసలివారు మొదలగువారికి నేనొక వర్తమానము నలెనున్నాను. దేశ, కాల, లింగభేదములేక నన్ను ఎల్లరును సేవింతుమన్నాను.

నా పేరే లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0, పోస్టుభర్తు చేరు, పూర్తివివరములకు ఈచిరున విలాసమునకువాయుడు. అన్ని వ్యాధులకు ఔషధము లున్నవి. కృత్యలగునకు ప్రాసిన పంపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—మద్రాసు ప్రజలు నెం 6, బంధురపిడిలోనున్న మ్యోంకంపెనీయెడను పుచ్చకొననవచ్చును. యితరకౌషధములకు మాత్రావ్రాయవలెను.

శాశ్వత వెంటకటాచలం పండితులు, ప్రొఫెసరు, సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

కు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భౌగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుందుము. ఆసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 8-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము, తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు. ఆంధ్ర కంపెనీ 175, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

అఖిల భారత లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశము

శివస్వామి అయ్యంగారి సూచనము

అకోలా, డిసెం. 17:— అఖిలభారత లిబరలు ఫెడరేషనువారు 27-వ తేదీన అకోలాలో సమావేశమగుదురు. అధ్యక్షులు సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యంగారు 28-వ తేదీకిని చింతామణిగారు 24-వ తేదీకిని రాగలరు. సమావేశము మూడు రోజులు. బహిరంగోపన్యాసములు ఏర్పాటుచేయబడినవి. శ్రీ లాగారు, జయకరు, ఆర్. వి. సి. పాలుగార్లు అధ్యక్షింపబడిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

విద్యాగారి మహాశాసతి యం. ఎ. మధ్యపరగవాల వీహారు మహిళామహాభవ 30-వ తేదీన అధ్యక్షతనహింతురు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

మదరాసు జీవరత్న ప్రచారకసభ- స్థాపనోత్సవము

మనిశ్రీ గంభీరవిజయజి మహారాజ్ గారి కరకమలముల తో (9-12-26) గురువారము ఉదయము 7-15 గం॥ శుభసమయమున మండలిద్వారమును విముక్తిగావించి అనాథ జీవులకు అభయమొసగిరి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొన బడిన శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, మండలి యొక్క ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి. శ్యామజీభాయి, జేవనీభాయిగారలు సహకార్యదర్శులుగా నిర్ణయించబడిరి. అనేక నేతుసాహుకారులును, మరియు బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు సభకు విచ్చేసియుండిరి. ముఖ్యముగా శ్రీమాన్ సామి వెంకటాచలం శెట్టి ఎం. యల్. సి. గారును, మదరాసు ఎస్. పి. సి. ఏ. (జంతుహింసానివారంసంఘం) గారి కార్యదర్శులగు శ్రీమాన్. రంగస్వామయ్యగారును, హిందీ ప్రచారకార్యకర్త శ్రీమాన్ టుషి కేశవజీగారును, నేట్ రామ లాల్ ఎం. ఎల్. సి. గారును మొదలగు మహాసభావులు సభకువచ్చేసి, మదరాసు (జీవరత్న ప్రచారకసభ) తేలికారత ను మునిమహారాజ్ గారు తీర్చినందులకును, మరియు మండలికార్యములు సక్రమముగాజరిపి నోరులేని మూగపశువులను క్రూర త్యములనుండి తప్పించి అహింసాధర్మమును సర్వదావ్యాపించుటకు తగినయోచనలు చేయవలయునో యను అంశములు, ఇంగ్లీషు, తమిళ, హిందీ, తెనుగుభాషలలో నుపన్యాసములు గావించి, మండలిని స్థాపించడములో బలపరచిరి.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు శ్రీమాన్ సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారులు, ఇట్టిసభల ఆవశ్యకతను గురించి జైనమతసిద్ధాంతములగురించి చక్కగాబోధించి సభ్యుల నానందపరచిరి. తదనంతరము స్థాపనాకార్యములలో తోడ్పడుటకు ముఖ్యముగా హైదరాబాదునుండి రప్పించిన "శివశక్తి" భాగ్యరత్నవర్మగారు, హిందీ భాషలో నుపన్యసింపుచు సామాన్య ప్రజలవలన హింస నేతీరునజరుపబడుచున్నదో, మరియు దానివలన మూగపశువులేగాక వీరజనులుగూడ నెట్లు పీడింపబడుచున్నారో యను అంశములు చక్కగా వెల్లడిపరచిరి. తెలిసి తెలియక జేయు పలువిధహింసలు, తలాదమును చక్కగా ప్రదర్శించి, దేశభాషలలో ప్రబోధముగావించినచో నిజముగా చాలావరకు క్రూరత్యముతగ్గి ప్రజలలో దయాభావము లేగాక ఆరోగ్యమార్గముమాడా నేర్పడునని నొక్కితెప్పిరి.

వర్మగారిచ్చిన యుపన్యాసములన సభ్యులలో ననేకులు కంటిసిరుకార్చుచుండిరి. అధ్యక్షులవారు తిరుగ వర్మగారిని ఆంధ్రములో నుపన్యసింపుమని కోరిరి. తదనంతరము తెనుగు భాషలోగూడ చక్కగా నుపన్యసించి, హిందీభాష తెలియని బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర మహాశయులను మెప్పించిరి. వెంటనే యొక బ్రాహ్మణేతరముక్తుడు గద్దపర్వరముతో దీక్షగైకొనుటకు అపీలుగావించెను.

మూలసమమకొరకు మునిమహారాజగారు ఇవివరకే జైనశిష్యులతో దానముకోరబడియున్నందున, మొత్తము 28 వేల రూప్యముల ప్రతిజ్ఞగావించబడి, స్థాపనశుభసమయమున 18 వేల రూప్యములు వసూలై మొత్తము 28 వేలపై చిల్లర రూప్యముల మూలనిధి యేర్పడినట్లు స్పష్టమయ్యెను. ఏదయిట్లున్నను 30 జిల్లాలుగల మదరాసు రాష్ట్రమునందంతట ప్రచారముగావించి ప్రతిజిల్లాలో నొక శాఖామండలిని స్థాపించి సక్రమముగా కార్యము జరుపబడినచో అనేకవేల జీవులకు అభయదాన మొసగబడుటయేగాక మతము పేరగావించు వివిధహింసలు శాంతింపబడుననుటకు సంభావములేదు.

(ప్రచారకుడు)

ఇండియా గజెటు

శాసనసభాసభా

ఫిల్మ్, డి.సెం 17:— ఈదిన పునరావృతపరిచినవారు భారతదేశపు పునరావృతపరిచినవారు...

హోమియోపాథి మందులు

తలకత్తె మోక్షాన్ని జన్మించునట్లుగా గానీ వచ్చేదని...

ఆర్థికశాఖ:— (సెంట్రల్ బ్యాంకు) వర్షానికి గానీ పాదక త్వమిందనదుచున్న ముస్లింలను ప్రత్యేక బహిష్కరించబడినది.

విద్యాశాఖ ఆర్డర్స్ మొదలైనవి హాజరైతరమున బంధనలలో కొన్ని నవరాలు చేయబడినవి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల స్టేట్స్ మొదటికలు వారికి పాత్రాత్మకమై డిప్లోమా లను లై సెన్సులను బసం అధికార మొసంగబడినది.

రైల్వే శాఖ

బెంగాలు నామమాత్రం రైల్వేస్టేషన్లలో నీటిగున సర్వేలు కాంక్షనచేయబడినవి:— టిట్లగరు, సోమపూరు, ధంతారీ, కంకేరు (2-66 గేజీ) బరహంపురం, రమోల కొండ, భద్రకు, ఛాందబారి, కొంపైకోడ్డు, కాంపైజగత్పూరు, కాండ్లపేరు, జాజ్పూరు, జాజ్పూరుకోడ్డు, విలాసపూరుకవర్తా. (అ. ప్రె.)

పండిత కాశీభట్ల

బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు

ఉపన్యాసపరంపర నాసగుట

హైదరాబాదు, డిసెంబరు 18:— అత్యధికగౌరవ ప్రతిపత్తులు గలిగిన శ్రీ పండిత కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు శుక్రవారమునా దువయమున విచ్చేసియున్నారు. ఆంధ్ర నాయకులు హైదరాబాదు సికింద్రాబాదులందు వారి యుపన్యాసముల సేర్పాటు చేయుచున్నారు. (తంరి)

ప్రభుత్వేతర పాఠశాల పాఠ్యాంశములు

సమావేశము

లాహోరు, డిసెంబరు 17:— సర్ మహామదు షాఫీ గారి యాధిపత్యమున విద్యావిషయకాభివృద్ధికొరకున తరుతమ యజమానల శ్రేయోభివృద్ధికొరకున లాహోరు ప్రభుత్వచూజ మాన్యమందులేని పాఠశాల ఉపాధ్యాయులుదరు సమావేశము గానున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

బొంబాయి రాకలు

బొంబాయి, డిసెంబరు 17:— బాక్స్ కమిటీ సభ్యులును కార్యదర్శిగార్లు బిల్లిమారియా, బాంబుగార్లు నేడు వచ్చిరి. బాంబుగార్లు కమిటీవారు జనవరిలో ప్రచురించనున్న నివేదికను తీసికొని వచ్చిరి.

బిల్లిమారియాగారు నివేదిక నందరు నామోదితురనియు కొందరు ఈతప్పున బాధ్యులని తీర్మానింపబడినదనియు చెప్పిరి. నేడు వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు రాజప్రతినిధిగారి కుమారుడు చార్లస్ పుష్కగారు, సర్ స్టాన్లీ, రీడుసతి, సర్ లల్లా భాయి శ్యామలాను, సర్ రాబర్టు హార్వీ గార్లు.

విజయనగరం కుమారరాజు రాణిగార్లు విచ్చేసిరి.

(ఫీ. ప్రె.)

ఫిల్మ్, డి.సెం. 17:— ఫిల్మ్ ఫ్యాక్టరీ యజమానల సమావేశమువారు, “కలెక్టర్స్ రీసెర్చి అభిప్రాయముల నామోదిం చుచు 16 పెన్సిల్ మారకము సేర్పాటుచేయుట కంగీకరించు చున్నారని తీర్మానించిరి. (ఫీ. ప్రె.)

“STAR BRAND” SULPHATE OF AMMONIA.

నక్షత్రపుమార్కు సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియా ఎరువులన్నిటిలో నుత్తమమైనది

విశేషముగ నుపయోగపెట్టబడుచున్నది. అందరిచేతను మంచిదని పొగడబడ్డది.

ఒక్క వసాయకులారా!

అమోనియాను సమానముగ నెరుపుకలవా? మీరు ఎప్పుడైన నుపయోగించియుంటిరా? వేలమంది దానిని పరీక్షచేసిరి. లాభకరముగానున్నందున, విశేషముగ కొనుటకు వచ్చుచున్నారు.

ఎరువులన్నిటికిని రాజైన యాసోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాను, వరి, చెంది, పొగాకు, రాగి, సజ్జలు, జొన్నలు, తమలపాకులు, ద్రాక్షతీగలు, నిమ్మచెట్లు, వారింజచెట్లు, ఉల్లిగడ్డలు, బంగాళాదుంపలు, పసుపు, అరటి, కొబ్బరిచెట్టు మొదలైనవాటికి ఉపయోగించవచ్చును. నీటిలో వేయగానే కరుగును. వెంటనే పైకకు వినియోగపడును. చెడువాసన యెంతమాత్రమును లేదు. మతాచారములకు వ్యతిరేకమైన వస్తువు యెంతమాత్రమును చేర్చబడలేదు. అంతే గాక, ఇంతకంటే చాకడైన యెరువు మరొకటిలేదు.

ఒక్కొక్కపైరుకు ఎంతెంతవేయవలసినది, యేలాగు వేయవలసినది, మొదలైన వివరములను మాకుగాని, యీ క్రింద తెలుపబడిన మాకంపెనీ ప్రచారకులకుగాని, సర్కారు వ్యవసాయపు యిలాకావారికిగాని వ్రాసినయెడల వివరములు తెలియగలవు.

Table with 3 columns: డిపోలములు, విలాసములు, ప్రచారకులు. Rows include locations like సామర్ల కొట్, బెజవాడ, తెనాలి, చినగంజాము, నెల్లూరు, కొడవలూరు, నాయుడుపేట, కోడూరు, కడప, వేంపల్లి and their respective agents.

80 పానుల తూకముగల ‘నక్షత్రపు’ మార్కుగల సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాబస్తా 1 కి రు 8-8-0 వంతున పైన వ్రాయబడినవారివద్ద లభించును.

ఫలితము చాలయెక్కువగా నుండునలెననుకొనిక గలరైతులకు, సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాతో, నక్షత్రపు మార్కుగల నూపర్ ఫాస్ ఫేటుకూడ పైరులకు నుపయోగించవచ్చును. ఇదికూడా మాడిపోలలో నమ్మబడుచున్నది. 112 పానుల తూకముగల బస్తా 1 కి రు 5-8-0 మాత్రమే.

ఒకేమాదిరిగాని లేక రెండుమాదిరి యెరువులను ఒకేసరియందు నాలుగుబస్తాలు కొనువారికి, రైలుకర్షులు కంపెనీవారు భరించి, అదేవెలకే కొనువారికి సమీపమునగల రైలుస్టేషనుకు పంపుదురు, ట్రాకుగా కొనువారికి ఇంకను చాకగా నమ్మబడును.

Fertiliser Propaganda of India, Limited., Secretaries:—SHAW WALLACE & Co., MADRAS.

అఖిల భారతమహిళా సభ

పూనాలో జనవరి 5 తేదీనకు జరుగబోవు అఖిల భారత మహిళాసభకు ప్రయత్నములు చురుకుగాజరుగుచున్నవి. గయి క్వారు మహారాణిగారు సభను తెరచెదరు. శిల్ప సమ కా లేజి ఆహ్వానం సభ జరుగును. హిందూదేశీయందంతలు నుండి 60 మంది ప్రతినిధులురానున్నారు. ప్రత్యేకముగా మరీ కొందరు ప్రతినిధులు ఆహ్వానింపబడినారు—అనేకమంది ప్రముఖులు ప్రేక్షకులుగా వచ్చుటకు సమ్యుత్తించినారు.

స్థానికగ్రామల కొన్ని లాభానా, హైదరాబాదు(దక్కను) డక్కా, బొంబాయి, పూనా, బెంగళూరు, ఇందూరు, మద్రాసు, సికారిపూరు—కాన్పూరు—తెనారసు—అహమ్మదాబాదు—బిల్లి—కొచ్చిను—హోలపూరు—హైదరాబాదు(సింధు) ప్రదేశములలో జరిగినవి. ఇంకను కలకత్తా మున్నగుచోట్లసభలు జరుగవలసియున్నవి.

సభ ప్రారంభదినమున 5 తేదీ బుధవారమున ఆహ్వాన సంఘమువారియొక్కయు అధ్యక్షులయొక్కయు గయిక్వారు మహారాణిగారియొక్కయు యుపన్యాసములు జరుగును.

మరునాడు ప్రత్యేక సభలనారు పంపిన చిత్తతీర్మానము లన్నియు శ్రోషకరింపబడి చిత్తతీర్మానములపట్టిక రయారు చేయబడును.

యూడవనాడు నాలుగవనాడు చిత్తతీర్మానములు చర్చింపబడును.

భారతమహిళా విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రతినిధుల కొక విందు నొసగెదరు.

పూనా యువకులు అతిథిసత్కారములకు కత్తివంచన లేక పనిచేయుచున్నారు. అన్నిరైళ్లకును స్త్రీ వాలంటీరులు

వచ్చి వారివారి నియామకమైన బసలను తీసికొని వెళ్లెదరు. ఇంకను ఏదైనా వివరములను తెలిసికొనగోరువారును మిసెస్ కజిన్సు, (మి. సారాస్థిగారిద్వారా) సెయింటు హెలీనా, పూనా అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

విజయనగరము (స్వయీవిలేఖరి)

నల్లిమర్ల భిన్నికంపెనీ జూటుమిల్లు సమ్మెకట్టు విజయనగరము, డిసెంబరు 16:—14-12-26 మధ్యాహ్నము 1 గంటకు నల్లి భిన్నికంపెనీ తాలూకు స్పిన్నర్లు అందరు తమకు కూలి చాల తక్కువగనున్నదని, హెచ్చు ఇవ్వకపోవుటచే సమ్మెకట్టిరి. అధికారులు మిగిలిన పనివాళ్లచే మంగళవారం మధ్యాహ్నము, బుధవారం ఉదయము 11-30 గంట వరకు పనిచేయించిరి. ఇప్పటికి స్పిన్నర్లు రాకపోవుటచే కంపెనీ అధికారులు 15 తేదీ 1 గంట నుండి మిల్లు మూసివేసిరి. స్పిన్నర్లెగ్గక, చాలమంది నేతగాండ్రు, గుమస్తాలు యిటర కూలీలు పని లేకయున్నారు.

వీరికొక లేబర్ యూనియన్ నే నేడు. వారిపని మిల్లులో రోజుకు 10 గంట కూలి చాలతక్కువ.

ఈసమ్మెకట్టు ఎన్నాళ్లుసాగునో తెలియదు.

గన్నవరము తాలూకాలో 27-11-26 తేదీన శ్రీ రాయడు గంగయ్య మెరుపుల్ల రెడ్డయ్యగార్లు ప్రచారముచేయుచు చిక్కారము గ్రామములో 82 రు రోమన్ కఫ్ బిక్ క్రైస్తవ మతస్థులను కొండపల్లి తాలూకా గొల్లపూడిలో 1 రిని, సంస్కరించి హిందూమతములో చేర్చిరి.

తామోషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

ప్రార్థన

ప్రార్థన చేసేటప్పుడు అందరూ కళ్లు మూసుకోవాలనని మిషనరీ చెప్పెను. అందరూ మూసుకొనిరిగాని ఒక పిల్లవాడు కళ్లు తెరుచుకొని యుండెను.

మిషనరీ:—నీవు కళ్లు మూసుకోలేదేమి?

పిల్లవాడు:—మిగిలిన వాళ్లందరూ దొంగలండి. వాళ్ల లోకాని స్వర్గానికి పోవడానికి నాకిష్టంలేదు.

మామూలు

విద్యార్థి:—నాకు ఏమిమామూలు లియ్యకుండా నున్నా దుట్టా లేమి?

టీచరు:—అంతకన్నా తక్కువమామూలు లియ్యడానికి నీలాలేదు. ఏంచేసా?

సోది

భార్య:—ఎరికలది ఇవ్వాలి సోదిచెప్పింది. రేపటినుంచీ నాకు కొత్తచూర్రులూ, కొత్తచీరలూ వస్తాయి అన్నది.

భర్త:—సోది అబద్ధమని నీకు ఎన్నిసార్లు చెప్పాను? ఇకనుంచి ఎప్పుడూ ఎరికలవాన్ని పిలుచు.

భయం

డాక్టరు:—ఏమని చెయ్యకుండా, పికారుకు వెళ్తుంటున్నాడు. కాఫీ టీ పుచ్చుకోను. నేను చెప్పిన పక్ష్యం చేస్తుంటే నీకు జబ్బు నివృత్తిస్తుంది. ఒక్కచుట్టకన్నా ఎక్కువ తాగవద్దు. ఇక నెలరోజులకు కనబడి ఎక్కివుంటే చెప్పా.

రోగి:—చిత్తం.

నెలదినము లయితరువార రోగి మల్లీవచ్చెను.

డాక్టరు:—ఎట్లావుంది?

రోగి:—బాగా నిమ్మలించిందండి.

డాక్టరు:—నేను చెప్పినపక్ష్యం జరిపావా?

రోగి:—జరిపానుగాని, చుట్టవిషయంలో మాత్రం జరపలేదండి.

డాక్టరు:—ఎందుకు జరపలేదు?

రోగి:—ఇంతకాలముంచి అభ్యాసంలేదేమిటి, ఇప్పుడు చుట్టతాగనుంటే ఎట్లా తాగనండి?

పెళ్లి

రామయ్య:—మీమామగారి డబ్బుకోసం నీవు పెళ్లి చేసుకోవడం లేదుగదా!

సోమయ్య:—లేకపోతే, ఆడబ్బు, ఎట్లా దొరుకుతుంది?

సర్కసు

గ్రామంలోకి సర్కసువచ్చెను. ఒకబల్లదగ్గర మనిషిని రిలుచోబెట్టి, ఇంకొకమనిషి కత్తులువిసిరివేస్తుండెను. మనిషి మట్టా కత్తులు గుచ్చుకొనెను గాని, మనిషికి హానిచెయ్యలేదు. అందరూ చప్పట్లుకొట్టిరి.

గ్రామమును పొగ్గం, ఏంచేతగాకపోయింది. ఆమనిషి 3 కొట్టాలననీ ఎన్నికత్తులుజేసినా ఒకటి తగలలేదు. ఇవ్వాలి చెప్పి దండె.

ఆత్మహత్య

ఎల్లయ్య నీళ్లలోపడి మునిగిపోతుండెను. పుల్లయ్య నీళ్లలోకి దుమికి ఎల్లయ్యను ప్రైకియబోయెను.

ఎల్లయ్య:—నేను ప్రపంచబాధలు పడలేక చావలెదున్నాను. నన్ను బలికించబోవు.

పుల్లయ్య:—నీకోసం నేను రాలేదు. నిన్ను చావకుండా బయటకు తీస్తే కలెక్టరుగారు బంగారుమెడలు ఇస్తారు.

దురదృష్టం

ఒకడు—దురదృష్టంకొలది, శరభయ్యవల్ల కలుస్తాయి.

ఇంకొకడు—డబ్బుండడం దురదృష్టమా?

ఒకడు—శరభయ్యకుకాదు. డబ్బుకే దురదృష్టం.

స్కూలు

పెద్దమనిషి—నీకు స్కూలు ఎప్పుడు బాగుంటుంది? బాలుడు—స్కూలు మూసివున్నపుడు.

పెళ్లి

రామయ్యకు కొంచెం చెవుడు.

సోమయ్య—మీకు ఎక్కడయింది పెళ్లి?

రామయ్య—నాకు తెలియదు.

సోమయ్య—నీపెళ్లి ఎక్కడ అయిందో నీకే తెలియదా?

రామయ్య—మీరు అడిగింది ఎక్కడ అనా? ఎందుకని అంటున్నా రనుకున్నాను.

దమ్మిడి

బిచ్చగాడికి పెద్దమనిషి దమ్మిడిఇచ్చెను. బిచ్చగాడు నిరసనగా చూసెను.

బిచ్చగాడు—బిచ్చగాడు ఒకడు వెయ్యిరూపాయి లిచ్చిన కథవిన్నారా?

పెద్దమనిషి—విన్నాను.

బిచ్చగాడు—రూపాయిదానం ఇచ్చినాయనకు, ఆ బిచ్చగాడు చచ్చిపోయేటప్పుడు వెయ్యిరూపాయిలూ ఇచ్చి పోయినాడు.

పెద్దమనిషి—ఆశ్చర్యమే.

బిచ్చగాడు—అయిన మా అన్నయ్యే.

పని

వర్తకుడు—సోమవారం నీవు అసలేరాలేదు. మంగళవారం నీవు దుకాణం ఊడవనేలేదు. బుధవారం, ఆద్యం బద్దలు కొట్టావు. గురువారం దుకాణంలోకి వచ్చినపెద్దమనిషిని తిట్టావు. ఇక నీలో ఎట్లా? నాకరు—ఎట్లాగేమిటి? పని చాలించుకున్నాను.

వంట

హోటలువాడు—నాహోటలులో వండమాంది భోంచేస్తారా? పిళ్లంవరికి వండి వడ్డించగలవా?

వంటవాడు—మావూళ్లో నేను వండపకువులకు గడ్డిపెట్టి పాలంపని చూసేవాడిని. ఇదిఒక లెక్కా?

పోర్లరు

పాపయ్య చాలా సామానుతెచ్చెను. చిన్నపోర్లరు ఒకడు అన్నిటిని తీసుకుపోయి, రైలులో పెట్టుతాను అని మాటలాడుకొనెను. ఇంతలోనే పెద్దపోర్లరు వచ్చెను.

పెద్దపోర్లరు—ఈసామానుఅంతా ఒక్కసారి తీసుకుపోయి రైల్లో పడేస్తాను. ఏమంటారు?

పాపయ్య—చిన్నపోర్లరును కుదుర్చుకున్నాను. నీవు ఆక్కరలేదు.

పెద్దపోర్లరు—అంత చిన్నపోర్లరు సామాను మొయ్యలేడండి. కావలినై వాడినికూడా ఎత్తుకుపోతా నండి.

కథలు

ఒకడు—సిరా అయిపోతుందేమో అని, ప్రతిసారి, పోనీని కొంచెంగా ముంచేపెద్దమనిషిని నేను ఎరుగుదును.

రెండోవాడు—గడియారంముట్టు అరిగిపోతవని, రాత్రిల్ల ఆపివేసిన మహానుభావుడిని నేను ఎరుగుదును.

మూడోవాడు—కండ్లజోడు అరిగిపోతుందని, రాత్రిల్ల చదవడం మానివేసిన పెద్దమనిషిని నేను ఎరుగుదును.

వరువు

ఒకడు—ఈవరువు కృష్ణదేవరాయలు వేసుకునిపడుకున్నదేనండి.

ఇంకొకడు—అబద్ధం, కృష్ణదేవరాయలు చక్రవర్తి అయితే అటువంటి చెత్తవరువు వేసుకుంటారటయ్యా?

ఒకడు—కృష్ణదేవరాయలు, అడంబరంలేకుండా వుండడానికి, సామాన్యవరువు వేసుకొనేవాడు.

మోటారు

మోటారులో పెట్రోలు ఆఖరై బండి ఆగిపోయెను. ఇంకోమోటారుబండి పోతుండగాపుల్లయ్య పిలిచి ఇట్లాఅడిగెను.

పుల్లయ్య—నామోటారుబండి ఆగిపోయింది. పెట్రోలుఅంతగడిదాకా, మీమోటారుకు నామోటారునుతగిలించి తీసుకుపోతారా?

మోటారుబండివాడు—నాలుగు రూపాయ లివ్వండి తీసుకొనిపోతాను.

తీసుకుపోయితరువార, పుల్లయ్య ఈవిధంగాఅడిగెను.

పుల్లయ్య—మీపని ఏమిటి?

మోటారుబండివాడు—నేనుపెట్రోలు తీసుకొనిపోయి అమ్ముతానండి. మీకొక టిన్నుకావాలేనా?

తాగడం

మేజిస్ట్రేటు—మద్దయి తాగినట్లు నీకు ఎట్లా తెలుసును? పోలీసుకాన్స్టేబులు— చైర్యమగారిలో పోట్లాడుతున్నాడండి.

మేజిస్ట్రేటు—పోట్లాడితే తాగినట్టే అర్థమా? పోలీసుకాన్స్టేబులు— చైర్యమగారు అక్కడ లేనే లేడండి.

రూపాయి

ఒకడు—అయ్యా, రూపాయికి చిల్లరకావాలే. మీ దగ్గర దొరుకుతుందా అండి?

వైద్యుడు—మీకు మాత్రం కావాలేనా? ద్రావకం కావాలేనా?

ఇసక

పెద్దమనిషి—ఈరాత్రిమీద ఇసకవుంది. ఎట్లా? హోటలుకిపరు—మంచిదేనండి. దానిమీద వెన్నె చేస్తే జారిపోడండి.

భూగోళం

ఎల్లయ్య—ఈపటం భూగోళంపటం అన్నావేమి? నీ భార్యభూమ్మే.

పుల్లయ్య—నాభార్య, నాప్రపంచంయూవత్తూ.

ఋణం

విద్యార్థి—అయ్యా, నేను గొప్పపాటకుడినయితే, మీ ఋణం యీజన్మలో ఎట్లా తీర్చుకోగలనండి?

సంగీతం మేష్టరు—నాకు ముందే డబ్బియ్యాలెగాని, ఋణాలు పనికిరావు.

వర్తకం

ఎల్లయ్య:—మీ ఆయన చేనే వర్తకం, భారీ వర్తకమేనా

పుల్లయ్య:—చాల గొప్పవర్తకం. ఈమధ్యనే కొద్ది వారు రిసేవరుకుడా ఏర్పాటు చేసారు.

తాత

ఒక్కడు:—అక్కడ కూర్చున్న ఆయనే మాతాత. ప్లీడరు—మీతండ్రి వైవా, తల్లివైవా?

ఒకడు—ఏదిఅనమంటే, అదే అంటాడు.

అత్తవారు

తండ్రి—అమ్మాయి, రేపుసాయంత్రం నీన్న మీ అత్త వారింటికి పంపిస్తాను.

కూతురు—అమ్మలేనిది, నేను వుండలేను.

తండ్రి—అమ్మకూడా నీలోనే ఉంటుందిలే. దిగులు పడకు.

బిల్లు

అదైకున్నవాడు—మీబిల్లులో రెండుతప్పులున్నవండి. ఒకదానివల్ల మీకునష్టం. ఇంకోదానివల్ల నాకునష్టం.

ఇంటి యజమాని—నాకు నష్టం అయ్యేది ఏమిటో చెప్పండి. సవరిస్తాను.

నాట్యం

ఒకడు:—నాట్యం బాగుందా?

ఇంకొకడు—బాగా నీవుంది. నావడి ఊడవకుండా సరిపోయింది.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరేపాయిని వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధిచెందినది. స్వచ్ఛమందుగాని మాత్రములోగాని వీర్యము స్థితిమునున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, వృద్ధాప్యమును తొలగించి యౌవనమునలగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారశుఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన వంతులగుజేయును. ఈ త్రరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మూత్రాలు నీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 1159-1027 13, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

కేధరిన్

గ్రంథకర్త:—శరణురామస్వామి చౌదరి రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనుబాదము: లోకప్రసిద్ధముగు ఒకవీరమూత చరిత్రము. అందరును చదువరిగన సులభతైలీలో వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యముగు పీఠిక గలదు. ధర—0-4-0. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మద్రాసు.

THE STATESMAN, SAT

This would not have been used

FOOD POISONING
DEATH OF SIX-YEAR OLD BOY AT DELHI

DELHI, April 30.
EIGHT persons were admitted in the Civil Hospital this morning suffering from food poisoning. It is alleged that a Mohammedan family of eight persons took rice cooked in milk bought from a vendor and, immediately after taking it, they became unconscious and were at once removed to hospital. A boy of six has since died but the others have recovered. The police are holding an inquiry.

Avoid danger!
MILKMAID BRAND
CONDENSED MILK
and be safe.

ఆంధ్ర శ్రీయైతిహాసికమండలి రాజమహేంద్రవరము
ప్రభాషానుశాసన ప్రశంస

దిశంబరు 6:— బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించిన "ఆంధ్రభాషానుశాసనము" అను తెలుగువ్యాకరణమును ప్రశంసించుటకై ఆంధ్ర 6 వితిహాసికమండలివారి కరిక బహిరంగసభను హిందూన జమూలో 4 తేదీని జరిపినారు. సభను అనంతపురం కళాశాల ఆంధ్ర పండితులైన బ్రహ్మశ్రీ ప్రయాగవెంకటాచార్యశాస్త్రిగారు రధ్య కులుగొనండిరి. ముగిసిన రాత్రి విన్నా అప్పాకాపుపంతులుగారు, చిత్రావారి ఆత్మారంగారు, ముక్కవెల్లి నూర్యనారాయణగారు, సారంగ భీమశంకరంగారు, చిలుకూరి నారాయణరావుగారు, మున్ను నవద్యాధిపతులు, రాజమహేంద్రవరములో పండితులనేకులును సభకువయచేరిరి. అధ్యక్షుని ప్రారంభవాక్యములయినతరువాత బ్ర. శ్రీ వారణాసి నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు ఆంధ్రలక్షణా నాగ్రంథములపరిశ్రేమ సంగ్రహముగా తెలుపుచు నేను ప్రచారములోనున్న చిన్నయనూరిగారి బాలవ్యాకరణమునందలి లోపములను బాగుగ తెలిపి వ్యాకరణము ప్రయోగములనుగూడచేరు చిన్నయనూరి మొదలగువారు అర్వాచీనాంధ్రగ్రంథములను సరిగ చూడకయో చూచుట కవకాశము చిక్కయో తెలువ్యాకరణములను రచించుటచేత అవి అసమగ్రములును అసంపూర్ణలక్షణాంతములును అగుటను ఉదాహరణపూర్వకముగా తెలిపి శ్రీనూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించిన "ఆంధ్రభాషానుశాసనము" అట్టికొరతను నివారించినదని తెలుపుట కా గ్రంథములనుండి యచ్చటచ్చట చదివి సభ్యులకు పౌర్యమగునట్లుపర్యవేదించినారు. పిమ్మట బ్ర. శ్రీ పడలి లింగన్నశాస్త్రిగారు వ్యాకరణ రచనాపద్ధతిని గురించి ముచ్చటించుచు ఆంధ్రవ్యాకరణములందలి లోపములు వివరించి గ్రాంథికవ్యవహారికవాదములను స్మరించి, వ్యాకరణబద్ధము కాకపోవుటచేత వ్యావహారికభాష ప్రయోగార్హము కాకుండైనదనియు, ఇప్పుడాంధ్రభాషానుశాసనము బయలుదేరుటచే గ్రంథస్థమయిన ప్రయోగముల మూలమున అనేక వ్యావహారిక రూపము లకుపయ్యెను ప్రయోగార్హములయినవనియు, ఇట్టి గొప్పపని నిర్వహించిన శ్రీ నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారి నెంత కొనియాడినను చాలదనియు, వారిశ్రమకు తగినట్లు విద్వాంసులుకూడ మంచిదిరదము నీయవలసియున్నదనియు చెప్పిరి. తరువాత చిలుకూరి నారాయణరావుగారు భాషా పరిణామముగూర్చియు, జీవద్భాషలు ఎట్లు వృద్ధిక్షయములను హిందువులకునదియు, మృతభాషలను నేర్చికొనుటకు వ్యాకరణ మక్కరకువచ్చునుగాని, జీవద్భాషను శిష్టవ్యవహారమువలననే నేర్చికొనవలయుననియు, అయినను వైయ్యాకరణ శృంఖలములనుండి కొంతమంది తప్పించుకొనలేక ఏదోయొక వ్యాకరణ నూత్రముండిన తప్ప శబ్దములను ప్రయోగార్హముగా స్వీకరింపరనియు, వ్యావహారికరూపములను ఆయానాటి కవులు తప్పించుకొనజాలకుండుటచే అవియు తమగ్రంథములందు దొరలుచునే వచ్చినవనియు, మనవారు ప్రయోగములను పద్య కావ్యములందుగలిగిబడములును, యతిసాసనలలో నుండు నవియు సమనభిప్రాయమును గలిగియున్నారనియు, అట్టిచోట్ల గూడ వ్యావహారికరూపములకు తగినప్రయోగము లున్నవనియు, అట్టివానినే శ్రీ శాస్త్రిగారు తమ "ఆంధ్రభాషానుశాసనము" స్వీకరించి లక్షణము నేర్పించినదియు, అంత మట్టుకే వ్యావహారికవాదులు శాస్త్రిగారికి కృతజ్ఞులైయుండగలరనియు, పాచీన గద్యగ్రంథములనుగూడ చూచి శాస్త్రిగారు మరియొక వ్యాకరణమును వ్రాసినయెడల వారి అనుకూలము సంపూర్ణము కాగలవనియు, అట్టివానిని రచించినచో ఆంధ్రలోకము శాస్త్రిగారికి మరింత కృతజ్ఞులై మానగలవనియు తెలిపిరి. పిమ్మట తాళూరి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు తమకుగల సందేహములను కొన్నిటిని తెలుపగా అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసములో వానికితగిన సమాధానములను తెలుపుచు, ఆంధ్రభాషానుశాసనము తక్కినవ్యాకరణములకంటె నెట్లు ప్రశంసాపాత్రమయినదో తెల్పుట కాగ్రంథమునుండి యుదాహరణములను జూపుచు, వానిని విపులపరచి, సంస్కృత వ్యాకరణ మర్వాచ ననుసరించిన యాగ్రంథమునుతప్పక విద్వాంసులును లన్నిటిలోను పక్షనియగ్రంథముగా నేర్పనవలసినదని కొరచు యుపన్యాసము గావించిరి. అధ్యక్షులకు వందనము లతో సభ ముగిసినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నేటిరాత్రి 9-30 గం|| నేటిరాత్రి
20-12-26 సోమ రాత్రి 9-30 గం|| గొప్ప ప్రారంభ ప్రదర్శనము.
సుప్రసిద్ధమైన వెల్లరు గ్రాండు సర్క్యులారు
రాయల్ మ్యూజిక్తో సహా మద్రాసు కోటమైదానమునందు ప్రదర్శనమును ప్రారంభింతురు
50 ఫ్రెంచి - ఇండియన్ ఆర్టిస్టులు 50
40 బాగుగా తరిఫీదైన మృగములు 40
ప్రపంచ అద్భుతమును చూడుడు
పాఫెసర్ యుల్ యెట్ ఫ్రెంచి మాన్
ప్రపంచ వీరుడైనట్టి ఈ శాండ్కుమట్టుకే మీరిచ్చునట్టి వైకము తగును. మిస్పుంచి, ఈవా, జెల్మ, ఫ్లోరి, జానో, మాలు, బిడ్డలు లక్ష్మీ, మాయా, జూలి మొదలగువారు ప్రదర్శనము నందు గలరు.
టి. జి. వెల్లరు, ప్రొవైటరు ఎస్. ఎస్. మహమెద్, మేనేజరు.

నేటితో 13 దినములు వరకు మాత్రమే
సి. కన్నయ్యకంపెనివారివలన
చెన్నపురి ఎస్టేట్ను ధియేటర్లో
దశావతార ము ప్రదర్శించబడును
కాగ్రీ నాటకములు:— ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములలోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
తగటి నాటకములు:— ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములలోనున్న సాయంకాలము 5 గంటలకు
నాలుగు యాగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు పంచెత్తిరములుగా
అక్షయలైవల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తియ్యగు చేయిడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:— రు. 3, 2, 1, అ. చాలు 8.
సుప్రసిద్ధించిన లాహూరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బహుగారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, నీనులు మొదలగునవి విక్రయించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగునాటిలోని ప్రత్యేక నీనులు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యువము గలవారు మద్రాసు, ఎస్టేట్ను నాటకశాలకు 8-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును.
2-1-1927 తేదీన ఈకంపెనీవారి యాజమాన్యముక్రింద ఎస్టేట్ను నాటకశాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి జాయిగారిచే "రామదాసు చరిత్ర" కాలక్షేపము చేయబడును.
C. CUNNIAH, Proprietor.

మోహినీతైలము వేలకుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0
5 తుల మానగల సీసా 1-కి రు. 0-12-0
మోహినీతైలము:— సువాసన గలిగి యుండును.
మోహినీతైలము:— తలయందు చుండు పొగట్టును.
వేలకుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0
ఈ మానెన తలకురాచిన పేలు తక్కు వశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకునాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

సాంఘికాభిమానమా లేక జాతీయాభిమానమా?

వజ్రగం శెట్టిగారికి స్వాగతమొసగు సందర్భమున వివిధ పక్షముల నాయకులు ప్రకటించిన అభిప్రాయములు

ప్రధానమంత్రిగారి ప్రకటన

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన సామ్రాజ్య పార్లమెంటు మహా సమావేశమునకు భారతదేశపు ప్రతినిధిగణై తిరిగివచ్చిన ఆర్. కె. వజ్రగం శెట్టిగారికి శనివారం సాయంత్రము గోకలే ధ జనమున దక్షిణాదియా సభివ వైశ్యసంఘమువారు గొప్పవిం దొసగిరి. అన్ని చతురులనుచేరిన నాయకుల శేతులు సభకువచ్చి యుండిరి. సభకువచ్చినవారిలో ప్రముఖులు గౌ. డాక్టరు. యం. రామారావు, యస్. వి. రామస్వామిమొదలియారు, యస్. సత్యమూర్తి, డి.బి. గో. నారాయణస్వామిశెట్టి, యస్. కు త్తయ్యమొదలి, డి.బి. జి. తనికాచలంశెట్టి, విద్యాసాగర పాం ద్య, బి.పి. అహమదు, పి. వి. నటరాజమొదలి, డాక్టరు నటే శమొదలి, పి. రంగనాథంశెట్టి, యస్. జి. రంగరామశంకం, కె. రంగయ్యనాయకు, అల్లులహనుమధాను, పి. యస్. గోవిందరాజమొదలి, బుర్రా సత్యనారాయణ, గద్దె రంగయ్య నాయకు, కె. శ్రీరాములునాయకు, పి. గోపాలమొదలి, యస్. వెంకటేశంశెట్టి, శ్రీమతి డాక్టరు మత్తులక్ష్మిఅమ్మ గార్లు. ఉపాధ్యక్షులు, సంగీతముజరిగినపిమ్మట సభజరిగెను. మ ద్రాసు ప్రభుత్వపు ప్రధానమంత్రియగు గౌ. డాక్టరు. పి. ను బ్బారాయణుగారు సభకు అధ్యక్షతవహించిరి.

స్వాగతము

అధ్యక్షుడు సభను ప్రారంభించుచు ఇట్లుచెప్పిరి. నా మిత్రుల వజ్రగం శెట్టిగారిని అభినందించుటకై సమావేశపర పబడిన ఈసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగ నియమించినందులకు కృత జ్ఞత తెలుపుచున్నాను. వీరు నేను మొదటి కాసనసభలో కల సి పనిచేసితిమి. వీరి వక్రత్వము మాకు అచ్చెరువు కలుగజేయు చుండెను. అందుచే వీరికి చర్చిలు అను పేరుపెట్టితిమి. వీరి మొ దటి ఉపన్యాసమును నేను వివశాన వీరు గొప్పకీర్తి రాగల రను అభిప్రాయము నాకు ఏర్పడెను. వీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ భా రతదేశపు రాయబారిగణై గౌ. శ్రీనివాసకృష్ణగారు ప్రా రంభించిన పనిని కొనసాగించిరి. భారతీయుల గౌరవ ప్రతిష్ఠ లను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నిలబెట్టినందులకు దేశము వీరికి కృతజ్ఞత తెలుపవలసియున్నది.

పిమ్మట దక్షిణాదియా వణిజ వైద్యసంఘమువారు స్వాగతపత్రమును చదివి సమర్పించిరి. కడచిన సామ్రాజ్యకాసన సభయందు శెట్టిగారుచేసిన పని, తత్ఫలితముగ ఈ ఎన్నికలలో పోటీలేక ఎన్నుకొనబడుట, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధిగణై అ పారముగ నేనవేయుట మున్నగు విషయములు స్వాగతపత్రము న ప్రస్తావించబడెను. శెట్టిగారికి పరమేశ్వరుడు ఆయురారో గ్య విశ్వరూపులు కలుగజేయవలయుననియు, యాధావిధిగ దేశ సేవచేయుటకు శెట్టిగారికి అవకాశము లేర్పడుచుండవలయునని కూడ స్వాగతపత్రమున కోరబడెను.

యస్. సత్యమూర్తిగారు

స్వాగతపత్రము సమర్పించబడినపిమ్మట యస్. సత్య మూర్తిగారి క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి. ఈవిధమునకు నన్ను ఆహ్వానించినందులకు కృతజ్ఞుడను. సాంఘికవాదమునకు జాతీయతాభివృద్ధిని స మ స్త య మేర్పరచుట తీవ్రముగ సమర్థుడైయున్నది. వజ్రగం శెట్టి గారు వయస్సున చిన్నవారైనను దేశనాయకులర ఆంధ్రోన పరచుచున్న ఈ తీవ్రసమస్యను కడుసరసముగ పరిష్కరించి దేశాభిమానలకు ఆదర్శప్రాయులై గొప్పకీర్తి ప్రతిష్ఠలను సం తాదించగలిగిరి. జాతీయాభిమానము సాంఘికాభిమానము పర స్పరవిరుద్ధమైనవి కావని శెట్టిగారు తమ జీవితముల ను ద ష్టించగలిగిరి. పరమేశ్వరునివలె ఇట్టి నాయకులు దేశమునం తుండుటచేతనే సాంఘిక గురభిమానమును వ్యాపింప చేయవల తునని ప్రయత్నములు చేయువారి పన్నుగడలు విఫలముగ తున్నవి. ప్రభుత్వోద్యోగములకై దేవులను పల్ల సభము చకు లాశము కలుగదనియు దీక్షతో దేశసేవ చేయవలయునను బట్టివలెనే ఈసమస్యను అభివృద్ధిగాంచగలదను సత్యమును విశద పరుచుచు నాయకులు గుర్రుగిరనుటకు ఈమహాసభయే నిదర్శ నము. మిత్రుల వజ్రగం శెట్టిగారు కాల వైపరీత్యముగ

హైకోర్టు జడ్జిగనైనను ఎక్కివృత్తివు కాన్నిఅరుగ నైనను కడ కు మంత్రిగ నైనను నియమింపబడి, ఆసంవత్సరమున ఇట్టివిందు జరిగిన నామట్టుకు నాకు చింతయే కలిగియుండెడిది. (నవ్వు) ఏలయిన మిత్రుల శెట్టిగారు కాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరు. రాష్ట్రమునందును దేశమునందునీగాక ఆంధ్రప్రదేశ్ మున్నగు దూరదేశములందును కాంగ్రెసు సంఘమును వ్యా పింపచేసి కాంగ్రెసు గౌరవమును దేశగౌరవమును అభివృద్ధికి తెచ్చిన భాగ్యశాలి. వీరి స్వాగత్యమును దేశభక్తిని కొని యాడుటకై జరుగుచుండు ఉన్నతోద్యోగ పవతులు లభించినం దులకై జరుగుచుండు కన్న ఉత్సాహమైనది.

శెట్టిగారి దేశసేవ చారిత్రాత్మకమైనది. రైలువాగ సులూ ఉపరితరుగక మామిగా ఖైదీలు ఘోరముగ మరణించిన విషయము భారతీయుల కంతకాలము జ్ఞాపకముండునో అంత కాలము మదరాసు కాసనసభయందు శెట్టిగారు గావించిన ఉపన్యాసమును భారతీయులు మరుచుకొలుగు. ఈ సంవత్స రమున సర్ ఆర్థుర నాథ్ గారు నిందితుడై తాను నిర్దోషియని రుజువు చేసికొన వలయును కాని వారే విచారణ సలుపుట గొప్ప విపరీతమని వజ్రగం శెట్టిగారు కాసన సభయందు గం భీరముగ వహిరి. మానవుల ఆగ్రహములను లక్ష్యముచేయక భగ వంతునివై భారముపైచి వీరు దేశసేవచేసిరి. దేశభక్తి జాతీ యత ఆత్మ గౌరవములను ప్రకటించుచు వీరు భారతీయుల సం దేశమును అన్నిదిక్కుల వ్యాపింపజేసిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భార తీయులకు సంపూర్ణ పౌరసత్వపు హక్కులు లభించిన వజ్రగం శెట్టిగారి సేవకూడ అట్టి అమూల పరిణామమునకు అధిక మగా తోడ్పడెనని చెప్పవలసి యుండును. శ్వరాజ్యపక్షపు విప్లంగ వీరున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి బాధ్యతలు దిన తినమునకు వృద్ధియగుచున్నవి. స్వాతంత్ర్య సంగ్రా మ మిప్పుడే ప్రారంభమైనదను విషయము గుర్రు గ వలయును. స్వరాజ్యము లభించునంతకు శెట్టిగారి పం నాయ కులు రణరంగమున ముందునిలిచి పోరాటము కొనసాగించునంత కాలము భారతీయులు అధైర్యపడవక్కరలేదు. స్వరాజ్యము లభించునంతవరకు దేశభక్తులకు విరామముండదు. అందుచే వజ్రగం శెట్టిగారికి భగవంతుడు దీర్ఘ ఆయురారోగ్య విశ్వ రూపులు ప్రసాదించు థాకాయని కోరుచున్నాను. (కరతాళ ధ్వనులు.)

డాక్టరు నటేశమొదలిగారు

పిమ్మట డాక్టరు నటేశమొదలిగారి క్రిందిపన్యసించిరి:— మొదట కాసనసభలో నేను శెట్టిగారు కలసి పనిచేసితిమి. సాం ఘికవాదము అవసరమని అభిప్రాయము గలవారిలో నే నొక డను. వివిధసంఘములు వృద్ధిచెందినగాని దేశము అభివృద్ధిగాంచ జాలనని నా అభిప్రాయము. ఏసంఘమువారు అసంఘాభి వృద్ధికి పనిచేయుటచే గొప్ప లాభముకలుగను. వజ్రగం శెట్టిగారు కూడ ఈ విధమున సాంఘికవాదులనియే నా అభిప్రాయము. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమునందు నామిత్రులగు స్వరాజ్యపక్షమువారికి నే నేతహత్రము పెనుదీయను. స్వరాజ్యపక్షమువారికన్న నేను ఎక్కువ అతివాదిని.

యస్. వెంకటేశంశెట్టిగారు

వణిగ వైశ్యసంఘపు ఉపాధ్యక్షులగు యస్. వెంకటేశం శెట్టిగారు సంఘముపక్షమున శెట్టిగారిని అభినందించిరి.

తనికాచలం శెట్టిగారు

పిమ్మట తనికాచలంశెట్టిగారి క్రిందివిధమున ఉపన్య సించిరి. మిత్రుల శెట్టిగారిని అభినందించు తున్నాను. ఈ సం దర్భమున సాంఘికాభిమానమునకు జాతీయతాభి మానమున కు త్త నా ది యని నా అభిప్రాయము. సాం ఘిక అభిమానము ప్రబలమైన వజ్రగం శెట్టిగారు ఇంతవృద్ధికి వచ్చియుండెను. (తప్పు తప్పు అనుకేలు) భిన్నాభిప్రాయము లుండవచ్చును. సంఘరణముల చట్టము ఆమోదింపబడగానే 1919 సంవత్సరమున సాం ఘిక వాదమునకు బలము ఏర్పడెను. సాంఘికవాదముతో కూడిన ప్రచారము జరుగ వున్న వజ్రగం శెట్టిగారు కాసనసభకు ఎన్నుకొనుటకు అసం భవమైయుండెడిది. (నవ్వుల కేకలు) నా అభిప్రాయము

నేను. తెలుపుచున్నాను. ఎవరెట్టి అభిప్రాయమునను ప్రకటించిన ను నా అభిప్రాయ మేమనిన సాంఘికవాదములను నే శెట్టిగారు భారతకాసనసభకు ఎన్నుకొనబడినందు ఇంత గౌరవము సంపా దించగలరనియు నా అభిప్రాయము.

ఆర్. కె. వజ్రగం శెట్టిగారు

పిమ్మట వజ్రగం శెట్టిగారు ఈ క్రిందివిధమున ప్రతు త్తరమొసగిరి. మీస్వాగతమునకు అభినందించుటకు కృతజ్ఞుడను. నేను చేసిన అల్పమును నేవను మీరు పెద్దచేసినందులకు వందనములు. మీ ప్రకటనావాక్యములను నేనంతమాత్రము పాత్రుడనానని నాకు తెలియును.

మొదటి మదరాసు కాసనసభకు సంబంధించిన విషయ ములకు మిత్రులు కొంతరు ప్రస్తావించియున్నారు. ఆ కథలో నేను డాక్టరు నుబ్బారాయణుగారు వరి ఇరువురు కలసి ఒక ప్రత్యేకపక్షము నేర్పరచుకొంటిమి. మేము నుబ్బారాయణు గారిని బాల్కురు ప్రభువని పిలుచుచుండెడివారము బాల్కురు ప్ర భువునలెనే వీరిపేర్లు ప్రధానపంత్రియైరి. ఈగొప్ప ఉద్యోగ బాధ్యతలను వీరు గౌరవముతో నిర్వహింపగల రను కమ్మకము నాకున్నది. విప్లవక్షమలకు చేరినవారు నన్ను ఈవిషయ అభి న దించుట నాకు పరమానందము కలుగజేయుచున్నది. భారత దేశపు భావినిగి గొప్పగయింపగల వను నమ్మకము ఏర్పడు చున్నది.

మేము ఒకపక్షమునకుచేరిన సభ్యులగు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను వల్ల లేదు. భారతదేశపు కాసనసభల ప్రతినిధి మేమువ్వాలిమి. ఇతరదేశముల ప్రతినిధులుకూడ ఈ మహాసభకువచ్చియుండిరి. ఏదేశపు ప్రతినిధి అదేశపు గౌరవమును అభివృద్ధిచేయ ఈ సభయందు పాటుపడిరి.

ఈ సందర్భమున సాంఘికవాదమును గురించియు జాతీ య త ను గు రి చి యు కొం త ప్ర స్తా ప న జ రి గి న ది. సాం ఘికాభిమానము లేకున్న జాతీయతాభివృద్ధియుండదని నామిత్రులగు తనికాచలంశెట్టి డా క్టరు నటేశమొదలిగారు చెప్పినారు. నా అభిప్రాయమేమనిన జాతీయతాభివృద్ధికై పాటుపడుటతో పాటు ప్రశిసంఘము అభివృద్ధిగాంచుటకై అవకాశముల సౌరములకై పాటుపడుట అవసరమని నా అభిప్రాయము. అంతేకాక సంఘమునకై పా టుపడువారు దేశమునకై పాటుపడుట అంతకన్న ప్రధానమని భావించవలెను. ఈ విషయమై నా అభిప్రాయమిది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశ్వరూపులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశ్వరూపులు భారతదేశము కన్న కొంచుకూడెం తులు అధికముగనున్నది. కడచిన నూరుసంవత్సరములలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని మిగుల అభివృద్ధిచెందెను. ప్రపంచమున గొప్ప విశ్వరూ పుతో తులనాను దేశములలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒకటిగ నున్నది. ఒకదేశపు విశ్వరూపులను గుర్రుగవలయుననిన ఆదేశపు ధనికుల విషయమై గమనించుట అవసరము దేశమున వెయ్యిమంది లక్షాధికారులు కోటిశ్రమరులు యుండవచ్చును. సామాన్యజనులు, కార్మికుల పీడియే దేశభాభాగ్యమునకు నిదర్శనము. ఆంధ్రప్ర దేశ్ లో యాలో ఒక్కొక్కపరివాడును వారమునకు 4 పానులు గు లభముగ సంపాదించుచున్నాడు. కార్మికులు జీతములను ప్రత్యే కముగ ఒక పంచాయితీ బోర్డువారు నిర్ణయించుచున్నారు. శ్రీమంతుల వారమునకు కనీసము కొంచుపానులు ఎనిమిది పి.లెంగు లు జీతము ఇవ్వబడుచున్నది. ఇంతకన్న తక్కువజీతములెప్పు యజనులు లభ్యునజీతముల నంగీకరించి పనిచేయు కార్మికు లు శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు.

కార్మికులలో నూటికి 80 మందికి స్వంతఇండ్లున్నవి. ఒక్కొక్క ఇంటివలె 700 మొదలు 900 పానులు. కార్మికులు 25 పానులు చేర్చుకొని ప్రభుత్వమువారికిచ్చినతోడనే స్వంత ఇల్లువారికి నిర్మించి ఇవ్వబడును. మిగిలిన మొత్తము రిక్త వడ్డీ చొప్పున 42 సంవత్సరములలో వీరు తీర్చుకలెను. బాడుగ ఇండ్ల యందుండుపనివారు వారమునకు ఒకపాను బాడుగ చెల్లించు చున్నారు. దీనిన పట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశ్వరూపులను మీరు గుర్ర రుగవచ్చును.

ఇట్టి రాయబారులను లాభములేదని పలువురు అభి ప్రాయపడుచున్నారు. భారతదేశ విమర్శికి భారతీయులే పాటుపడవలయునని కొందరు వాదించెదరు. కాని వివిధవాడుల సామర్థ్యాని సంపాదించుట కూడ అవసరమని ఈపర్యవసము వల్ల గుర్రుగిరినది. భారతదేశపు నాగరిత ప్రాచీన సాంప్రదా యములు జాతీయధర్మములు ఇతరదేశములవారు గుర్రుగన నట్లు చేయుట అవసరము. భారతదేశపు సందేశమును దూర దేశములందు వ్యాపింపజేయ వవకాశము లభించినందులకు సంత సించుచున్నాను.

ప్రధానమంత్రిగారి ఉపన్యాసము

అధ్యక్షుడు డాక్టరు నుబ్బారాయణుగారు సభను ముగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. దేశీయులకు శెట్టిగారిపై ఎక్కి అభిమానముగలవో ఈ సభ నిదర్శించుచున్నది. మొదట కాసనసభయందు శెట్టిగారు నాకు అన్నివిధముల తోడ్పడు చుండెడివారు. సాంఘికాభి మానము విషయమై శెట్టిగారు తెలిసిన అభిప్రాయములు

శివుని సమీపమున ఆనాడునున్నాను. అభివృద్ధి గాంచుటకు ప్రతిసంఘమువారికి సమానమగు అనుమతముకాకమునుండియున్నది నా అభిప్రాయము. దిలీ బిలి తనికాచలం వెళ్లి దాక్కరు నదీకేసుదర్శనార్థం సాంఘికాభిమానము నాకు గల సాంఘికాభిమానము వేరు. వేరు అందుకొరకే ప్రస్తుతము మంత్రివర్గ మేల్కనప బాధ్యత నాపై బడినది. కాంగ్రెసుపక్షమునకు చేరిన నామిత్రులుగూడ ఇదేవిధమున అభిప్రాయములు గలవారని నమ్ముచున్నాను. అన్ని సంఘములవారితోను సోదరభావము ఏర్పడవలయును. అందుచేతనే గాంధీ మహాత్ముడు తననిర్మాతా కార్యక్రమమున అస్పృశ్యతా నివారణమునకు ప్రాముఖ్య మొసంగెను. నిర్మాతా కార్యక్రమమును కొనసాగించు విషయమై నా మిత్రులగు కాంగ్రెసు పక్షమువారు పట్టుకొని ఉత్సాహము ప్రకటించుటకు కోరనియ్యదు. నిజమున ఉత్సాహముతో నిర్మాతా కార్యక్రమముపై విశ్వాసముంది పనిచేయువారు కొందరున్నారు. కాని రాజకీయ ఆసక్తికలమున నిర్మాతా కార్యక్రమముపై అగ్రగణ్యత వహించినది. కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఇంతవైన నిర్మాతా కార్యక్రమమును యద్రవముగ నెరవేర్చుటకై చాటుపడెదరని నమ్ముచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:—దానితోపాటు మీతోను ఇతరులతోను పోరాడమంటేదమము.

మజ్జరావుగారు:—నీరుగల నీటి పోరాడగలననుకూల ముందబట్టియే నేను మంత్రివర్గము నంగీకరించితిని. చిన్నతనమున నేను శత్రువునూర్తిగారు ఒకటిగ జేయవలసింది. పోరాటములందు పోరిపోక నిలచియుండు స్వభావము నాకున్నదని వారికి తెలియదు.

సభలో ఒకరు:—మీరు బ్రాహ్మణేతరులు కనుక మీరు ఎన్నటికి బాధపడకుండు.

మజ్జరావుగారు:—కాదు. కాదు నేను బ్రాహ్మణేతరుడను గనుక పోరాటమునుండి దూరమైనది చెప్పుటలేదు. బ్రాహ్మణేతరభావము నము కన్న భారతీయభావమునే నాకు అధికము.

అధ్యక్షునకు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలను గూర్చి చెప్పిన జ్యోతిసము సరిగా దాఖలయ్యిందని

చెన్నపురియందు ప్రచురింపబడు సుప్రసిద్ధమగు స్వరాజ్య (తమిళ దినపత్రికయందు) సదానంద బోధిని సంపాదకులగు యస్. కె. జి. పిల్లగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మిత్రులారా! తిరుత్తల జ్యోతిషమును, హనుమను పాపసంహరక శ్రీమన్ వి. కె. కేశవచార్యులు 1-9-26 తేదీన వెలువడిన స్వరాజ్య పత్రికయందు “స్వరాజ్య కక్షి యొక్క భవిష్యత్విషయ” వను శీర్షముక్రింద “గడచిన యొక్క క్షణ (ఎన్నికలు) కంటెను స్వరాజ్య కక్షికు లిఖిత దృఢీకరణముల బహుమదుగలవని సందియము లేదనియును, మనయందు ప్రభుత్వముగ బుద్ధిగంతు శ్రీమన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగార్లను నోడించగల విధి ఏర్పడెను. అయ్యంగార్ల నిరాటంకముగా జయమొందగలవని చెప్పుచున్నవారిని ఒకవిధముగా శంకింపవలసినవైనను. అయినను అయ్యంగార్ల ప్రబలాధిక్య ఓటులచే నెన్నుకొనబడుటయందు సందియములేదు. ఇరుగుబోవు నగరసభ యెన్నికలందు శ్రీమన్ సత్యమూర్తి అయ్యగారు, మరియొక స్వరాజ్య కక్షికుడును, జయమందురు” రనియు వ్రాసినవిషయముల నందఱు నెలుగుదురు.

అట్లే జ్యోతిషముల నుపేసిన తీరుననే ఈ సందర్భము జరిగిన యెన్నికలందు దృఢీకరణము, స్వరాజ్య కక్షికులైన కాంగ్రెసువారు అధికముగా నెన్నుకొనబడియున్నారు. కొందఱు స్వాధికారాధిష్టతులు శ్రీమన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగార్ల నోడించుటకు భగినప్రయత్నముల గావించిరి. తత్కారణమున శ్రీమన్ అయ్యంగార్లకే నోడింపబడుదురే యను భీతి యందటినవంబుల బాధించినది. ఉండియు శ్రీమన్ అయ్యంగార్ల ప్రబలపోటులచే నెన్నుకొనబడియుండుటయు, మదరాసు నగర సభాయెన్నికలందు శ్రీమన్ సత్యమూర్తి అయ్యగారు, అపుడు మరియొక స్వరాజ్య కక్షికుడును జయమందుట సహాధర్యంబుల నెలుగుదురు. కాన శ్రీమన్ వి. కె. కేశవచార్యుల జ్యోతిషము కరణము చాతుర్యమునకును గాంధీ మహాత్ముని విధులను దెలియజేసిన నాటినుండియు మన మాతని జ్యోతిష ప్రభావమును అనుభవమున గాంచియున్నను, మతియునాటిని నైపుణి ప్రకృతియు జరిగినయెన్నికలందును తెలిసికొంటిమి. కనుక యథార్థముననుచు మానవమానసంబులకు ఆ వందదాయంబు నిష్కార్యజ్యోతిషముని చాతుర్యమునకు మే మెంతయు నుతింపెదము.

మాస్టాలను ఆంధ్రమానుల కంపుట అమానుషము

ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయముల తృణీకరించుట

చెన్నపురిపౌరులు ప్రభుత్వచర్యను తీవ్రముగ ఖండించుట

గోఖలే భవనమందు గొప్పసభ

“మాస్టాఫైడింగు శారీరకుటుంబములను మాన నివాసయోగ్యములుగాని అంధమానుడీవులకు వలసనంబడి స్త్రీములు రద్దు జేసి ఇదివర కంపజిన మాపిశాకుటుంబములను తిరిగి జేశము లోని కంపవలయు” నని ప్రభుత్వమువారినిగోరుచు నిన్నటిసాయంత్రము గోఖలే భవనమందు శ్రీ సామి వెంటానలంకెట్టి గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైన చెన్నపురి పౌరులసభయందు తీర్మాన మేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను. సభకు సర్వపక్ష నాయకు లరుదెంచి ప్రభుత్వచర్యను తీవ్రముగ ఖండించిరి. సభలో పాల్గొనినవారిలోను, సభ్యులలోను మహమ్మదీయులు చాల మందియుండిరి. శ్రీయుతులు యమ్. కె. ఆచార్య యస్. సత్యమూర్తి, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, గడ్డె రంగయ్యనాయకు, బుర్రా శత్రునారాయణ, దాక్కరు మల్లయ్య, డి. కొలంబై, సి. వెంకటరంగంనాయకు, అబ్దుల్ లతీఫ్ ఖర్కాకి, పోక్ర యమ్. ఏ. బి. యల్., యమ్. సింగారవేలు, ఈశాన్యకమల్యేక దావూద్ ఖాన్ సాహెబుగారులు ఇంకెందరో ప్రముఖులు సభకు రుదించినవారిలో గలరు. సభా భవనమునందు సభ్యులచే నిండి పోయెడి.

అధ్యక్షులు

సామి వెంటానలంకెట్టిగారు దీర్ఘమగు ఉపన్యాసము నందు అంధమానుడీవులందరి మాస్టాల హింసలని ప్రభుత్వమే ఖరీదీ వర్ణించి, ప్రభుత్వచర్యలను శారీరభాగ్యుల బట్టియే సంపూర్ణముగ విమర్శించి ప్రజాభిప్రాయమునకంతటివిరుద్ధమో సహేతుకముగ జూరెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టులోని విషయములే పరస్పరమెట్లు విరుద్ధముగనన్నవో విశదీకరించిరి. చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు ఖాల్ బి ఉస్మాన్ సాహెబుగారు అంధమానుడీవులు ఆరోగ్యభంగములందును, అంధమానుడీవులందు ఆరోగ్యపరిస్థితులు గలకొల్పుటకై భారత ప్రభుత్వ హోమమంబరగు మడ్డిపెనుగారు 4 క్లీలకుల రూపులను కొన్న మజ్జెసియుండిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన విచారణ సంఘములో మువ్వరుసభ్యులేకగ్రీవముగ అంధమానులకు ఖైదీలనుపలసంప్రస్థిమును రద్దుజేయవలసినదిగ అభిప్రాయ మొసంగియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు మువ్వరు రెప్పన మెజారిటీ అభిప్రాయము నంగీకరింపక తమ కనుమాలము గ నున్నందున నాలకసభ్యు డొసంగిన రిపోర్టుతో నేరభరించిరి. అందును తమ కనుమాలమైనంతవరకే ఏకీభవించి తమనిరంకుకాక కారమున ప్రజాశయ తృణీకృతభావమున ప్రకటించిరి. ఖైదీలు తమ పూటబట్టెను నమ్ముకొని తమ జీవనమున కావశ్యకములగు ఇతర సదువులను కొనవలసివచ్చు నను మెజారిటీ రిపోర్టుతో జైలు కమిటీ వారేకీ భవించియుండ భారత ప్రభుత్వమువారు తమకీ విషయమై తోయదనియే బిగ్గిరి. ప్రస్తుతము మాస్టాల వలసనంపు స్త్రీముల విచ్చి కము జేయబడెనని తెప్పుచున్నారు. అనగా అంతకుముందునిర్బంధముగ వలసకంపబడివారని స్పష్టమగుచున్నది. (వినుడు వినుడు) ఇట్టి ప్రజాశయవిరుద్ధకార్యములను ప్రజలలో నెట్టియందొత్తి అసహనములొత్పాపించుచున్నవో ప్రభుత్వమువారు గమనించవలెను. అట్లు జేయనిచో నిరంకుశ ప్రభుత్వములన్నియు బొంబేకి ఫరీదులనే ఈ ప్రభుత్వమును గాంచగల దనిరి. (పార్లమెంటు.)

“మానవనివాసమున కన్య ముని 1919 సం॥ నందు జైలుకమిటీవారిచేతనే వర్ణింపబడిన అంధమానుడీవులకు సత్కర్మలును, నిరపకాధులును, అజ్ఞానుల నగు మాపిశాస్త్రీపురుష శిశువులను వలసనిరిపోవు ప్రభుత్వమువారి విధానము నీసభవారు నిరభిమానముతో ఖండించుచున్నారు. 1925 సం॥లో ప్రభుత్వమువారిచేతనే నియమింపబడిన అంధమాను విచారణసంఘముందలి బహుసంఖ్యాకుల నివేదికను సంపూర్ణముగ పెడచెవి నిడి, స్త్రీములపై తమగనము సృగళేయబడుచున్నదని నిరసించు ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించి స్త్రీములను అమలునందు జైలుకు న్నందులకు ప్రభుత్వచర్యను తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు. అది యిట్లుంట “నిరపకాధులగు మాపిశాస్త్రీలను శిశువులను తమదేశమున (వలబారు) విడి అంధమానుడీవులకు బోవలసినదిగ ప్రచారము జేయుటకై అంధమానులనుచి పోలీసువారి బందోబస్తు క్రింద కొంచెము మాస్టాఫైడిలను వలబారునకంపిన ప్రభుత్వము వారితవర్తకు ఈసభవారు మిగల ఆగ్రహమును గన్వరచుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయ విరుద్ధమును అమానుషమును అని నీస్త్రీములను వెంటనే కట్టిబెట్టి ఈస్త్రీములమును ద్వీపాంతరమున కంపబడిన ఖైదీలను దేశములోనికి గొనిపోవలసిన యత్యావశ్యకతను

గుర్తింపవలసిన దని” కోరుచున్నారు. అనుతీర్మానమును మహమ్మదు హుస్సేనుసాహెబుగా తుకపాపించిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

తీర్మానమును బలపరచుటకు తేచినిలుజగ నే హర్షస్వ నుల విన్నంటెను. అధ్యక్షుని దీర్ఘమును శేతువాద సంధి తమును అగు ఉపన్యాసము ఇంతవర కీవిషయమై అంగీకరింపని వారినిగూడ అనుమలవాదులనుగ జేయగలిగెనని బల్కుచు సత్యమూర్తిగారు తమయువశాసమును ప్రారంభించిరి. మాస్టాస్త్రీపురుషులను కడగండ్లగుడుపు విషయములో చెన్నపురి భారతప్రభుత్వములు ఆధునిక ప్రపంచమందు ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించు ప్రభుత్వముల కన్నీటికిని మించిపోయెనని బిగ్గిరి. (వినుడు వినుడు)

మూడు ముఖ్య కారణములు

అంధమానులగుంచి మాడునిషయములు మాత్రము ప్రభుత్వమువారి కల్పితగాధలుగాని, కమిటీల నివేదికలుగాని మధ్య పరుప బడజాలవు.

1. అంధమానుడీవుల కిలోష్టపరిస్థితులు మానవులు నివసించుట కన్యమైనవి. ఉదాహరణకు సంఘమువారే ఏకగ్రీవముగ జీవి నంగీకరించియుండిరి. ఆతడు సంవత్సరములలోగ మరేరి యా కునికెట్లగు అంధమానుడీవుల వారావరావరిస్థితులు నేను భూలోకస్వర్గ ముగనట్లు మార్పుజేయగలిగెనని వివాదావరాకాస్త్రుజ్ఞుడుగాని తెప్పగలదని నేనుహింపజాలను(నవ్వు). అంధమానుడీవులు భూలోకస్వర్గములయు, నివాసయోగ్యములనియు బల్కువారు సత్యమును మరుగుచుచున్నారని చెప్పకలేవదు. (వినుడు వినుడు)

2 అంధమానుడీవులగూని నిస్సార్థమును, అతికఠినమైనది. భారత ప్రభుత్వమువారు తమ మెమోరాండమునందు నీవిషయము నంగీకరించుచు వ్యవసాయ సలహాదారుని నియమించి తిరుని రంగుపూత జూయుచున్నారు. ఈవ్యవసాయ సలహాదారు డిడివరలో ఒకగజ్జిపోవ మొలిచెచెవోట రెండింటిని కులకజేయగలడట! (నవ్వు) చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి వ్యవసాయసలహాదారుల విషయమై మనము బాగుగ నెరింగినవిషయమే! (నవ్వు.)

3. అంధమానుడీవులలోని నైతికపరిస్థితులు మానవనివాసము నసంభవముగ జేయును. మాస్టాస్త్రీల సభకముగ అచటికి బంపుటవలన నీపరిస్థితులు త్వరలో మార్పుజేయచున్నవని ప్రభుత్వమువారు బల్కుచున్నారు. నైతికజీవనమును గడపుటకు నున్నాస్వముల భూమియందు స్త్రీపురుషుల మంచలుగ తోలుట శ్యామమా? గౌరవమా? పౌరుషమా?

తమయువోగ బాధ్యత లంతవరకును గుర్తింపని చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు ఖాల్ బి ఉస్మాన్ సాహెబుగారు (నవ్వు) అమానుషుడగు బాలనినలె ప్రభుత్వోద్ద్యోగుల నివేదిక నమ్మగనదేయనియు వారు సత్యమును డెలువకుండిన ప్రభుత్వమువారు వారిపై చర్య గైకొందురగాన వారిపోర్టు విశ్వసనీయమాయని సి. రామలింగారెడ్డిగారికిన ప్రశ్నకు సమాధానముగ బిగ్గిరి. (నవ్వు) ఉద్యోగుల జెప్పిన పరిస్థితులకు విరుద్ధముగ ఎవరైనను రుజువుపరచినచో అధికారుల రిపోర్టును రద్దుజేసి యశక్తికారకరిపోర్టు నంగీకరింతుమని బిగ్గిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు నల్లురు సభ్యులతో నొక విచారణసంఘమును అంధమానుల కంపిరి. పీరు నల్లురును వేరేరు రాజకీయపక్షములను జెందినవారు. అంధమాస్టాసంఘమునకు జెందినవారొకరే. మిగిలిన మువ్వరులో ఇరువురు మాస్టాలుగాని మహమ్మదీయులు, మువ్వరుసభ్యులును ఏకగ్రీవముగ అంధమానులందరి దుర్బరపరిస్థితులను విశ్లేషించి స్త్రీముల రద్దుజేయవలసినదిగ గోరియుండిరి. కన్నుల వెలు రక్తవించువుల గార్చుచు మాస్టాస్త్రీలు వెళ్లబోస విషాదపరిస్థితులు అబ్బాసు ఆలీగారు నాతో ముచ్చటించిరి.

తుమకు భారత ప్రభుత్వమువారు మెజారిటీవారి రిపోర్టును బల్కుచాటుకేసిరి. తమ కనుమాలముగ మన్నంతున నాలకసభ్యుని మెనారిటీ రిపోర్టు నామోడించిరి. మన విజ్ఞాపనలనుగానినూక నలనుగాని, నిరసనలనుగాని పెడచెవిగుడుటకు ప్రభుత్వమువారు కృపనిశ్చయాలెయున్నారు. భూమిపై బ్రహ్మలంకు ప్రభుత్వములన్నిటికిడి ఉండవని దూరపుష్టి భారత ప్రభుత్వ

మున కుండునేని, భారత ప్రభుత్వము మానవస్వభావము గల దేని, క్రొవ్వన మత సిద్ధాంతములను సానుభూతి సహనములను విశ్వాసము గలదేని మాట్లాడెడిది. ఇట్లు విడుదలచేసి పారదేశీయ మన కంపలననదరి నా బాధ్యత తెరింగి బలపరుచున్నాను. (వినుడు వినుడు) కాని అట్టి ఉన్నత పథమున కెగయుట కు, భారత చెన్న పురి ప్రభుత్వములవారు ఉదారమనస్కులు గారు.

మాట్లాడేటప్పుడు అందమైన గొంపోవుటకై ప్రచారము చేయుటకుగాను పోలీసువారి సందక్షణక్రింద కొందరు మాట్లాడేటప్పుడు బంతులను విసిరి అడవియందు మచ్చికగాని ఏనుగులను పట్టుకొనుటకై మచ్చిక జేయబడిన ఏనుగుల బం తెడి విషయము జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. మలబారు ప్రజలు తమ హక్కులకై ఆంగ్లేష గావించి అపసరమైనచో సాత్విక నిరోధము నైనను మొదలెట్టుట కారం మాననమైనదని తలచుచున్నాను (వినుడు వినుడు) ఉరక నిరసన తీర్మానములు గావించి ప్రయోజనము లేదు. చేసినంతవర కిక చాలును. తీవ్రమగు ఆందోళనను గావించిన భారతీయులెల్లరును సానుభూతిజూపగలరు. ఈ దౌష్ట్యము త్వరలో అంతమొందగలదని తలచుచున్నాను.

స్వరాజ్యమే తరణోపాయము

జాతికి సంఘంఠెడి ఇట్టి చెడుగులన్నిటిని నివారించుట కొకేసాధనము గలదు. అదియే స్వరాజ్యము. బాధ్యతా విహీనమున పరప్రభుత్వము కేళమున పాలించునంతవరకును ఒకటి గాదు చెక్క. మలబారు విషయములు జరుగ గలవు. నేడు మాసాలకు సంభవించినట్టి రేపు వరొకరికి జరుగవచ్చును. (వినుడు వినుడు) కావున ఇయ్యది భారతీయులెల్లరు జరిగిన పరాభవమేగాని మాట్లాడే పరాభవముగ నెంచరాదు. హిందువు లీవిషయములో సంపూర్ణ సానుభూతి గలిగి తోడ్పడగలిగదని బ్రగ్గతి. (హర్ష భవసులు)

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు అందమానుషీవులు "భూలో కన్యకానైవ" భారత ప్రభుత్వపు హోమమెంబరుగారు అందమానుషుల అంతర్వ్యక్తలో నేల మరలివచ్చెనని బ్రగ్గతి. అంతసాఖ్యవంతమున నివాసమైనచో భారత ప్రభుత్వమువారు వేస వియందు తమ ప్రభుత్వమును అందమానుషుల మార్పుజేయరాదా! (నవ్వు) ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టునం దేమాత్రమును సత్యములేదు. మలబారునందు ప్రజలకు చెడలొట్టుటకై పన్నిన స్క్రీములపై ఇది వేరొందుగాదు. ఈదేశమునందు స్వలాభమునకై రాజ్యముజేయుచున్న విదేశ ప్రభుత్వము మాప్లావంటి ఆత్మగౌరవము గలవారును, కష్టమున కొచ్చెడివారును నిష్కపటులు నెట్లు సహించియుండగలరు? మాట్లాడేటప్పుడు కొంద రొకదినమున ఈపట్టణమునుకీ అందమానుల కంపబడుట నే గాంచితిని. వారివదనము లే వారి విషాదకళను ప్రకటించుచుండెను.

వీరిని అందమానుల కంపుటను నిలుపవలసినదిగ ఆనాడే కొందరు హోమమెంబరు ఖాల్బి ఉస్మాన్ గారిని గోరగ భారత ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువు వై న ద ని యు తమచేతులు గట్ట బడి న వ ని యు వారు ప్రత్యక్ష మొసంగిరి. ప్రభుత్వమువారి నింతవరకును తమయిచ్చవచ్చిన తెరంగున వెలగనిచ్చితిమి. ఇకనైనను మనమెల్లరము ఇట్టిదుష్కార్యము నాప సంకల్పించిన సంకల్పిడి గాగలదనిరి.

డాక్టర్ మహాపాపాబుగారు:— తమిళభాషలో అత్యుత్తమమగు ఉపనామమొసంగుచు మాట్లాడెడి అందమానులందు బడెడి ఇక్కట్లను విశదీకరించి ప్రజల ఆశక్తి గ్రహించి ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయముల నిట్లా తిరస్కారభావముతో జూచుచున్నారని బ్రగ్గతి. వీరిని నిట్టి స్వరాజ్యసంపాదనమే దివ్యా మధమని బ్రగ్గతి. సత్యమూర్తిగారు నుడివిటులు భారతీయులు దేనినైనను కీర్తనముగ మరచెడి స్వభావముగలవారనియు ఎచ్చట ఎవరి కెట్టి యాపద ఘటిల్లినను మనకేమిప టైనది ఉపేక్షించుట వలననే భారతీయులు నే డిట్టి అభోగతీయం దున్నారనియు (వినుడు వినుడు) కావున హిందూమహమ్మదీయాది సంఘములన్నియును ఈసమస్యను యశద్భారతసమస్యగ నైకొని అమానుషముగ నీర్పీమును తుపముట్టింప బాడవలెననియు బ్రగ్గతి.

రాల్బి డా.సి. నరేశముదలియారుగారు:— కరతాళ గ్వసులు చెలగ లేచి తీర్మానమును బలపరచుచు మద్రాసునందు హిందూమహమ్మదీయ కలతలు లేనందులకు చెన్న పురి ప్రజల నభీనందించిరి. అందమానుషీవులు మలేరియాకును, దోమలకును, కాళ్ళగిరిలకునునులయు, దీనిని జైలుకమిటివారును ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన సంఘమువారు అంగీకరించి యుండిరని యు, అందమానులలోని ఈఅసౌకర్యములను తొలగించి మాట్లాట నకటి కంకిన కొంత వ్యా య ము గ నుం డే డి ద ని యు, మాట్లాడెడిట "అందమానుల కరిగిన మీ పుటుంబ ముతో నినింప అనుమతించెద"మని శ్రమపెట్టుట నీతియగు నా? (కాదుకాదను కేకలు రెను ఆంబిడలతో నివసంపవచ్చునని శ్రమజెంది కై టిం తాత్పర్యముగ అందమానుల కరుగుటకు సమర్థులైనను అచటికి వెళ్లనవలసిన ముద్దితినిగ్రహింప గలరు. సత్యమూర్తిగారు జెప్పినట్లు మాట్లాడెడి తెల్లర విడివిడికెక్కి వారిప్రస్తుతనచో అచటికి బోనిండు. మలబారులోని మాట్లాట సంభృక్షీకరించినది. వారి సంఘబలము విచ్చిన

మైనది. తమ దేశమందు తామునుచుని జెప్పుటకు వారికి సర్వ హక్కులు గలవు. ఈ విషయములో మహమ్మదీయులే గాక హిందువులు తోడ్పడగలరని బ్రగ్గతి.

పోకరుగారు మాట్లాడుచు మాట్లాడు ప్రభుత్వమువారికి కంటకముగ తోచుటచే ప్రభుత్వమువారు వీరిని తొలగించుట నీ యుపాయము: బన్నిరనిరి. సుమా రొక శతాబ్దముకిందట మాట్లాటను విదేశముల కంపివేయవలయునను యొక నూ చ న గావించబడెను. గాగతిక ప్రభుత్వముని చెప్పికొను ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమానుచవకనుగుణ్యముగవర్తించుచున్నదనిరి. తమదేశముం దుంకగోరుటకుమాట్లాటజన్మహక్కుగలను. ప్రభుత్వమువారివిధాన సంపూర్ణముగ ఆములులో పెట్టబడిన మలబారులోని సుమాగు లక్షప్రజలు. అందమానుల కంపబడగలరు. మలబారునుండి మాట్లాటను చెడలరదును ఉద్దేశ్యమొకటి. అందమానులలో ముందుముందు యూరోపీయను ప్లాంటరులవ్యాపారార్థమై అడవులకొట్టి భూమిని సారవంతముజేయుటకు కూలీలుగావలెను. అందులకి మాట్లాడెడిటప్ర వారికి అర్హులు లభింపజాలరు. ఇది ఘోరయొక ఉద్దేశ్యము. అందమానుల కంపబడిన మాట్లాటకు వాకు సానుజేయు భూములపై జిరాయితి హక్కులైనను లేవు. ప్రభుత్వము వారు తమచే నియమింపబడిన సంఘములోని బహుసంఖ్యాకుల విపోర్టును తిరస్కరించుట ప్రభుత్వనియమిత కమిటీలో సభ్యులుగనుండగోరువారికి మంచిపాతమును గలవుచున్నది. (వినుడు, రినుడు) కావున ఈ స్క్రీమును రద్దుజేయుటకై తీవ్రాందోళన గావించవలెనని బ్రగ్గతి.

అధ్యక్షులు సభయం దన్ని రాజకీయపక్షములవారును గలసి తీర్మానమేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినదని ప్రకటించిరి. విదప సభ ముగింపబడెను.

కాన్సుల్స్ కాంగ్రెసు నివేదిక:—కాన్సుల్స్ కాంగ్రెసు నివేదికను కృతజ్ఞతతో వందకొనుచున్నారము. చక్కని అచ్చు మంచి కాగితములు, ఛాయాపటములు రిపోర్టును వరింత ఆకర్షవంతము గావింపుచున్నది. కాని, ప్రతినీళ్లు నాచుములను మాత్రము ముద్రింపలేదు.

హిందూయువతి శరణాలయము

హిందూయువతి శరణాలయమువారు గౌహతికాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులకు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకై శనివారము సాయంత్రము సభను సమావేశపరచిరి. సభజరుగుటకు వర్తమను సంసిద్ధము గావింపబడెను. క్రియతులు పి. భక్తవల్సలునాయుడు పి. యల్. కాప్రీ, మోషీమహమ్మద్, కాప్టిన నిమకర్, మొదలైన ప్రముఖులనేలు సభకేతించిరి. కాని శ్రీమాన్ అయ్యంగారికి శరీరమస్వస్థతగ మండటవలన సభకు రాజాలమికి ఎంతయువగమను వర్తమానమిరి. సభ్యులకివార్త కొంతయాశాభంగమును గల్గించినను శ్రీమాన్. అయ్యంగారు కాంగ్రెసునుండి మరలివచ్చినపిదప సన్మానపత్రమును ఆర్పించుటకు నిశ్చయించుకొని తత్కాలమునకు సో టి. సదాశివయ్యగారి సతీమణి సభ్యురాలిగ దెట్టుకొని, దైవప్రార్థనలతో సభను ప్రారంభించిరి. అధ్యక్షురాలు అయ్యంగారు కాంగ్రెసును జయప్రదముగ నిర్వహించి సంపూర్ణాభిగమ్యతో తిరిగివచ్చినట్లు ఆశించుచు శరణాలయము పాదులాదరింపవలయుననిగోరిరి.

శరణాలయసంస్థాపకురాలు యోమినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు దైవోపహతింపనను, బలవంతములను కారణాంతరముల వలన శ్రీమాన్ అయ్యంగారు సభకు రాజాలమికి సభ్యులను మన్నింపవేడుచు శరణాలయపరిసితులను ఆవశ్యకతలనుగూర్చి ముచ్చటించి మహాజనులెల్లరు ఉదారమనస్కులై పతితజనోద్ధరణమునకు గడంగవలెననిరి.

శరణాలయవిద్యార్థినులే కలవున్నందుల సభ్యులకు పంచిపెట్టబడిన విదప అభ్యుదయాలకి వందనములతో సభము గింపబడెను.

భూమిలోధ్వని

16-12-26-వ తేది గరువారంసాయంత్రము 7 గంటలకు మాగ్రామంలో భూమి అంతయు గొప్పగ్వనిగల్గి అద్భుతముగా అవలెను. ఇట్టినింతకు జనలందరు గుంపులుగుంపులుగా మాడి కాలగతి యెట్లున్నదోయని మహాభీతిజెందిరి.

కొల్లా మూరైయ్య శ్రీమి

తాలాకాబోర్డు మెంబరు మిట్టపాలేం మార్గాపురంతాలాకా

అమరకన్యగోసుగారి విడుదల

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—అ కెన్ను ఖైదీగా నింతవరకు మాండలేనుండి శ్రీ సుబామనం. బోసుగారితో మన్న అమర కన్యగోసుగారిని ఆశ్రురంజెయిలుంకి విడుదలచేసిరి. తారకేశ్వర శతాగ్రహముందును వంగదేశకాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారముందును తీవ్రముగ పనిచేసినవారు. (శ్రీ ప్రెసు.)

రాకపోకలు:—వీరియం బర్దుమలుగారు ఇంగ్లండు నుంచి అదివారం మద్రాసు వచ్చిరి. గాల్ డార్బరు సుబ్బారాయనుగారు వారి భార్యయును రాత్రి నేలం వెళ్లిరి. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు వెల్లూరునుంచి నిన్న మద్రాసు వచ్చిరి. కాల్ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అదివారం ఉదయ మద్రాసు వచ్చిరి. కే. టి. సూర్యుగారు మద్రాసుకు నేటిఉదయంవచ్చిరి. కాన్సరేమను చెసిడెంటు జి. నారాయణస్వామిగారు గతరాత్రి రంజాపురు వెళ్లిరి. రవీంద్రనాథ టాగురుగారు వారికుమారులు వగైరా శనివారం రాత్రి మద్రాసునుంచి కలకత్తా వెళ్లిరి. గాల్ థామస్ మెగారున్ను అంతర్జాతీయ వేతపనివాండ్ల ప్రతినిధులును వెంసుళూరునుంచి మద్రాసుకు నేటిఉదయం వచ్చినారు. రేపు కలకత్తా వెళ్లెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక సంపాదకీయ వర్గపు సాంవత్సరిక విందు

సహాయసంపాదకులకు

శ్రీ చల్లా జగన్నాథంగారికి వీడుకోలు

మామూలు ననుసరించి ఆంధ్రపత్రిక సంపాదక వర్గము వారు నిన్న సాయంత్రము 7 గంటలనుంచి వేడుక గాలము గడపిరి. ఈవేడుకయందు సంపాదక వర్గమువారే గాక గుమాసాలును, కంపోజిటరును గూడ పాల్గొనిరి. 5 గంటలకు ఛాయాపటము తీయబడినది. తదుపరి 7 గంటలకు విందుభోజనము జరిగినది. పిమ్మట పత్రికా సంపాదకులను నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని 5 సంతకర్తములనుంచి సహాయ సంపాదకులుగ నుండి బి. యల్. చదువుటకై ఉద్యోగమును వీడుచున్న చల్లా జగన్నాథంగారి నుద్దేశించి ద్రవ్యములు నడువబడెను. చల్లా జగన్నాథంగారి కుటుంబంపై తిని గూర్చి చల్లా శేషగిరి రావుగారు, వెదురుమాడి శేషగిరిరావుగారు, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆర్ రంగారావుగారు మాట్లాడిరి. జగన్నాథంగారు తగురీతి జవాబు చెప్పియుండిరి. నాగేశ్వరరావు. పంతులుగారును, జగన్నాథంగారు పువ్వుమాలలంకృతులుగ జేయబడి విందు ముగింపబడినది.

ఆ త్రి జదివిన పద్యములు.

కా. కాశీనాథుని వంశవార్షిధికి రాకాచంద్రుడాశోక్తముం
డాకావర్ణిత చేప్తుండు కడు ధకాత్మకుండు ధీమంతుడున్
దేశోదారక నామపూజకుడునై దీపిండు నాగేశ్వరున్
శ్రీసంధేప్పడుబ్రాహ్మగావురె.యశశ్రీయస్కుగాజేయుమన్
శ్రీయుత చల్లాజగన్నాథమగారిని గరించిన పద్యములు
కా. నీయుద్యోగమునుం ద్యవించి యిటులన్
నీమిత్రులైమమ్ములన్
బాణున్ మాహృదయంబు లిట్టివని
చెప్పకొరాని యట్లుండె నా
హా! యిట్లనని యెంచలేదు కలలో
నైవక్ సుహృద్రున్నా!
మయాశీసుల గొమ్ము శ్రీధరుడుని
సృష్టించుగా కెప్పుడున్
సీ. పలు తెరంగలు గలవని యొసంగినవేళ
ఋణివాడికాదంచు వదలలేదు
మించినసమయాన మితిమిరి పనిరాగ
పడదేము యని దాని విడువలేదు
పనియన్న వేళల భారంబంచెక
ఆరుగంటలకు కావెరువలేదు
అశీసుపనియన్న అతిముదంబేగాని
విధిదప్పెగా యని వినుగలేదు

శ్రీ. గీ. పత్రికా భారమంతయు పరిగె నీవే
కడుసమర్థత వొక్కపు నడిపివావు
కడకు ఆశీసు విడిపోవునాడుగూడ
పట్టుదలతోడ పమలందు బరిపావు.
చం. జనకుడు సోదరప్రతి చందముతోప మెలంగినాక మిం
పానరగ త్రిత్రికాధిపతియు వ్యవమిర్యోడనట్లుగాననీ
తనసులమైన మేము నినునాదరమొప్ప గారవింతుటి
జ్ఞానము మైలినర్థిలుటకంపనియెంచగదయ్యమిర్రువా!

హిందూ దేవాదాయముల చట్టమును రద్దు చేయవలయును

రాజప్రతినిధిని సందర్శించిన
రాయబారుల విన్నవము

హిందూ దేవాదాయముల చట్టమును ఆమోదింపకూడదని డి॥బి॥ టి. రంగాచారిగారి నాయకత్వమున మద్రాసునుండి రాయబారులు కొందరు కలకత్తాలో సోమవారమునాడు రాజ ప్రతినిధిని సందర్శించి ఈ క్రిందివిషయములను తెలిపిరి.

ఉ డి పి యం ద లి ౩ మధ్యమకముల పక్షమునను, కామకోటిపీఠపు శంకరాచార్యులగారి పక్షమునను మేము మీకు ఈ క్రిందివిషయములను తెలుపుచున్నాము. ఇటీవల ఉ డి పి ౩ స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారి అధ్యక్షతన జరిగిన సభ యందు ఈ చట్టము విషయమై ప్రజలకు గల ఆక్షేపణలు వివరింపబడినవి. ఇప్పటికి నాలుగు రాయబారులు మీకును మద్రాసు గవర్నరుకును విన్నపములు గావించియున్నారు. ఇది విషయ రాయబారము. మిమ్ములను సందర్శింప మాకు అనకాశ మొసగినందులకు కృతజ్ఞులము.

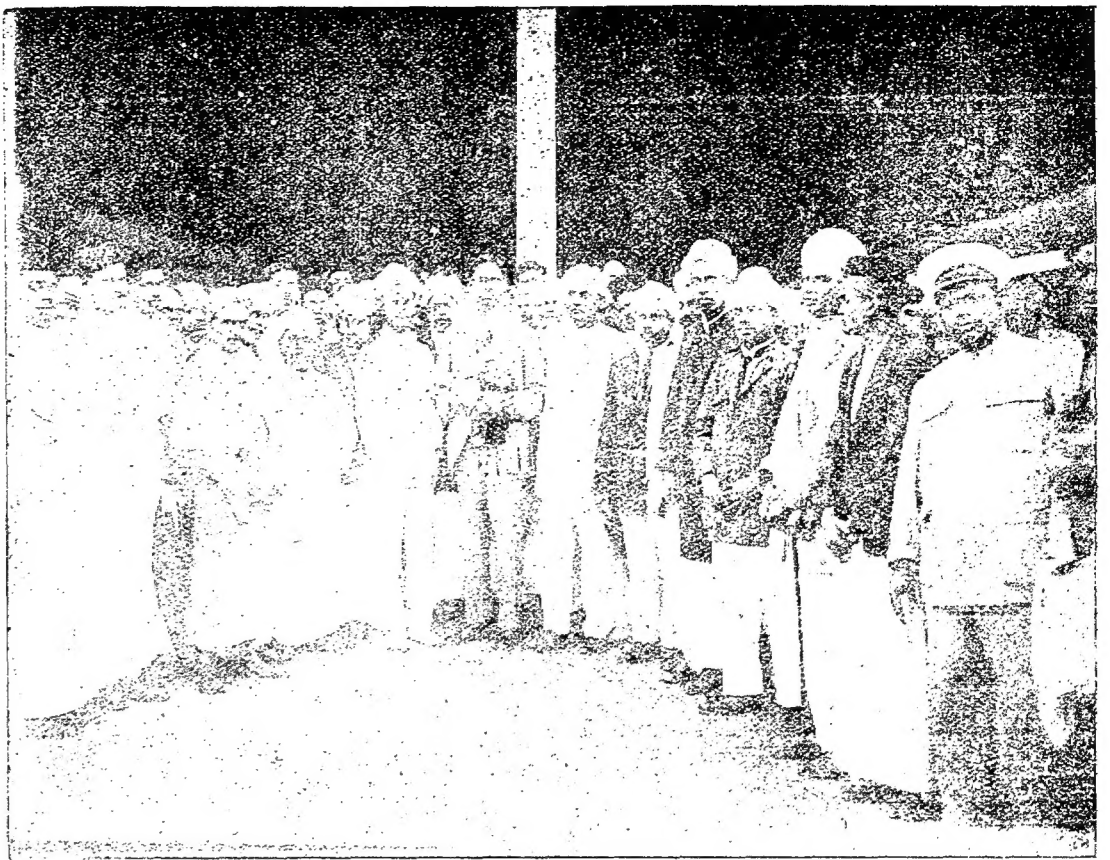
పూర్వచరిత్ర

దేశమున విద్యవ్యాపించినకొలది సంఘసంస్కర్తల అభిప్రాయముల ననుసరించి దేవాలయములయొక్కయు మతముల యొక్కయు సాంప్రదాయములు మారనందున, ఈ ప్రతిష్ఠాపనలపై కొంత అధికారముండవలయునను ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడినది. ప్రభుత్వమువారు చట్టములను తయారుచేసి ఈ ప్రతిష్ఠాపనలను లేకుండా స్వాధీనమునందుకొన నెన్నియోపర్యాయములు ప్రయత్నించిరి. కాని మతముల విషయమై ప్రభుత్వమువారు జోక్యము వుచ్చుకొనుట తప్పని న్యాయస్థానములందు తీర్పు చెప్పబడెను. దేవాలయములను మతములను ఒకటిగ పరిగణించుట తప్పని న్యాయశాస్త్రకర్తలను న్యాయమూర్తులు సర్ భాష్యం అయ్యంగారువంటి సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు అభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. సంఘ సంస్కర్తలు ఆల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ప్రజాసామన్యము ఈ ప్రతిష్ఠాపనల గౌరవము ఎంతమాత్రము క్షీణింపకూడదని కోరుచున్నది. ప్రజా ప్రాతినిధ్యము విహింపని ప్రభుత్వసభ్యులు మతప్రతిష్ఠాపనలను గౌరవమును క్షీణింపచేయుట ప్రజలు సహించజాలవున్నారు.

ద్వేషము

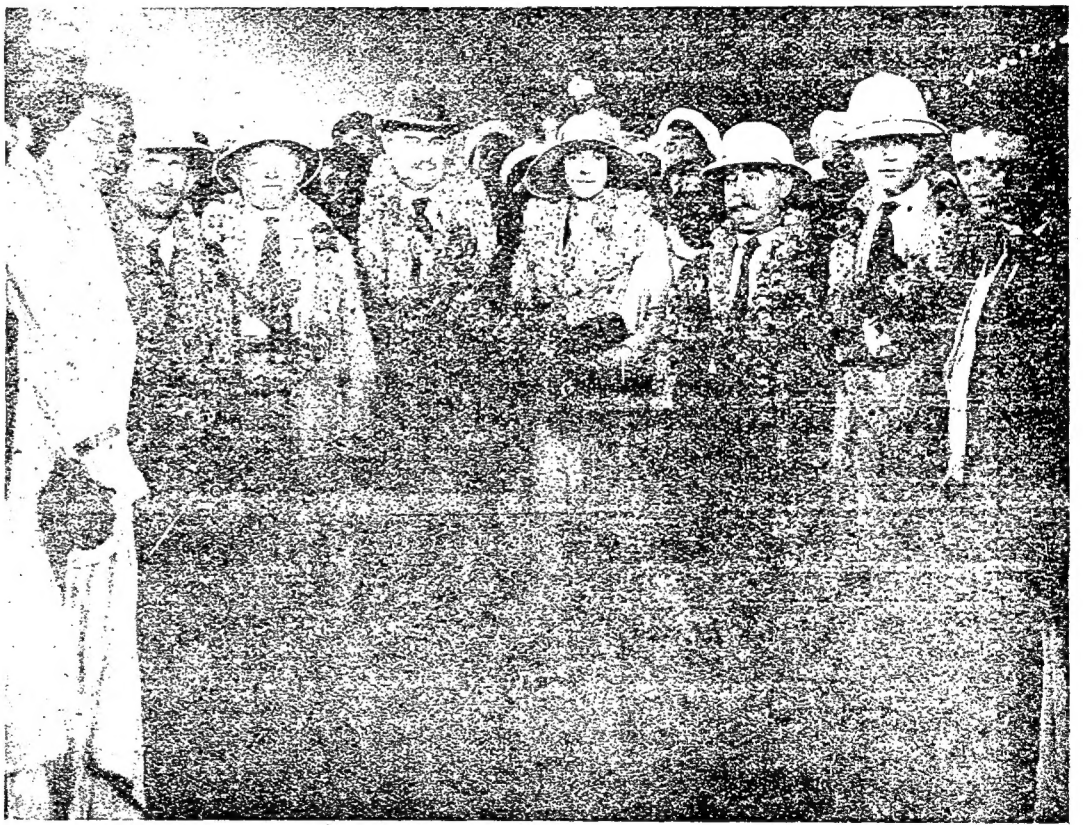
1919 సంస్కరణముల ననుసరించి ధర్మాదాయములు ప్రజాయత్త కాళ్ళులలో నొకటిగ చేర్చబడెను. మద్రాసు రాజధానియందు బ్రాహ్మణద్వేషముతో కూడిన రాజకీయకక్షావారు అధికారమునకు వచ్చుటచే మతాధిపతులకును బ్రాహ్మణులకును గల గౌరవ ప్రతిష్ఠలను తుదముట్టింప యత్నించిరి. అంతేకాక తమపార్టీ బలమును నృద్ధిచేసికొనుటకై అనకాశముండునట్లు బిల్లును తయారుచేసికొనుటకై అనకాశముండునట్లు బిల్లును తయారుచేసిరి. ఈవిధమున మతప్రతిష్ఠాపనలను చక్కపెట్టువలయునను ఉద్దేశముతో కాక పగసాధింపవలయునను ఉద్దేశముతో మంత్రివర్గమువారి బిల్లును తయారుచేసిరి. అపోజిషను వారి హితమును పాటించక శాసనసభా కడపటి సమావేశమున చర్చ నియమములను కట్టిపెట్టి ఈ బిల్లు ఆమోదింపబడెను. ఈబిల్లునే ప్రధానసభ్యుగ నైకొని రెంజువూరు ఉత్తర ఆర్కాటు మద్రాసు జిల్లాలయందు మంత్రివర్గమువారికి బిల్లును ఆక్షేపించిన కార్యక్రమమువారికి పోటీజరిగెను. సవాలువేసిన జస్టిసుపక్షమువారు ఎన్నికలయందు సంపూర్ణ అపజయముగాంచిరి. మంత్రివర్గపులకు వారు రాజీనామా ఇవ్వవలసివచ్చెను. ఈబిల్లు క్రమమైనదికాదని న్యాయస్థానములందు కేసులు దాఖలుచేయబడెను. న్యాయస్థానములు తీర్పు ఇచ్చుటకు పూర్వమే మరీయొక కొత్తబిల్లును మంత్రివర్గమువారు కాన సభయందు ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించిరి. కొత్తబిల్లు పాతబిల్లు ఒకటే. ప్రజాభిప్రాయము బిల్లునకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని ఎన్నికల ఫలితములు స్పష్టపరచుచున్నవి. దేవాలయముల విషయమై ఇట్టి చట్టముండుట అనవసరమేకాదో చెప్పజాలముకాని మతముల విషయమై ఇట్టి చట్టము అమలునందుండు తునసరమని విన్నవించుచున్నాము.

మతముల ఆస్తి మతాధిపతులకు సంబంధించినదిగాని దేవాలయముల ఆస్తి వంటిదికాదు. ఈ ఆస్తికి మతాధిపతులు ధర్మకర్తలుకారనియు స్వంతదారులనియు గుర్తెరుగవలయును. ఎట్టిపరతులు లేకయే శిష్యులు మతములకు ధనమిచ్చుచున్నారు. ఈధనమును వినియోగపరచు విషయమై మతాధిపతులకు సంపూర్ణాధికారములనున్నవి. కొడుకు రెండ్ర ఆస్తికి ఎట్లు వార్డు అగుచున్నాడో అట్లే మతములలో గరువు ఆస్తికి శిష్యుడు వార్డు అగుచున్నాడు. మతములు దేవాలయములవలె ప్రార్థనా పరిధిరములుకావు. మతాచార్యుల నివాసస్థలములు. ఆచార్యునికి నచ్చినవారే మతములలోనికి రావచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితులలో మతాధిపతుల గౌరవ ప్రతిష్ఠలను తగ్గింపచేయుట ఎంతమాత్రము న్యాయముకాదు. ఈస్థితి అమలునందుంచబడిన కొంత కాలమునకు మతములే నిలచియుండవు. హిందూ ధర్మాదాయ

ఆర్. కె. షణ్ముగం శెట్టిగారు (స్వరాజ్య ప్లాఠ్ చీఫ్ ఎఫ్ ఎఫ్)

ఆ స్త్రీలిరూపాయందు జరిగిన సామ్రాజ్యపువార్ల మొట్టుల మహాసభకు భారత దేశపురతినిధిగ, వెల్లి మొన్నటి దినమే చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చిరి.

అంతర్జాతీయ నేతపరిశ్రమ పనివారి రాయబారము

ఈ రాయబారపు సభ్యులు చెన్నపురికి వచ్చినపుడు సెంట్రలు స్టేషనులో గ్రహింపబడిన ఛాయాపటము. రాయబారమునందలి ఆరుగురు పుష్పమాలాలంకృతులైయున్నారు. ఈరాయబారమునకు లైట్ ఆనరబుల్ టామోసాగారు నాయకులుగ నున్నారు.

ముల బోర్డు ప్రభుత్వమునకు లోబడిన ప్రతిష్ఠాపన. హిందూ మతమును ద్వేషించువారుకూడ ప్రభుత్వసభ్యులు కావచ్చును. కావున ప్రభుత్వమువారికి మతప్రతిష్ఠాపనలపై అధికారమిచ్చుటచే అనర్థము నాటిల్లగలదు. మును నిర్వహించు విషయములందు మాడ జోక్యము వుచ్చుకొనుటకు బోర్డువారికి చట్టము ననుసరించి అధికారమివ్వబడినది. బోర్డువారు అక్రమముగ ప్రవర్తించిన న్యాయస్థానములందు అస్సీలు దాఖలుచేసికొనుటకు అనకాశములేదు.

ఉడిపి మతములు

ఉడిపి మతములు కేవలము ముస్లిములు. ముస్లిమ్రాహ్మణుల రెప్ప ఇతరులకు ఈ మతములలో ఎట్టి సంబంధ లేదు. కావున ఈ మతములనుమాడ బిల్లు పరిహాలములోనికి తెచ్చుట న్యాయము కాదు. ఈ మతములకు గల ఆస్తి మతాధిపతులకు చేరినది. ఈ ఆస్తిని తమ కిష్టమువచ్చిన విధమున ధర్మపెట్టుటకు మతాధిపతులకు సంపూర్ణాధికారము నున్నది. మతవిషయక ప్రచారము సలుపు చాళ్ళలే మతాధిపతు

లకు లేదు. ఈ మతములన్నియు శ్రీమధ్వాచారిచే స్థాపింపబడినవి. పరిహాలనామకములను కూడా వారే నిర్ణయించిరి. ఇట్టి అనాది సాంప్రదాయములను మార్చి యత్నించుట అవిచేకము.

కుంభకోణమునందలి కావకోటి పీఠము నెయ్యి సంవత్సరములక్రితము స్థాపింపబడినది. విజయనగర సామ్రాజ్యాధిపతుల శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు ఈ పీఠమునకు సీతరామలకు దాన మొసగిరి. ఈ ఆస్తిని తమకిష్టమువచ్చిన విధమున ఉపయోగించుకొనవచ్చునని దానపత్రము ఇవ్వబడెను. కావున ఈ ఆస్తి యంతయు వ్యక్తలది. ఇంకేకాక వైశ్యుని నిధానమును ధర్మాదాయముల సంస్కరణమున ప్రయోగించుట గొప్పతప్పు. ధర్మదాయముల నుద్ధరియోగముగను.

కావున మీరు ఈ విషయములన్నిటిని పరిశీలించి బిల్లును ఆమోదింపకూడదని కోరుచున్నాము.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

రాజప్రతినిధిగారు రాయబారుల విన్నపమును ఆలించి శ్రద్ధతో అన్నివిషయముల గరించి ఆలోచించునట్లుగ ప్రత్యుత్తరమొసగెను.

పాండవనగరము

శ్రీకృష్ణ

పవిత్ర బ్రహ్మపుత్రానది తీరమునందు గౌహతిపుర సమీపమున నిర్మింపబడిన పాండవనగరమున, నలునది యొకటన దేశీయ మహాసభ యీ నెల 20 వ తేదీన సమావేశమగుచున్నది. స్వదేశీ ప్రదర్శనము 25 వ తేదీన గాంధీ మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడును. చెన్నపురినుండి కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు శ్రీమార్క యస్. శ్రీనివాసయ్యగారును, ఇతర కాంగ్రెసు ప్రముఖులును నేటిదినము బయలుదేరుచున్నారు. ఇతర ప్రదేశములనుండి వలపురు బయలుదేరుచున్నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. గౌహతి దూరము దున్నను, అస్సారాష్ట్రమును సందర్శించుట కవకాశము యీవత్సరపు కాంగ్రెసుమూలమున గలుగుచున్నది. అస్సార ప్రత్యేకరాష్ట్ర మయినదిమృత, సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. అసహాయోద్యమసమయమునందు అస్సానందు పలువురు న్యాయవాదులు వృత్తిని విసర్జించిరి. కడ్డరునిర్మాణమునందు అస్సాముందుకువచ్చెను. కాంగ్రెసుసభాహ్వనసంఘాధ్యక్షులగు పూకనుగారు, అస్సామండలమునకు నాయకత్వమువహించి, అచిమితోత్సాహము కనుబజచిరి. కీర్తికేసులగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారితో గలసి, వారు చెన్నరాజధానిలో వర్కట నము నలికినపుడు పలువురు వారిశాంతమును, దేశభక్తిని, కార్యకీర్తను కనుగొనియుందురు. ఇంతకు పూర్వము ఊరుపేరులేని రాష్ట్రములు, ప్రత్యేకత్వము గాంచినవిమృత, విశేషసాముఖ్యము బడయుచున్నవి. కాంగ్రెసు ప్రచారమునందు, ఓహారు రాష్ట్ర మొత్తమరుకదనముజూపి అభ్యుత్థవిజయము గాంచెనో చదువరు లెరుగుదురు. ఆంధ్రులకు కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రత్యేకరాష్ట్రము నొసగిన విమృత, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్ర మెట్టిదీక్ష జూపుచున్నదో, వివరింప వచ్చుచున్నది.

హిమవత్సరవృత్తిని సందర్శించుట, కొండలచే పరివృతమై, బ్రహ్మపుత్రానదీతీయములచే పునీతమై పాడించుటచే నిండిన అస్సార భాగము కాంగ్రెసు మూలములకు కన్నులకంఠం నింపకమానదు. చిత్తిభాగ విక్రయమునను, ప్రకృతిరామ దేయము దేశముల నెల్ల మాన్యుగలదు. రాటుము, మగ్గము, పేటికిని అస్సారగృహముల నలంకరించుచున్నవి. అక్కడి ప్రజలు ప్రాచీనవృత్తుల విప్పటి కిది మిక్కిలిదేనయు, అసహాయోద్యమము జనసామాన్యమునకు సూతనోత్సాహము నొసగెననియు, పూకనుగారు వెనుక జెప్పియుండిరి. పాండవులు కొంతకాల మిక్కడ నివసించియుంటుండే, కాంగ్రెసు నగరము పాండవనగర మను పేరుతో విలసిల్లుచు

న్నది. పాండవుల నామమును స్మరించినంతమాత్రముననే, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము జ్ఞప్తికివచ్చును. తమ సర్వస్వమును కోల్పోయి, అరణ్యావాస అజ్ఞాతవాసముల జరిపి, తిరిగి స్వరాజ్యమును సంపాదించిన పాండవులకు గల బలమేమి? ధర్మబలము దప్ప పేరుగాదు. శ్రీకృష్ణభగవానుడు ధర్మరక్షణనిమిత్తము పాండవులకు సహాయము జేసెను. శౌర్యవ్రతాశములందు కౌరవులు పాండవుల కే మాత్రము తీసిపోరు. పాండవులకన్నను మిన్నలని చెప్పినను జెప్పవచ్చును. పాండవులకు సంఖ్యాబల మల్పము. ఇతరవిధమగు సహాయ సంపత్తి చాల తక్కువ. అటులయినను, ధర్మబలమే తుదకు విజయము చేకూర్చెను. ఇట్టి పూర్వచరిత్రను పఠించి నపుడు, ప్రాచీనసాంప్రదాయము లెంత యుత్కృష్టములో తప్పక గోచరించును. ధర్మబద్ధులగు పాండవుల విజయము, నేటిసంతతివారికి గుణపాఠము నేర్పజాలియున్నది. ధర్మమును కవచమును దొడిగి, భారతీయులు అహింసావ్రతబద్ధులై, స్వరాజ్య సిద్ధికై కృషి సలుపుచున్నారు.

గాంధీ మహాత్ముడు సత్యమును అహింసను రాజకీయప్రచారమునకు మూలాధారముగ జెట్టి యున్నాడు. కాంగ్రెసు మహాసభ మహాత్ముని ఉపదేశమున కనుగుణముగ మెలగుట కంగీకరించినది. స్వరాజ్యము లభించువరకు, ధర్మమార్గమును విడువకుండ పాటుపడుటకు, గౌహతి కాంగ్రెసుభ, భారతీయుల కుత్సాహము కలిగించుగాక యని కోరెదము. ఈసంవత్సరమున, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మార్పుట కవసరము గనుపించదు. నేపనల్ డిమాండును సఫలముగావించుటకుగాని, ఏవిధమగు రిస్పాంసును చూపుటకుగాని, ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించు కుండుటచే, రిస్పాంసీపు సహకారమునకు తావుండనేరదు. రిస్పాంసీపు సహకారవాదులు కాంగ్రెసు బహిష్కారప్రయత్నములను మానుకొని, కాంగ్రెసు నిర్ణయములను గౌరవించుట శ్రేయస్కరము. ఇప్పుడు గలిగిన అనవసరపు చీలిక వలన, రిస్పాంసీపు సహకారవాదులకు లాభము లేకబోగ, కాంగ్రెసు బలము మాత్రము కొంతవరకు క్షీణించెను. అధికారుల విభజనతంత్రమునకు కొంతవరకు ప్రోద్బలము గలిగెను. ఇప్పటికయినను తెలివిచెచ్చుకొని, తమ ప్రతికూలభావమును విడనాడి రిస్పాంసీపు పక్షమువారు కాంగ్రెసును గౌరవించుచో, దేశమునకు మేలొనర్పగలరు. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమునకు గాంధీప్రభృతులు ప్రయత్నించుచున్నటుల నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. మహాత్ముడు కొన్నియుకు సంబంధించిన చర్చలందు పార్లామెంట్ బోయినను, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము విషయమున కాంగ్రెసు సభ్యులకు సరియగు త్రోవ కనుబజచునని విశ్వసించవచ్చును.

ఇంతవరకును నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునకు, కాంగ్రెసు తన శక్తిసంతకు వినియోగించుట కవకాశము లేకబోయెను. ఎన్నికలు ముగియుటచే, కాంగ్రెసు సభ్యులు పలువురకు తీరిక గలిగినది. శాసనసభలలో నిరోధము సాగుచుండ, వెలుపల ప్రజాశక్తి బలపడనియెడల, ప్రయోజన ముండదు. శాసనసభలకు లోపలను వెలుపలను గూడ సాత్వంత్ర్యసంపాదనప్రయత్నములు జరుగుట యవసరము. శాసనసభలలో జరుగవలసిన కార్యక్రమము

ఇదివరకే పలుచన గావించబడెను. నేడు నిరోధమాగ్రమునందు నిలిచియున్న యంతము మంత్రిపదవుల నిరాకరణము. అదికూడ అంతరించుచో, శాసనసభాప్రవేశప్రయోజనమే యడుగంటును. బర్క్లె హెడ్జు ప్రభువుగారు కోరునదదియే. ఇందుకు గౌహతి కాంగ్రెసు సమ్మతించునా యని దేశ మడుగుచున్నది. అట్టి యవాంతరము వాటిల్లకుండుగాక! శాసనసభలకు వెలుపల స్వరాజ్యస్థాపనప్రయత్నములు జరుగుట ముఖ్యము. తదర్థమై నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగవలయును. గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రజలు దీక్షవహింపవలయును. కాంగ్రెసుసభాసంతరము, గాంధీమహాత్ముడు, ఆంధ్ర తమిళ రాష్ట్రములలో సంచారము జరుపునని తెలియుచున్నది. మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, ఇక్కార్యమును సాధించుటయే యుత్తమము. మహాత్మునికన్నను శ్రేష్ఠులగు నాయకులు లభింపజాలరు. కాంగ్రెసు బలము వైననే సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి ఆధారపడియుండును. కాంగ్రెసు క్షీణించుచో, స్వరాజ్యమును దూరమగును. ప్రతికూలశక్తు లన్నియోగలసి, కాంగ్రెసును ధ్వంస మొనర్చ ప్రయత్నించుచున్నవి. ఈప్రయత్నములను నివారించుటవైననే భావిపరిణామ మారధిపడియుండును. కాంగ్రెసు సభ్యులకు దృఢసంకల్ప మేర్పడుచో, ఎట్టియవాంతరముల నయినను దాటగల్గుదురు. లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారి హెచ్చరికలక్కరకురానేరవు. పాండవనగరమున జరుగు కాంగ్రెసు మహాసభ, ప్రజలసంకల్పమును బలపరచుటకును, ప్రతిపక్షులకు నిజస్థితిని తెలుపరచి భ్రమదొలగించుటకును తోడ్పడుగాక!

రవీంద్రుడు

రవీంద్రమహాశవి, యూరపు ఖండమునందు పర్యటనముసలిపి, చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. వీరు ఆరోగ్యవంతులై మాతృదేశమునకు తిరిగివచ్చుట, భాగ్యమని చెప్పవచ్చును. రవీంద్రుని యభిప్రాయములతో నేకీభవించినవారుగూడ, మాతృదేశమునకు వారిద్వారా గలిగినకీర్తిని గుర్తించకతీరదు. “విద్వాన్ సర్వత్ర పూజ్యతే” అనువిధమున కవియు సర్వజనపూజ్యుడుగడ. రవీంద్రుని గౌరవించుట కన్ని దేశములును అహమిహమికను జూపినవి. రంగుభేదము సయితము అడ్డుపడలేకబోయెను. పరాధీనమగు హిందూదేశమున జన్మించినకళంక మంటియున్నను, రవీంద్రుని గౌరవించుట కిది యాటంకముగ పరిణమింపలేదు. నిరంకుశపరిపాలకులలో సగ్రస్థానమువహించిన ఇటలీ ప్రధానమంత్రి లగు ముసులోసిగాుగూడ, రవీంద్రునికి అపూర్వస్వాగత మొసగిరి. ఇటలీ, స్విటుజరులెండు, ఇంగ్లాండు, నార్వే, స్వీడను, డెన్మార్కు, జర్మనీ, జక్కోస్లావోకియా, ఆస్ట్రీయా, హంగరీ దేశములు భారతదేశకవిని గౌరవించుట జూడ, సారస్వతప్రపంచము సందును భావనాప్రపంచమునందును, స్థూలదృష్టికి కనుపించెడి వ్యత్యాసములులేవని గ్రహింపవచ్చును. భారతదేశ మొత్త చితికియున్నను, రవీంద్రునిబోలు, మహామహులను గను భాగ్యము గాంచుచున్నది. కవులు, పండితులు, నృపాలురు మున్నగువారు రవీంద్రుని గౌరవించుటకు పోటీపడిరి. సుప్రసిద్ధ ఫ్రెంచి తత్వవేత్తలును, కవిశేఖరులునుగు రోమాని రోలెండుగారికి రవీంద్రుడు అతిథిగనుండెను. అంగ్లకవివరు

లగు రాబట్టు బిడ్డిగాను, రవీంద్రుని కాలిధ్య మొనగిరి. జర్మనీపెసిడెంటుగు హిందెబర్గ్ గారు రవీంద్రునికి స్వాగత మొనగుటయు, రుమేనియా బల్గేరియా ఈజిప్టుదేశముల రాజులు వీరిని సత్కరించుటయు, గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు వీరికి విందుసగుటయు, రవీంద్రునికే గాక, రవీంద్రునిద్వారా హిందూదేశమునకును మిగుల గౌరవప్రదము లని చెప్పవచ్చును. హిందూదేశమును గూర్చి తెలిసికొనుటకు, పాశ్చాత్యదేశవాసులు మిగుల అతురము జూపుచున్నారనియు, గాంధీమహాత్ముడు జగదీశచంద్రబోసుగార్ల పట్ల అత్యంత గౌరవము సూపుచున్నారనియు, రవీంద్రుడు తెలిపెను. ప్రపంచమునకు గురుస్థానము వహింపగల సమర్థు లిప్పటికిని హిందూదేశమున గలరనుటకు సందియము లేదు. ఇట్టిమహాపురుషుల గనిన భారతభూమి, స్వపరిపాలనమున కర్హము గాదనిన, నమ్ముట కెటుల వీలుండును? కేవల ప్రాచీనగౌరవము బట్టిగాక, ప్రస్తుతస్థితిబట్టి గూడ సన్మానము బడయుటకు, హిందూదేశ మర్హత గడించుచున్నది. కాని స్వపరిపాలనము లేనిలోపమువలన, హిందూదేశము హిందూస్థానమునందున్నది. నలుపురలోతలయెత్తజాలకున్నది. గాంధీ, రవీంద్రుడు, బోసు మున్నగు భారతీయ ప్రముఖులను గౌరవించు పాశ్చాత్యజాతుల వారు, హిందూదేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడనివో, వారు సలుపు గౌరవము వట్టిబూటకమగును. అట్టి వారిని గనినదేశము, స్వాతంత్ర్యము ననుభవించయోగ్యముగా దనుటకన్న విపరీతము వేరుండదు.

ఇంపీరియల్ సమావేశము : కలనల్ ఎమెరిగారు
 కలనల్ ఎమెరిగారు, ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానములను సమర్థించుటకు తంటాలు పడుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునందు అన్ని భాగములకును స్వేచ్ఛ నొసగుట వలన ఏచ్చిక సహకారమును సలుపుటకు వీలుగలిగెనని, ఎమెరిగారు సంతృప్తి చెందుచున్నారు. కాని సామ్రాజ్యసమావేశమునకు బూర్వము, బ్రిటీషు మంత్రు లిట్టి విశాలోదేశ్యములను కనుపఱచియుండలేదు. ఈమార్పుకు కారణమేదియనినను, బ్రిటీషువారు పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండురని స్థిరపడినది. తప్పనిసరి యగునపుడు, వారు పంతము నహింపరు. భారతీయు లిందును బట్టి పాఠము నేర్చికొనుట లాభకరము. దృఢసంకల్పముతో వారు పాటుబడువో, అచిరకాలములో స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు బ్రిటీషువారు వెనుదీయరు. భావిపరిణామమంతయు, ప్రజలనిశ్చయముపై నాధారపడియుండును. హర్టు జగ్గిగారి సంకల్పబలము దక్షిణాఫ్రికా కోర్కెల నెటుల సఫలపరచెనో, కనుగొనవచ్చును. అట్టి నిశ్చయమును, కార్యదీక్షయు భారతీయ ప్రముఖుల నావహించువో, ఫలితము గూర్చి శంకింప నవసర ముండదు. అప్పుడు బ్రిటీషు రాజ్యాంగవేత్తలు హిందూదేశము గూర్చి వేరు విధమగు నభిప్రాయముల చెలిపి, వెనుకటి యభిప్రాయములతో సమన్వయపరచుకొనుట తథ్యము.

మహాత్ములకు స్వాగతము
 గాంధీమహాత్మునకు స్వాగత మొనగ తీర్మానించి, గౌహతి మ్యునిసిపాలిటీవారు, తమ గౌరవమును కాపాడుకొనిరి. అధికారులు వీరి నిర్ణయమున

కడ్డు గలిగింపరని నమ్మెదము. మ్యునిసిపలు సంఘముల కనీసధర్మము దేశనాయకులను గౌరవించుట. గాంధీమహాత్ముడు పారిశుధ్యమును పెంపు జేయుటకై, తమజీవితము సంతను ధార బోసెను. వారిసలహాలను కొనసాగించువో, మ్యునిసిపాలిటీలు స్వర్గతుల్యముగ నుండగలవు. దురదృష్టవశమున, మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు వివాదములలోను, తర్కములలోను జూపు చొరవను, కార్యదీక్షలో జూపకున్నారు. మురికిని బోగొట్టుటయు, ఆరోగ్యమును కాపాడుటయు, పరిశుభ్రమగు నీటిని సమకూర్చుటయు, మ్యునిసిపాలిటీవారి ప్రధానధర్మములగుటచే, సభ్యు లీవిషయమున మార్గదర్శకు లగుట యవసరము. మహాత్ముని గౌరవించు, మ్యునిసిపలు సంఘములు పురపారిశుధ్యమును రక్షించుటకును, నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకును సంసిద్ధత జూపవలయును. లేనియెడల, మహాత్ము డెంత మాత్రము సంతసింపజాలడు. వారికి స్వంత గౌరవముతో బనిలేదు.

ముసులోసిగారు : ఆసియావాసులు
 ముసులోసిగారి యభిప్రాయములతో సామాన్యముగ నేకీభవించుట దుర్లభము. ప్రజాపరిపాలనము స్థానమున, వారు, నిరంకుశత్వమును స్థాపించిరి. కాని, ఆసియావాసులగూర్చి వారు సూచించిన యభిప్రాయము, విశాలవంతము గ గనుపట్టును. ఆసియావాసులను అనాగరికులని భావింపవలదనియు, ప్రాచ్య పాశ్చాత్యదృక్పథము లేకమగుకొలదియు, అడ్డగోడలు తొలగిపోవుననియు, వీరు హెచ్చరించిరి. నానారాష్ట్రసంఘమునందు, పాశ్చాత్యజాతుల మధ్య ఐకమత్యమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నముల జరుపుచున్నను, ఆసియావాసులను తృణీకరించుట తటస్థించుచున్నది. ముసులోసిగారు చెలిపినటుల, ఆసియావాసులు అనాగరికులను భావము పాశ్చాత్యుల నావహించియున్నది. ఇట్టి దురభిప్రాయము దొలగి, ఆసియాదేశవాసులకర్హ గౌరవము నొసగినగాని, ప్రపంచశాంతి సురక్షితముగ నుండజాలదు. లేనియెడల, నానారాష్ట్రసంఘమే నిర్వీర్య మగును. ముసులోసిగారి మందలింపును, పాశ్చాత్యజాతులు గమనించుట యుక్తము.

నిర్మాణకార్యక్రమము: మంత్రి గాకీ ధర్మము
 నిర్మాణకార్యక్రమమును కాంగ్రెసుపక్షము వారు తిన్నగ నిర్వహింపలేదని, డాక్టరు స్మైల్యాన్ గారిటీవల నభిప్రాయించిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటలో, కాంగ్రెసు పక్షము చురుకుదనము జూపని మాట నిజమే. ఇందు కనేక కారణములు గలవు. కాని, నిర్మాణకార్యక్రమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుటకు, స్మైల్యాన్ గారి కమూల్యావకాశము గలదు. స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింప బ్రయత్నించినపుడెల్లి, జప్తిసమంత్రులు విఘ్నముల గలిగించుచుండిరి. జాతీయవిద్యకు, అడ్డుపడు చుండిరి. రాటుమున కభ్యంతరము గలిగించుచుండిరి. డాక్టరు స్మైల్యాన్ గారు స్థానికసంఘముల కీ విషయమున ప్రోత్సాహ మొనగుట యవసరము. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు వీరికి నమ్మకమున్నచో, ఇక్కార్యమును, వెంటనే నెరవేర్చుట యుక్తము. ఊరక కాంగ్రెసు పక్షమును నిరసించినమాత్రాన లాభము లేదు.

వివేకము
 అస్సాం కమిషనరుగారికన్న, ప్రభుత్వము వారెక్కుడువివేకముజూపి, సర్వోత్కృష్టహములో బసజేయుటకు లేబరు సభ్యులగు లారెన్సుగారి కనుజ్ఞనిచ్చిరి. మేమిదివరకు సూచించినటుల, లారెన్సుగారికి గౌహతిలో బస దొరకకపోదు. కాని బస నీయని అవకీర్తిమాత్రము కమిషనరుగారికి శాశ్వతముగ నిలిచియుండెడిది. హిందూదేశమునందును, ఇంగ్లండునందును గూడ అధికారుల సంకుచితదృక్పథము వెల్లడి యయ్యెడిది. ప్రభుత్వమువారు, క్రింది అధికారులను సమర్థించుటకై పాటుబడక, వివేకముతో ప్రవర్తించినందుకు వారి నభినందించెదము. తప్పుజేసినను, సవరించుకొనుటకు మార్గ, ప్రతివ్యకారకై దానిని సమర్థించుటచే, అధికారుల దృక్పథము ప్రజలకు వెగటుపుట్టించుచున్నది.

లితూనియను విప్లవము
 విప్లవములు ఊములో జరుగుట పాశ్చాత్యదేశములందు మామూలయినది. మిలిటరీ నాయకులు తలపెట్టువో, వారి నెదుర్చువారుండరు. లితూనియావిప్లవము అతిత్వరితముగ జరిగెను. సైనికులు వెడలి పార్లమెంటు సభను ముట్టడించి, ప్రభుత్వమును తొలగించిరి. మిలిటరీ నాయకులగు స్మెట్కోనా నేనానిగారు రిపబ్లిక్కు కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. పూర్వ ప్రభుత్వ సభ్యులు నిర్బంధింపబడిరి. పశుబలమే, ఇట్టివిప్లవములకు మూలాధార మగుచున్నది. ఎప్పటి కేది జరుగునో చెప్ప వీలుగలుగుట లేదు. నూతన లిథూనియను ప్రభుత్వము, సత్పరిపాలన కెంతవరకు తోడ్పడునో ముందుగాని తెలియదు.

జర్మనుప్రభుత్వపు ఓటమి
 డాక్టరు స్మైల్స్ మెనుగారికి నోబెలుబహుమాన మిచ్చి, ఇతరదేశములవారు వారిపరిపాలనమును కొనియాడుచుండ, పార్లమెంటుసభవారు విశ్వాసరాహిత్యపుతీర్మానమును గావించుట కడు విచిత్రము. జర్మనుప్రభుత్వము రాజీనామానియవలసివచ్చెను. విశ్వాసరాహిత్యపుతీర్మానము నామోదించినవారు ఒక్క పక్షమునకు జెందినవాకుగారు. వీరిలో వీరికి పరస్పర విరుద్ధాభిప్రాయములున్నను, ప్రభుత్వము నోడించుటకుమాత్రము ఏకమయిరి. ప్రస్తుతసమయమున, ప్రభుత్వపు ఓటమి జర్మనీపురోభివృద్ధికి భంగము కలిగింపవచ్చును. కాని, మాతృదేశాభిమానులగు జర్మనులు తమవిభేదములను సరిపుచ్చుకొని బలమగు ప్రభుత్వము నేర్పరచెద రని నమ్మవచ్చును.

పట్టుకాలి సత్యాగ్రహము
 ఖైదీలు నిరసనప్రత్యము ముగియుట కలకత్తా, డిసెంబరు 20:—పట్టుకాలి సత్యాగ్రహ ఖైదీలు నిన్నటితో ఉపవాసదీక్ష చాలించుకొనిరి. 20 దినములు ఉపవాసము చేసినవిమ్మలు కొందరు నాయకులు మధ్యపడి జెయిలునూపర్చెంటుగారు వారియిబ్బందులను తొలగింతుమని నాదానము చెయ్యగా యిప్పటికి నిరసనప్రత్యము ముగిసెను. (ప్రీ. ప్రెసు)

అ. భా. కార్మికసంఘ మహాసభ
 కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—కార్యనిర్వాహకవర్గము నిన్న మధ్యాహ్నము రహస్యముగ సభజరిపిరి. కొన్ని ముఖ్యవిషయములగూర్చి సభ్యులలో భేదాభిప్రాయము కలిగెను. నేడు మరల సమావేశమయి దీర్ఘ కాలము చర్చజరిగెను. కాని ఏమియు పర్యవసానము లేలేదు. (అ. ప్రె)

ఫోర్టు సెంటుజార్ గజెటు

(14-12-26 మంగళవారము)

న్యాయశాఖ

భాకబహదూరు మహమ్మదు అబ్దుల్ అక్బారు సాహెబుగారు సెంటుజార్ గజెటును మోటుకు డిప్యూటీ పోలీసు నూపరింపెండ్లకుగా నియమింపబడిరి.

చిరతా చిన్నయ్యగారు కాకినాడ స్పెషల్ మాజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

1926 డిసెంబరు 6 తేదీనుండి బళ్లారి సబ్ కోర్టు ఎత్తిడి నేయడమైనది.

విద్యుత్ శాఖ

రావుసాహెబు వి. బ్రహ్మయ్యపంతులుగారు ఆనం త్రురం బ్రజర్ డిప్యూటీ కలెక్టర్ గా నియమింపబడిరి.

సూరత్తు విరాస్వామినాయుడుగారు గంటూరునకు డిప్యూటీ కలెక్టర్ గా జనరలు డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

కిలూరు రాజప్ప అయ్యరు సుందరం అయ్యరుగారు కృష్ణాజిల్లాకు జనరలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టర్ గా నియమింపబడిరి.

వావిలకొలను శేషగిరిరావు పంతులుగారు కడపకు జనరలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టర్ గా నియమింపబడిరి.

కె. గోవిందరావుగారు మద్రాసులో ఆ సి పైంటు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖ

దార్ల కొండాచార్యులుగారు రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరుగా నియమింపబడిరి.

నర్సాపురం రివిన్యూ డివిజనులో ఆఫీసరుగారిని పాలకొల్లులోని ఆప్ట బాపూ లక్ష్మీనరసింహస్వామివారి ఆరామ పట్టా సంస్కార ప్రణాళికను తయారు చేయుటకు విచారణ కర్తృగ నియమింపబడినది.

మ్యూనిసిపల్ చెయిర్మను వైసు చెయిర్మను ఎన్నికల విషయమై తీసికొనిరావలసిన చిత్తుసనరా అన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలకును తెలియ జేయబడినది. అభ్యంతరములు ఏమిన్ని రానందున సదరు సనరా ఆమోదించబడి ఖాయపర్చబడినది.

ఖాయపర్చబడిన సనరా

“ఏదైనా అత్యవసర హేతువులుంటేనే తప్ప మీటింగు జరుగుటకు పూర్వము సదరుమీటింగు జరిగేకాలము దినము తెలియజేయు ప్రకటన అధిపక్షము మాడుకోజాలముందుగా చేయబడవలెను.”

గ్రామపంచాయితీ కోర్టువారు తమ అధికార ప్రభేదములో ఇండియన్ పీనలు కోర్టును అమలులోనికి తెచ్చి నేరములు కానటునంటి నేరములలో విధించే జరిమానాలను వసూలుపరచి సదరు విశేషపంచాయితీ నిధిలో దాఖలుచేయవచ్చును.

1922 సం॥ ౧౦ జనవరి 1 తేదీనుండి చిత్తూరు తాలూకాలోని హిందూదేవాలయ కమిటీని రద్దుచేయడమైనది. తీరుపతి దేవస్థానముతప్ప దేవాలయవట్టువట్టు మినహాయించబడిన దేవాలయముల కన్నీటికిని 12 గదుల సభ్యులతో కూడిన కమిటీలు ఏర్పాటుచేయబడవలె నని నియమింపబడినది.

1927 జనవరి 1 తేదీనుండి ఒక సంవత్సరము నరకున్న ఈ క్రిందివారు చిత్తూరుజిల్లా దేవాలయ కమిటీగా ఏర్పాటు చేయబడినారు.

(1) రావుబహదూరు బొల్లెని మనిస్వామి నాయుడుగారు బి. యే. బి. యల్. చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు.

(2) రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులుగారు వకీలు, చిత్తూరు.

(3) చెల్లపల్లి మనిస్వామి చెట్టిగారు, వకీలు, చిత్తూరు.

(4) కిరాంబి వరదాచారియరు గారు బి. యే. బి. యల్. చిత్తూరు.

(5) మత్తుబంగారి రామదాసప్పనాయునివారు బంగారినాలెం జమీందారు, చిత్తూరు.

(6) తంబలపల్లి నల్లకెడ్డిగారి రామకృష్ణారెడ్డిగారు బి.పి. బి. యల్. వకీలు, చిత్తూరు.

(7) వారణాసి రఘునాథరెడ్డిగారు, భూస్వామి సోపం.

(8) తంబలపల్లి నల్ల వరెడ్డి నారాయణ రెడ్డిగారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, మదనపల్లి.

(9) మొగిలిరెడ్డిగారి రామకృష్ణారెడ్డిగారు.

(10) మహాభూష్యం రామానుజాచారియర్ గారు వికోరియా జూనియర్ కాలేజీ ప్రధాని, చిత్తూరు.

నందిగూడు తాలూకా బోర్డువారు యా క్రిందివారిని కృష్ణాజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి.

1. బెజవాడ కోటయ్యగారు 2. పద్మనాభుని లక్ష్మీనరసింహారెడ్డిగారు.

హిమనియనుల మంత్రులకును బడ్డాను మహారాజుగారికిని, ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమువారు యల్. యల్. డి. గౌరవవిరుదము నొసగిరి. (ఎడమవైపునుండి): యస్. బ్రూసుగారు (ఆస్ట్రేలియా) బడ్డాను మహారాజుగారు (ఇండియా) జె. సి. కోట్నూగారు (న్యూజిలాండు) సర్ జె. ఎ. ఊయింగుగారు (విశ్వవిద్యాలయపు ప్రధానాచార్యుడు) లార్డు పోల్టెన్ స్టీవెన్సుగారు, మెకంజీ కింగుగారు (కనడా) డబ్ల్యు. యస్. మన్రోగారు (న్యూఢేండులాండు).

కోయ రామస్వామిగారు నందిగూడు తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రెల్లూరు తాలూకాబోర్డువారు ఈ క్రిందివారిని రెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి. 1. పొణకా గోవిందరెడ్డిగారు 2. కాకుతూరు లింగారెడ్డిగారు.

విద్యాశాఖ

మిస్. ఎమిలీ సాంవరమ్మల్ ఆగ్నిర్యావంగారు లేడి వెల్లింగ్టన్ ప్రైవేటుస్కూలేజీలో తక్కువగా నియమింపబడిరి.

మొంబాసా బిషప్ రైట్ రెవరెండు హిందూ గారు

వర్షిణాశ్రీకానుండి చెన్నపురికి 16-వ తేదీ వచ్చిరి. కేపుటానులో జరుగు రాండుటేబిలు సమావేశమువల్ల సంతృప్తికరమగు ఫలితము లేర్పడ గల వని ప్రతికాశ్రీనిధికి అభిప్రాయము తెలిపిరి.

సామ్యయల్ ఎలెజరు రంగనాథంగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

దిట్టికవి సుబ్రహ్మ్య శర్మగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో జూనియరు ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

డి. బి. డేగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో యథాప్రకారము కెమిస్ట్రీ అడివనట్ ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

1927 జనవరి 1వ తేదీనుండి మద్రాసు కార్పొరేషను లోని 28, 29, 30, సంఖ్య డివిజనులలో నిర్బంధిత ప్రారంభ విద్యాశాసనము ననుసరించి పాఠశాలకుబోధకులకు అర్హతయగునైన పిల్లలందరును మహమ్మదీయ బాలికలతప్ప ప్రారంభవిద్యాపాఠశాలలకు పంపబడవలె నను చట్టము అమలులో పెట్టబడను.

మహమ్మదీయ బాలికలు యీ చట్టము ప్రకారము ప్రారంభ విద్యకు నిర్బంధింపబడకపోవుట రెండుసంవత్సరముల వరకే అయియున్నది.

విద్యాసంబంధమైన పన్ను విధించేవిషయములో ఈ క్రిందిసమరణ చేయబడినది.

“1920 సం॥ మద్రాసు ఏలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను చట్టములోని 84 సెక్షను ననుసరించిన పన్నులపేరిట స్థానికాధికారులు విధించే ఏపన్ను అయినను ఆస్థానికాధికారమునకు లోబడిన ఆప్రదేశములోనే లాప్రకారము వసూలు చేయబడే పన్నుకు తోడుగా ఎంచబడి రెండుపన్నులును ఒకటిగానే భావింపబడి వసూలుచేయబడును.

సి. సుందరం అయ్యరుగారు రెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషను ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

జనాబ్ గులాము దస్తగిర్ సాహెబు బహదూరుగారు విశాఖపట్నంజిల్లా ఎడ్యుకేషను ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

అలీరాజు సాహెబు బహదూరు విశాఖపట్నంజిల్లా రాజాంకు డిస్ట్రిక్టు మునసబ్బుగా బదిలీచేయబడిరి.

బెజవాడ సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగా రగు కే. తిరుమల రావుగారు మలప్పరమునకు బదిలీచేయబడిరి.

తంజావూరు విశ్వనాథ అయ్యరు సుందరేశ అయ్యరుగారు బెజవాడ సర్కిల్లోని సబ్ డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నె 1 కి 250 లకు మార్చబడిరి.

హెచ్. ఎస్. టెయిలరుగారు గోదావరి తూర్పుడివిజనులో పోలవరం లంక ప్రాజెక్టులో ఆక్విడక్టు సబ్ డివిజనుకు నియమింపబడిరి.

1927 సం॥ ఫిబ్రవరి 3 వ తేదీని సాయంత్రం 4-30 గంటలకు సెనెటు హాసులో పట్టవిరుదము లిచ్చుటకు సభ జరుగును.

జిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను బోర్డుకు మెంబర్లుగా యాక్రిందిభాగమునకు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఎస్. మహదేవరావుగారు (క్రిష్టియనుకాలేజి) ఉపాధ్యాయులు.

ప్రాతినిధ్యం:—క్రిష్టియనుమనుబాలరన్నూళ్ల ఉపాధ్యాయమండలితరపున.

వి. సీతాపతి నాయుడుగారు (మత్తాలకేట హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారు).

ప్రాతినిధ్యం:—ప్రయివేటు మానేజిమెంటు లోని బాలర పాఠశాలల బోధకమండలితరపున.

దవి తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ సప్తమ మహాసభ 30-12-26 తేదీని భట్లపెనుమర్ల బాలికాపాఠశాలాభివృద్ధి కుందు మ-రా-రా-శ్రీ వాడరేవు నారాయణమూర్తి పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద సమావేశమగును.

గౌరవ కౌగ్రెసు మహాసభ

వార్దాలో మహాత్మా గాంధీ బజాజుగార్లు మున్నగు నాయకుల సమావేశము

కౌగ్రెసు మహాసభల నిర్మాణవిధానమును గూర్చి సర్వసమ్మత మగు తీర్మానమును పాడించ గోరుట

గౌరవ మున్సిపాలిటీవారు మహాత్మునకు స్వాగతశ్రము నొనగుటకు నిశ్చయించుట

చివరకు దొరతనమువారు సర్కిటుహాసులో నొకగదిని లా రెన్సుగారి కిచ్చుట కంగీకరించుట

పలువురు ఐరోపీయనులు మహాసభకు రానుండుట

ప్రభుత్వోద్యోగులు పాండవనగరమునందలి యేర్పాటులను పరిశీలించుట

రిస్పాన్సిబిల్ కౌగ్రెసు యిండిపెండెంటు పక్షములవారి సభ 21 వ తేదీని కలకత్తాలో జరుగును

కౌగ్రెసు స్పెషలు 24 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు కలకత్తానుండి బయలుదేరి 25 వ తేదీ ఉదయము 9-48 నిమిషములకు పాండవ నగరమును (మీరుంగాను) చేరుదురు.

కౌగ్రెసు డేరాకు కావలసిన ఖద్దరు బట్టలో 100 కి 75 వంతులు అసాములో 1500 స్త్రీలు మూడు నెలలలో నేసిరి.

పాండవనగరవర్ణనము- స్వకీయవిలేజిరి 16 వ తేదీని ప్రాసినలేఖ

ప్రతి కమిషనరును సివిలు సర్జనును తనిఖీచేయుట 18 వ తేదీని కామరూపు డిస్ట్రి కమిషనరు ఎస్.ఎస్. మెకెంటీ (ఐ. సి. ఎస్) గారును సివిలు సర్జను మేజరు అల్లెను ఐ. ఎమ్. ఎన్. గారును పాండవనగరమునకు వచ్చి ఆచట పారిశుధ్యమును గూర్చి చేయబడిన యేర్పాటులను ప్రతినిధులు బసలు మున్నగు పాక ర్యములు పరీక్షించిరి. సన్యాససంఘాధ్యక్షు లగు భూకనుగారు వారికిపట్టి రములు పాకకాలులు మున్నగువాని నన్నిటినిచూపించిరి. యేర్పాటులు తృప్తికరములుగా నున్నవని యుద్యోగులు సన్యాససంఘమువారికి సహాయసహకారముల నొనరించు చున్నారని భూకనుగారు మా (అ. ప్రెసు) విలేజిరి కరిగించిరి.

కౌగ్రెసు యేర్పాటులు-శుద్ధఖద్దరు

బెల్గాంలోను కాన్పూరులోను యే పద్ధతిపైని యేర్పాటులు చేయబడెనే పాండవనగరమునగూడ ఆపద్ధతినే జరుగుచున్నది. శుద్ధ ఖద్దరు బట్టలే హెచ్చుగా కనబడుచున్నవి. కౌగ్రెసు డేరాకు వేయబడిన ఖద్దరు బట్టలో నూటికి 85 వంతులు అసాములోనే నేయబడెను. అవ్యవధిగా తెలుపబడిన అసాములో నూలుపెడుకారు హెచ్చుమంది లేకుండిన ను గూడ మూడు నెలలలో 1500 మంది స్త్రీలు కౌగ్రెసు డే రా కు కావలసిన నూలును వడికి దానితో వారి బట్టలనుగూడ నేసిరి. డేరాలో 10000 మందికి తావు కలదు.

ప్రతినిధు నాయకుల రాక.

ప్రస్తుతము ప్రతినిధుల మొత్తము సంఖ్య 6000. అసాము చాల దూరగుటచే 6000 మందిలోను మూడువేల మంది కంటే హెచ్చుగా రాదు. వంగ బేహారురాష్ట్రముల నుండి హెచ్చుమంది వచ్చెదరు. సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారి నాయకత్వముక్రింద రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారు చాలచుండివచ్చెదరు. పండితమోతీలాలు నెహ్రూగాడు స్టీమరులో కలకత్తానుండి బయలుదేరిరి. 23 వ తేదీ ని నెహ్రూగారు పాండవనగరమున నుండవలెనని వారికి తం తి వార్త నందిరి. శ్రీమతి సోజినిదేవిగారికి కొంతకాలమునుండి అస్వస్థతగా నున్నదిగాని ఆమెయును బొంబాయి ప్రతినిధులు పెక్కుమందియును 24 వ తేదీకి వచ్చెదరు.

భారత కౌగ్రెసు సంఘము

ఈ సంఘము వారి కార్యాలయ మింకను (18 వ తేదీ) పాండవనగరమున లేరునబడలేదు. అందువలన కౌగ్రెసు మహాసభలో చర్చింప వలె విషయములను గూర్చి యిప్పు డేమియును తెలియలేదు. భావనాయకు లెవ్వరు నింకను రాలేదు.

అసాము గవర్నరు మెంటు హౌస్కులు

ఈ పాకకాలలోని విద్యార్థులు కౌగ్రెసుకు వెళ్ళగూడదని ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఉత్తరువు చేసెనని వానక తెలుపబడినది. కాలవిద్యార్థులు మంటిరులుగా చేరవచ్చునగాని హెచ్చు విద్యార్థులు చిన్నవయసువారుగానుండునగాన కా పోక్తము కలిగించు కొనుగూడదని విద్యా కమిషనరుడు ప్రధానోపాధ్యాయుడు తలుల తెలియుచున్నది.

మహాత్మునకు సన్మానశ్రము

గౌరవ మున్సిపలు సంఘసభ 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగినది. మహాత్ముని సన్మాన శ్రమును సమర్పింపవలెనని తీర్మానము పైకి ఓట్లు పుచ్చుకొనగా ఆగ్రహ అనుకూలముగను నిర్ణయ ప్రతికూలముగను ఓట్లు చేరిరి. తీర్మానము మోదింపబడినది. మున్సిపలు సంఘాధ్యక్షుడును కాలనుకారేజీ ప్రాఫెసరు ఎల్. కె. భూయసుగారును ప్రతికూలముగా నుండిరి. కానసభ షిఫ్ట్ కలకు నింది ఓడిపోయిన రిస్పాన్సిబిల్ డాక్టరు జోతికృష్ణదాసుగారు తీర్మానమును బలపరచెను.

పార్లమెంటుసభ్యుడు పాత్రికు లారెన్సుగారు

లారెన్సుగారికి సర్కిటు హాసులో రెండుగదులనిమిషముకొరగా ఆసాంవాల్ డిస్ట్రి కమిషనరు బరన్సుగారు మొదట విరాకరించెను. అందుపైని భూకనుగారు చీపుక క్రటరీ సోమ్యుగారికి తంత్రివార్త నందిరి. అవసరమైనచో గవర్నరు సర్వానుకూలంగాగిగూడతేయిజేయవలయునని సోమ్యుగారిని భూకనుగారుకోరిరి. "సర్కిటు హాసులో ప్రభుత్వోద్యోగము మాత్రమే బసోయ్యవలెనని నియమకముకలదు. గాని ఇప్పుడు ప్రత్యేకముగా లారెన్సుగారికి ఒకగదియియ్యబడును. రెండుగదులనియ్య వీలులేదు" అని సోమ్యుగారు భూకనుగారికి తెలియజేసిరి. లారెన్సుగారును భార్యయును 25 వ తేదీకి పాండవనగరమును చేరెదరు.

ఇతరపాశ్చాత్యులరాక

ప్రాన్సేహెగారును మరొకొందరు స్విట్జర్లండు అమెరికా ప్రతిక విలేజిరులునుగూడ వచ్చెదరు.

మహాత్మునిరాక

మహాత్మునిశిష్యులమూలే చేరిన స్నేహకన్యయును రీప్టరు కన్యయును మహాత్మునితోగూడ 24 వ తేదీకి పాండవనగరము చేరెదరు.

అధ్యక్షుని రాక

అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిన శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యగారును యితరనాయకులును గూడ 24 వ తేదీకి వచ్చెదరు.

కౌగ్రెసు స్పెషలు

కౌగ్రెసు స్పెషలు ప్రెయిసు 24 వ తేదీని ఉదయము న 10 గంటలకు కలకత్తానుండి బయలుదేరును. 25 వ తేదీని ఉదయము 9 గంటల 48 నిమిషములకు పాండవనగరమును (అమింగానలెల్లవేమను) చేరును. ప్రతినిధులు కిది చాల సదుపాయకరమైనది.

హిందూమహాసమ్మేళనము

29 వ తేదీని కౌగ్రెసుకాలలో హిందూమహాసమ్మేళనము జరుగును. కార్యచర్చి, పియూష, కాంతిభూషగాడు పాండవనగరమునకు వచ్చి యేర్పాటులను చేయుచున్నారు.

లాలాజీ మాలవ్యాజీగార్ల సంభాషణలు

లాలాజీపతిరామగారు 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున కాశీ నగరముకుచేరిరి. లాలాజీకి కొద్దిగా అస్వస్థతగానన్నది. 19 వ తేదీని లాలాజీ కాశీనుండి కలకత్తాకు బయలుదేరును. శివప్రసాదగు ప్రగారి శివపువన భవనమున లాలాజీ బసచేసెను. 18 వ తేదీరాత్రి యొకగంటయును 19 వ తేదీ ఉదయమున నొక గంటయును లాలాజీ మాలవ్యాజీగార్లు సంభాషించిరిగాని వివరములు నిర్ధారణగా తెలియలేదు. మాలవ్యాజీ కౌగ్రెసు మహాసభకు వెళ్ళగోరుచున్నారగాని లాలాజీ యింకను శిరపరుచుకొనలేదు.

రిస్పాన్సిబిల్ కౌగ్రెసు యిండిపెండెంటుపక్షముల సమావేశము

కలకత్తా నగరమున డిర్బాపాడుగ్లో 21 వ తేదీ మంగళవారమునాడు రిస్పాన్సిబిల్ కౌగ్రెసు యిండిపెండెంటు పక్షములవారి సభజరుగును. బొంబాయిలో జయకరుగారికిని శుభ్రరాష్ట్రములలో మోంజీ-ఆనేగార్లకును, గాంధీమహాత్మునకును మతిపెక్కుమందికినిగూడ ఆహ్వానములు పంపబడెనని తెలియుచున్నది.

ఎల్. సి. కెల్కరుగారు

కెల్కరుగారికి జబ్బుగానుండుటచే పూనాకు జేరకును న్ను పిర్మియలో విక్రాంతిని గొనుచున్నారు. రిస్పాన్సిబిల్ కౌగ్రెసు మహాసభకు వెళ్ళగూడవనియే కెల్కరుగారి అభిప్రాయము. పార్టీవారెటల నిశ్చయించినను జబ్బుగానుండుటచే కెల్కరుగారుమాత్రము కౌగ్రెసు మహాసభకువెళ్ళరు.

ఎం. ఆర్. జయకరుగారు

కలకత్తాలో జరుగవచ్చు సభకు జయకరుగారువెళ్ళరు. అచట రిస్పాన్సిబిల్ కౌగ్రెసు యిండిపెండెంటు పక్షములవారు కౌగ్రెసుమహాసభకు వెళ్ళెనువిషయము పరిష్కరింపబడును. ఈ రెండుపక్షములవారును కౌగ్రెసును

బహిష్కరింపలేదు

ఈపక్షములవారు కౌగ్రెసు బహిష్కరించిరిని ప్రతి కలలో ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇదికేవలము అబద్ధము. మహారాష్ట్రమునుండి చాలమంది కౌగ్రెసుకువెళ్ళెదరు. పరస్పరదూషణలు త్వరగా అడగిపోవలెననిమాత్రము పీరుకొరునున్నారు. ఐకమత్యమునుగూర్చి స్వరాజ్యపక్షములు చూపుచున్న భావము సమంజసముగాలేదని పీరు తెలుచుచున్నారు. గౌరవ కౌగ్రెసుకు వెళ్ళినచో ఆగ్రహపథికమై వైమన్యములధికము కావచ్చునుగాన అందుల కవకాశమివ్వకుండుటకుగాను కౌగ్రెసుకు వెళ్ళకుండుటయే మంచిని కొందరు తెలుచుచున్నారు. కెల్కరుగారికిని జయకరుగారికిని జబ్బుగానున్నందున వారు మహాసభ కు వెళ్ళ జాలరు. తమ ఉద్దేశములను స్పష్టపరుచుచు త్వరలోనే వివాద ప్రకటనను చేయదలచిరి.

వార్దాలో మహాత్ముడు మున్నగు

నాయకుల సమావేశము

మహాత్మా గాంధీ, జమునాలాలు బజాజ్, సి. రాజగోపాలాచారిగార్లు మున్నగు బహిష్కరణ (నోచేంజి) పక్షనాయకులు వార్దాలో సమావేశమైరి. కౌగ్రెసులో అన్ని పక్షములవారును అంగీకరింపబడిన నిర్మాణవిధానమును (పరిక్రం-ప్రోగ్రాము) సిద్ధపరచి కౌగ్రెసు మహాసభలో నుపపాడింపవలెను. కానసభలో జరుగవలసిన పనిన్ని అన్ని పక్షములవారును కలసి ఆలోచించి నిర్ణయింపవలెను. మహాత్ముడీయ్యలందరును కౌగ్రెసులో చేరుటకు వీలునట్టి ఏర్పాటుచేయవలెను. అని వారు నిర్ణయించిరి. (అ. ప్రె.)

టి. సి. గోస్వామి (ఎం. ఎల్. ఐ.) గారి

అభిప్రాయము

మహారాష్ట్రమునందలి రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారు కౌగ్రెసు మహాసభకు రారనియును అకోలాలో జరుగవచ్చు విలేవాదులసభకు రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారిని విలేవాదు లావ్య నిందిరనియును నేడు (20 వ తేదీ) నేను ప్రతికలలో చదివితిని అకోలాలో రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారు హెచ్చుగా నున్నారు. దేశమున నిజమైన ప్రజాప్రతినిధిసభ కౌగ్రెసుమహాసభ యొక్క టి తప్ప మరేదియులేదగాన రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారు రచటికివచ్చి చర్చించి సభను వశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించుటయే సరియైనపద్ధతియగును. రిస్పాన్సిబిల్ నాయకులలో కొందరిపట్ల వాకత్వధికగౌరవము కలదని నేను నిశ్చయముగా తెలుపగలను. కొన్ని వత్సరములనుండి వారిలో కొందరు నాకు సహకారులుగను. కొందరు నాయకులును గూడ నుండిరి. జయకరు కెల్కరు లజపతి రామగార్లవంటి నాయకులు వెనుకటి పద్ధతిని వదిలి క్రొత్తగా నొక మార్గమును చేపట్టవలె అదిని చుటనగా త్రోసిపుచ్చవలెననిగానుండదు. రిస్పాన్సిబిల్ పక్షమువారి భావము జాతీయతకు భంగకరమని నే నెన్నడును తెలిచియుండలేదు. కాని అమితసహూర్షకముగా చూడగా ఉద్యోగములను స్వీకరించుటలన పురోభివృద్ధి

భంగము కలుగుననియు నేను తెలుసుచున్నాను. పదవులను స్వీకరింపకుండ నందరు నేటిభవింపి ప్రతిభుటనమును సమీక్షించునపుడు మన ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగని పదవిని మనము పరిపాలనమును జరుపుటకు లేనిన మా ద్వలముచేసి విదేశీయ దొరతత్వమువారు మంత్రిపదవులను మన కొనంగుటకొడబడవలసినవారగుదురనిగూడ నేను నమ్ముచున్నాను. మంత్రిపదవులను స్వీకరించుటకు ముందు కొన్ని పరతులు జరుగవలెననిమేము (స్వరాజ్యవాదులు) కోరుచున్నాము. రిస్సాన్నిపట్టు మున్నగువారు ముందుగా మంత్రిపదవులను స్వీకరించి ఓమ్మట్టు పరతులను బడయగోరెదగు. ఇదియే భేదము. అట్టియే ముందుగానే పరతులను కోరుటకు వారుగూడ సంగీరించుటకు వాకెట్టి ఆక్షేపమును కనబడుటలేదు. అటుల వారంగీరించినచో మన మందరమును కలిసి ఆ పరతులను నిర్ణయింపవచ్చును. ఎన్నికలకు ముందు రిస్సాన్నిపట్టుతో ప్రసాదించు మాధానిమాన భావములుగూడ వెల్లడించిరి. ఎన్నికల ఫలితమిప్పుడు తేలినదిగానిపుడు అంతరించినదనియే నేను నమ్మి దనని టి. సి. గోస్వామిగారు నుడిచిరి. (ప్రేమ.)

మా జ్యోతిక విలేజురి 16 వ తేదీని వ్యాసిన లేఖ
ఆసాము రాష్ట్రమున యీ నెల 26 ర తేదీని 41 వ దేశీయ మహాసభ జరుగనున్నది. ఆసాము భారత వేదమున తూర్పుదేశము కొట్టొననున్నది. ఉత్తరమున హిమాలయ పర్వత పక్షులును యిరు పార్శ్వములునుగలవు. ఇచట అరణ్యములు మెండు. శ్రవ్యతిశోభముగా మారుచుండును. వరిపంట విస్తారము. వచ్చనివరికలు ఆశ్రయభావంతయును కనులకు విందుకొల్పుచుండును. మధ్యమధ్య పెడదు పొడలును కొబ్బరి చెట్లును తాటిచెట్లును కనబడుచుండును. కొండతరచియలలో కాఫీ టీ. తోటలును అడవులునుగోచరించును. నదీనదము లీ ప్రాంతమున విక్సృటముగానున్నవి. ఇంతవరకు మానవుల ప్రవేశము నెరుగని మహారాజ్యము తిట్టట దట్టముగానున్నది.

ఆసాము ప్రాంతమున శ్రావ్యత్రావదియును వంగరాష్ట్రప్రాంతమున సుర్యావతియును యీ రాష్ట్రమునందు తలుపు ప్రసవించుచు ప్రజల వైశ్వర్యభరితముల గావించుచున్నవి.

విస్తీర్ణము-జనసంఖ్య
విస్తీర్ణము 61000 చదరపుమైల్లును జనసంఖ్య 8000000 మాత్రమే. వీనిలో చాలమంది విదేశీయులే. ప్రజలలో 100 కి 22 వంతున అసామభాషను 44 వంతున వంగ, హిందీ, ఉర్దూ గున్నగు భాషలు మాట్లాడెదరు. కొండభాగలను ప్రత్యేకభాషలు చాలకలవు. వాదగ్రూప నిపుడు చాల వాగవికల నలవదుకొనుచున్నాడు.

జులసముద్ధి
ఈ రాష్ట్రమున నదులలో నిరు సమృద్ధిగా నుండును. వర్షములుగూడ బాగావరియును. కాన వ్యవసాయమునకు లేని సౌకర్యములు అసాము రాష్ట్రమునందుగ్నత బాగుగా మరేరాష్ట్రమున లేవు. ఇచట వసాయమును కట్టుపురుగుల పెంచుచుయును ప్రధానకృత్తులుగానున్నవి. వరి (రైసు) తేయాకు, గోధుమలు, పొగాకు మున్నగునవి. ముఖ్యముగా పండింపబడును. బొగ్గు, రైతుప్రోలు, పెట్రోలియం ఆయిలు మున్నగునవి విచారముగా గమలముండి తీయబడును.

తేయాకుతోటలు
ఇచట తేయాకుతోటల కన్నిటికిని పాశ్చాత్యులే యజమానులు. కొద్దిగాగమమాత్రమే భారతీయుల క్రిందనున్నది. ఈకొద్దిభాగమును చాలమంది భారతీయులు పంపకొని యున్నారు.

నూలుపడుకుట-నేతనని
ఇచట ప్రతిగ్రామమునను ప్రతియింటను రాట్టములును వగ్గములును కలవు. స్త్రీలును బాలికలును వగ్గములమీద చాల చురుకుగా బట్టలను నేయుచుండురు. పెండ్లిమాటలాగున పుడు పిల్ల బట్టలను నేయగలదాయని ముఖ్యముగా నుండురు. ఇటీవల సన్నని మిల్లునూలు దిగుమతియగుచుండుటచే రాట్టములు కొన్నిమాల బడెను గాని ఆపహాయ్యమును ప్రారంభమైన పిమ్మట చాల పంది మరల నూలుపడుక వారంభించిరి.

ఇతరవస్తువులు
వస్త్రసాయమును పట్టుబట్టలను నూలుబట్టలను నేయుట యను ముఖ్యకృత్తులైనను పడకలకు కట్టుబట్ట గమలపని లోహములతో పాత్రలను చేయుట మున్నగుపనులుగూడ పాచ్చుగా జరుగుచుండును.

దేవభాషలు
అసాము ప్రాంతమున ప్రజలలో ద్రవిడ సంపర్కము కలదు. ఇప్పటికిగూడ ద్రావిడ పదములు చాల అసామభాషలో కనబడుచున్నది. ప్రజలంత పొడగుగానుండదు. చాలమంది పొందర్వంతులుగానే యుండును. వారి ఆచారవ్యవహారములును మర్యాదలును చాల బాగుగా నుండును. నిష్కా-పట్టు, బాధార్థ్యము, సహృదయ భూతయ మున్నగు ఆర్యధర్మము

లెప్పటికిని అసామునందు మంచి స్థితిలోనే యున్నది. ప్రజలలో చాలమంది మహా పురుష ధర్మమునబడు వైష్ణవతత్వమునకుచేరిన వారు. వరికొందరు కాశ్మీయులు. దేశమిప్పుడు దారిద్ర్యమునకు నిలయమై యున్నను వెనుక మహాన్నత దేశసమభివృద్ధిచేసనుటకు పెక్కు నిదర్శనములు కలవు.

గౌహాతీ నగరము
ఈ నగరమునకు దక్షిణభాగమున అర్ధసంధాకృతిగాదట్టముగ పెరిగి అడవులగూడి కొండలన్న ముందుభాగముపక్కమైలు పెడలుగలిగి బ్రహ్మపుత్రానది నిరంతరమును ప్రసవించుచుండును. నదికి మధ్యభాగమున ఉమానందమును పర్వతద్వీపమున్నది నది కావగట్టున కొబ్బరిచెట్లు తాటిచెట్లు చెరువుపాదలు మున్నగునవికలవు. ఉత్తరమున కొంతదూరమున చిన్నచిన్న సమన్నత ములుకాని కొండలనరసకలవు. పట్టామునకు పడమటిభాగమున కాశ్మీయులకు పూజనీయమగు కామాక్షీపర్వతమున్నది. తలత్రాస్త్రము మొదట నిచటనే బయలుదేరెనని తెలిపెదరు.

నరకాసురుని రాజ్యము
గౌహాతీయే ప్రాగ్జోతిషపురమనియు దానినివెనుక నరకాసురుడు పరిపాలించెననియు కాళికాపురాణము జోగిస్తం త్రము అనుగ్రంథములందు వివరింపబడెను. కొరటోయానది మొదలు బ్రహ్మపుత్రానది వరకే (వావీ) ము తూర్పుకొనవరకును నకాసురుడు పరిపాలించెననియు నరకాసురుని కుమారుడగు భగవత్తుకు తనకు మాత్రమే గు భాను మతిని దుర్యోధనునకిచ్చి వివాహము చేసెననియు ప్రాచీనగాథ గలదు. భగవత్తునినేనలో చీన కొరలే నైనికులంబిసటులగూడ వర్ణింపబడెను. నరకాసురుని శ్రీకృష్ణుడును భగవత్తుని అర్జునుడును వధించిరి. భగవత్తుకు దుర్యోధనునిపక్షమున యుద్ధముచేసినటుల శ్రీమహాభారతములో నున్నది.

పూర్వచరిత్ర
పరమార్థవ శతాబ్దమున పరీక్షితు అను కాచిరాజు ఉత్తరగౌహాతీ అనునగరమును నిర్మించెను. ఇది బ్రహ్మపుత్రానది కావలసినవలగూడ చాలకాలము వృత్తికొందుచుండెను. 17-వ శతాబ్దమున మహమ్మదీయులను అసాములకు నచట చాలసమరములు జరిగెను. 1881 లో బెరంగజీబునేన లచట పూర్తిగానోడింపబడి కామరూపముండి తరుమబడెను. గౌహాతీ పట్టణ పరిసరమునకే కామరూపయని పేరు.

ఉత్తర గౌహాతీలో యుద్ధశాస్త్రకవిహ్నుముగా ముమై కొట్టెను అనునొక కట్టడ (బొంకేమ) విస్తీర్ణిని కలదు. అపుడీగౌహాతీలో నేనానిగానుండిన లచితుబోర్హాఖాను అను నతడు ఆ కట్టడమును పరిమితకాలములోగా కట్టించుటకు తన బంధువును(అంకులు) నియమించెను. ఆనాడు నేనానిపోయిమాడ నది సగమునరకుమాత్రమే తయారయిచే నతడా బంధువుని తల నపుడే నరికివేసి నగరక్షణముకొరకు ఒక్కరాత్రిలో దానిని పూర్తియొంచెనని ప్రతీతి కలదు.

1786 లో మొహమీలు రంగపూతును జయించగా అహారాజు తన ముఖ్యసానమును శివసాగరమునుండి గౌహాతీకి మార్చెను. 18-వ శతాబ్దముచివరనే గౌహాతీ నగరమునకు దుర్బరకవిగినది. ఇప్పటికిని చాల శిథిలములు ప్రాచీనవైభవమును సూచించుచున్నవి. చాల ఆదాయమతోపూడిన దేశము లపరిమిరముగా నున్నది.

బ్రిటిషు పరిపాలనము
1826 లో బ్రిటిషువారికి అహారాజు రాజ్యమును వశపరచెను. 1874 లో వంగరాష్ట్రమునుండి అసాము విడదీయబడెను. ఇప్పుడు గౌహాతీలో డివిజనుల కమిషనరు కార్యాలయమును వివిధ క్రిమినలుకోర్టులును కలవు.

భూకంపములు
ఇచట భూకంపములు తరచుగా కలుగుచుండును. 1897 లో పట్టణ మంతయును భూకంపమువలన నాశనమైనది. ఇప్పుడు మరల నిర్మింపబడెను. అందువలన ననటియింట్లు లేకగా నిర్మింపబడెను. ఇండ్లపైని కొబ్బరి కులు తాటాకులు గడ్డితేకులు (జింకు షీట్సు) మున్నగువానిని వేసెదరు.

పురపాలకసంఘము
జనసంఖ్య 16480. 1878 లో మ్యునిసిపాలిటీ యొనది. 1887 లో నీటి కొరాయిలు (వాటరుసప్లై)ను దరిమిలాను మురికినీటి కాల్య (డ్రైయినేజీ)ను ఏర్పరపబడెను. అందువలన నిపు డంటువ్యాధులు తగ్గిపోయివి.

శిక్షణాసౌకర్యము
ఇచట నర్తము సాలూరు 67 గుక్కలు (యించెన) మాత్రమే కురియును గాన ప్రదేశము పొడిగా (డ్రై) ఉల్లాసకరముగాను నుండును. మంచి వైద్యశాలను దొరతనము వ్యాకర్పించిరి. 80 మంది రోగులనుపంపిండు కేర్పాటు కలదు.

పుణ్యస్థలములు
గౌహాతీకి సమీపమగుగా కామాక్షీ పర్వతమున్నది. దానిపైని కాళికాలయమును భువనేశ్వరి ఆలయమునుకలవు. ఎల్లప్పుడును చాలమంది యాత్రికులు వచ్చుచుండురు. కొం

క్రింద తూర్పుభాగమున వరలు అనునది బ్రహ్మపుత్రలోకరియమందును. అచటసరవలపడెను ఎగుమతులను దిగుమతులనుచేయును. దానిని ప్రాస్మీ బజారు ఘాటు అందురు. అటమండి-కొద్ది దూరములో సుత్రేశ్వరఘాటు ఉన్నది. అచట బహు పురాతనమగు శుక్రేశ్వరాలయమున్నది. ఈ ఘాటునొద్దగూడ పడవిలు నిలుచును. అచట స్నానము చేయుచేపు కలదు. అచట నార్మబ్రాహ్మపురుషులద్వార మున్నది. ఆచేరువను నదిలోఉర్వ పర్వతమున్నది దానిపైని పడవలకు గురుతుగా పొడుగుతెల్లనికీస్తంభమున్నది. ఆకొండకు కొంతదూరముననదికిమధ్యగామరి యొక పెద్దరాయి యున్నది. దానిపై నికర్మ వాళమును పేరుగల కొబ్బరితోట యున్నది.

కచేరీలు
నదీతీరముననే తూర్పుగాపోయినచో ఐరోపియనుల యింట్లను వానిప్రక్కను శ్రుభుత్వకార్యాలయములను కనబడును. ముఖ్యములగు భవనములన్నియు నచటనేయుండినవి. విమ్యాఆఫీసు డిప్టీ కమిషనరుకోర్టుమునసలకోర్టు కాటక్ గారేజి సర్వొయెల్సు టవునుహాలు మున్నగు భవనములన్నియు నచటనే యున్నవి.

ఉమానందేశ్వరము
అచటనే నదిలో మధ్యభాగమున ఉమానందము లేక నెరుకదీచి అనబడు కొండయున్నది. అదిఆకుపసరుగా అందముగానుండును. అదిలో ఉమానందేశ్వరమునబడు బహుప్రాచీన పవిత్రదేవాలయమున్నది. ప్రతివత్సరమును శివరాత్రినాడచట గొప్పఉత్సవము జరుగును. ఇంకను తూర్పునకు పోయినచో జహజుఘాటుకలదు. అచట సరవలపడలన్నియు నుండును. అదియేతూర్పుసరిహద్దు. దక్షిణమునఉజనబజారు అనబడుప్రాతరయారు కలదు. అచట నొక గొప్పశివాలయమున్నది.

రైలుస్టేషను
టజను బజారును, ఘానుబజారును, పల్లనుబజారును కతియు చోట పట్టామునకు మధ్యభాగమున రైలుస్టేషనుకలదు. కమిషనరు ఆఫీసుమొదలు రైలుస్టేషనువరకును దిక్కులేకునై అను పెద్దచెరువు వ్యాపించియున్నది. ఇది చాల ప్రాచీనమైనది. ప్రాస్మీబజారు అనునదియే పెద్దబజారు. అది సకలేశ్వరాలయము మొదలు వరలునదివరకును వ్యాపించియున్నది. ధనికులగు భారతీయులు లుండువేట దీనికి వరలుముఖ్ అనిపేరు. ఇది వరలునదికి పశ్చిమున నున్నది.

కాంగ్రెసు శిబిరము
కామాక్షీకొండకు పశ్చిమభాగముననే కాంగ్రెసు శిబిరమేర్పరపబడెను. ఇచట తాత్కాలికముగా నొకరైలుస్టేషను యేర్పరపబడెను. పశ్చిమున నదీతీరమున నాయకులకు నివాసగృహము లేర్పరపబడెను. అచటనే అగ్ర్యక్షమంపిరమును (గ్రేసిడెంటుసాలెను) మహాత్ముని ఆశ్రమమును యితర కుటీరములునుగూడనున్నవి. అచటికి కొన్ని పండు గజములలో పాండు రైలు పై మను కలదు. నదికి ఆవల నున్న అమింగం రైలు స్టేషను నుండి పడవల మీద పండుస్టేషనుకు వచ్చుటకు యేర్పాటు కలదు.

ఉత్తరగౌహాతీ
ఇది మ్యునిసిపలు సరిహద్దులో చేరినదిగాదు. ఇచట చిరకాలమునుండియున్న కుటుంబముల సంకలితవారు నివసించుచున్నారు. ఇచట అశ్వశాంతయను బహుప్రాచీనమున పవిత్రము నునగుచిన్న పర్వతమున్నది. దానిపైని శ్రీకృష్ణదేవాలయమున్నది. దుక్కశిని తీసుకొనివచ్చుచున్న పురుగుప్రములు అలసటచెందగా శ్రీకృష్ణుడవట తనగ్రముల నొకచెట్టునకుగట్టికొంతనేపు విశ్రమించెనని తెలిపెదరు. నదియొడ్డున నొకరాత్రిపైని శ్రీకృష్ణుని పాదాంకము లున్నవి.

వసిష్టాశ్రమము
పట్టణమునకు దక్షిణమున ఏడుమైళ్లదూరమున ఖాసికొండప్రక్కను వసిష్టాశ్రమమున్నది. సంఖ్య, లలిత, కాంత అను మూడుచిన్ననదు లచట సంగమమై వరలుఅనుపేరుతో ప్రవహించి బ్రహ్మపుత్రలో కలియును.

చక్రతర నవగ్రహ పర్వతములు
ఇవి తూర్పుభాగముననున్నవి. చక్రతర పేరవటిదేవాలయముయొక్క ఆకారమువలన కలిగినది. శవగ్రహపర్వతముపైని నవగ్రహదేవాలయ మున్నది. అచటనే వాటరునర్మగూడ నున్నది.

హజోపుణ్యక్షేత్రము
నదికి ఉత్తరభాగమునందీపుర్వలో మున్నది. అచట హయగ్రీవమూర్తి ఆలయమును మాధవస్వామి ఆలయమును కలవుగాన వైష్ణవులు చాలమంది పెద్దలుండురు. ఆసమీపమున నే మహావృద్ధి యులకు పుణ్యస్థలమగు పూమక్కా ఉన్నది. అతే వియాలో మక్కాకు పెద్దలువలన వచ్చుపుణ్యమలో నాల్గవంతు యాత్రావక్కాకు వెల్లటవలన కలుగని మహావృద్ధియులు తెలిపెదరు.

పిల్లల గు

ఇంటి చాల కొండవలెను. ఇది చాల సుందరమైన పర్వతస్థానము (హిల్స్) గా పేరొందినది. 64 మైళ్ల దూరముననున్నది. గౌహాతి నుండి పిల్లలగురుకు మంచురోడ్డు కలదు. రోడ్డుకు యిరువక్కలను కొండలు, చెట్లు, పొదలు మున్నగు నవి చాల దర్శనీయమై యుండును. మంచి నూర్యకాంతియును జూచునిచ్చు గాలియును తగులుచుండును గావున గౌహాతి నుండి పిల్లలగురుకు ప్రమాణము చేయుట మిగుల నానందకరముగా నుండును.

చారాపంజీ

ఇది పిల్లలగురుకు దక్షిణమున 60 మైళ్లదూరముననున్న ఇదొక వృక్షము లక్ష్యధికముగా నుండును. ప్రపంచములో మరెచ్చటను నుండనిది. వింత హెచ్చుగా వృక్షము కురియునట్లును మరేదియును లేదని చెప్పెదరు.

మణిపురము

ఇది ఆసాముకు తూర్పుగానున్న యొక హిందుస్థానము. ఇతర అర్జునునికిని చిత్రాంగవసుకు కలిగిన బ్రతువాహనుడీ రాజ్యమును పరిపాలించెనని చెప్పెదరు.

విదర్భ

ఆసాము పశ్చిమోత్తరదిగ్భాగమున సాదియా యను పట్టణము కలదు. అది విదర్భ రాజ్యమునకు ముఖ్యనగరము. దక్కన్ లోని దేవి తల్లియగు భీష్మకమహారాజునకు రాజ్యము చేసెనని తెలిపెదరు.

పరశురామ కుండము

హిమాలయ పర్వతమునకు దున్న పరశురామ కుండమే బ్రహ్మపుత్రానికి జన్మస్థానము. జనవరి 31 లేదా ఫిబ్రవరి 1 నులలో యాత్రకులచేత కేరటకు బ్రతిష్ఠ ఉద్యోగము సాకర్యముల నొసరించెదరు.

హిండిబాసురుడు

హిండిబాసురుని పట్టుకను దిమాపురము మహారాజ్య ముఖ్యమున శిఖిలముగా నున్నది.

బాణాసురుడు

బాణాసురుని రాజ్యమును సునీతిపుర మిపుడు లేజపుర వల్లి కిలువనకు వచ్చును.

జిల్లా ప్రాచీన విగ్రహానికి నిలయుచులగు స్థలములు ఆసాము రాష్ట్రమునందెవరముగా నున్నవి. (నవ్వీయవిలేజిరి)

ఎఫ్. ఎస్. హార్ది కర్కగారు

ఎఫ్. ఎస్. హార్ది కర్క గారు కొండరు వాలంటిరులలో 50 మంది దొంగల ప్రతినిధులలోను 20వ లేదీన కలకత్తా జైలు గాజులి చేరిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వైస్రాయిగారు

బారకుపూరు చేరుట కలకత్తా, డిసెంబరు 19:— వైస్రాయిగారు స్వీడను యువరాజునిపట్టు నిన్న సాయంకాలము రాయలు కలకత్తా బర్మింగ్టనుకు అల్పహారముల విందారగించిరి. మధ్యాహ్నము గ్రెగ్గర్ పండుకలు జూచిరి. ప్రథమ గ్రెగ్గరునుకు బహుమతిని వైస్రాయిగారు స్వయముగ నొసరిరి. ఇర్వినుప్రభృతి కలకత్తా మెడికలుకాలేజీ నెంటు మేరీహాము ఆస్పత్రి జూచిరి. వైస్రాయిగారి కుమారుడు గౌ. చార్లసువుడుగారు నేడు కలకత్తా వచ్చిరి.

16 వ లేదీన వైస్రాయిగారు మోతేబ్రూసునందు ఎ మింగ్లెంటు బసలను జూచిరి. పిమ్మట డంపం విమానాశయమును జూచిరి. ఇర్వినుప్రభృతి బొత్తుకాలేజీ జూచెను. వైస్రాయిగారు సతి దంపతులు స్వీడను యువరాజు 19వ లేదీన బారకుపూరు బోయెదరు. యువరాజు దంపతులు ఆనాడే దార్జిలింగు బోయెదరు. రై. ఆ. ఎడ్లవింటర్ నుగారు సతి కలకత్తాకు 27 వ లేదీన వచ్చి జనవరి 1 వ లేదీనకు నుండును. కాళీలో ఏర్పాటులు ఆ. హా. బా. డిసెంబరు 18:— వైస్రాయిగారు బుధవారం జనవరి 5 వ లేదీన కాళీరానున్నారు. కావున ఆనాడు పైలవుడినముగ ప్రకటించిరి. గవర్నరు 30 వీరియము మారి నుగారు 23వ లేదీన లక్నో విడిచి గోండాజిల్లాలో సంచారము చేసి జనవరి 31 వ లేదీన తిరిగి వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

పూనా, డిసెంబరు 19:— రా. బ. లల్లుభాయి బామోజరరామగారు ఓరిజియన్ కాలనీకు అధ్యక్షి. కాలనీకు సభ్యులును విశిష్ట జిల్లా గవర్నరు గౌ. మేజిస్ట్రేటుపండుగిరించెను.

బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

వసంతాదేవి అనిలభరణ రాయగార్లు అధ్యక్షు. కార్యదర్శులుగా నుండుటకు నిరాకరించుట సాస్థులుగారు కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడుట

వసంతాదేవిగారి దగ్గరకు పోవుటకై రాయబారవర్ష మేగ్గడుట కలకత్తా, డిసెం. 19:— బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు కీ|| శ్రీ|| సి.ఆర్. దాసుగారి సతీమణియగు వసంతాదేవియ అనిలభరణరాయగారును అధ్యక్షు. కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనబడి కొన్ని కారణములచేత ఆపదపులయందుండుటకు నిరాకరించిరి.

తిరిగివచ్చి కలను జరుపుటకై బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీసభ నేటియందుమున ఉపాధ్యక్షులగు నిర్మలచంద్రచంద్రగారిఅధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఆసభయందు దాసు సతీమణిని తిరిగి విచారింపవలసినదని కోరుటకై కొందరు రాయబారుల సేర్పరుపవలెనని తీర్మానింప బడెను. జె. యం. సేకాగ ప్రగారితోపాడ ఆరాయబార వ్యవస్థనందు 20 మంది కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులుందురు. సెక్రటరీ యెన్నికైన గొప్ప వర్ష జరిగి చివరకు అధిక సంఖ్యాకులచే బి.యస్. సాస్థులుగా నెన్నుకొన బడిరి. కిరీకశంకరు రాయగారి కేరమాడ కేర్గొన బడెనుగాని వారు చివరకు నిరాకరించిరి.

సాస్థులుగారు బెంగాలు కాసనసభకు అధ్యక్షిగా నిలవబడి కాంగ్రెసు అధ్యక్షిచే నోడింపబడిరి. కిమనుపూరు సభలో కిరు అధ్యక్షత వహించుట నిరాకరించి కాంగ్రెసువారితో పోరాడిరి. కాంగ్రెసు పీఠి నామినేటు చేయకపోవుటవలన కాంగ్రెసు అధ్యక్షి ప్రత్యక్షిగా నిలచిరి. (ఆ. ప్రె.)

(ఫ్రీ ప్రెస్ వార్త) కలకత్తా, డిసెం. 19:— నేటి యందుమున జరిగిన బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీసభలో కొన్ని నెలల క్రిందు సభ్యుల సంతకములపై ఏర్పాటుచేయబడిన బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభనండి నెడకోపోయిన బి. యస్. సాస్థులుగారు నిరాకరించిన అనిలభరణ రాయగారి స్థానే కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షునిఎన్నిక జనవరి 16వ లేదీన నిశ్చయబడెను. అధ్యక్షత వహించు విషయమును తిరిగి విచారి అంగీకరింప వలసినదిగా కోరుటకై నేను గుప్తాగారు అధ్యక్షులుగాను కె. యస్. రేగారు కార్యదర్శులుగాను ఒకరాయ రవర్ష మేర్పాటుచేయబడినది.

పంజాబు శాసనసభ మహామ యమంతి యుండునా? లాహారు, డిసెం. 19:— హిందూ, సిక్కు, మహమ్మదీయ సంఘములు మూడిం నుండి ముగ్గురు మంత్రులను నియమించు తలంపును గవర్నరుగ లేదని విశేషముగ తెలిసెను. ప్రస్తుత మంత్రులు సర్దారు గోద్ర శింగు, చంద్రిను మచిరాము గార్లు యింకను ఉద్యోగమునందుండగోరుచున్నారు. మహమ్మదీయమంత్రునికని నియమింపవలెనని రాష్ట్రములోని మహమ్మదీయులందరు గోరుచున్నారు. మహమ్మదీయులు శాసనసభలో యొక్కవ సంఖ్యగ నుండుటచేతను, చంద్రను మచిరాముగారు సర్ ఫాజిలు హుస్సేనుకారితో సఖ్యత సేర్పరుకొనినందునను చాతిన తిరిగి మంత్రుగ నియమించుటకు హిందువు లిగికిరింపరు. సర్ జోగీంద్ర సింగు గారు మరల నియమింప బడుదురనుట నిశ్చయము.

గవర్నరుగారు అతినాదులను సంతృప్తి పరచెదరనుటకు ఆస్కారములేదు. పంజాబులో యితరచోట్లవలె ఏ పక్షమునకు తగిన అధిక సంఖ్యలేదు. గవర్నరుగారు తమకు తోచిన వారిని నియమింపవచ్చును. అయినను మహమ్మదీయుని మూడవ మంత్రుగ నియమింపవలయుటకు యింకను యత్నములు జరుగుచున్నవి. కాన్నిలు పూర్వమునలే లేదు. క్రొత్తగ వచ్చినవారలలో డా|| సర్ మహమ్మదు లుక్ఖలు, సర్ రహీము పక్కు, నవాబు తారిబు మోడిఖాను బక్ష్ లేవనందు, మహావీరాలు మున్నగు వారలుగలరు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

కలకత్తా, డిసెంబరు 17:— మహమ్మదీయ వర్తకులు మహమ్మదీయ వర్తకసంఘము సేర్పాటుచేసి దానికి ఇన్నేలు నేటును అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

అఖిలభారతదళము

యం. సి. సి. తో సమానముగల బొంబాయి, డిసెంబరు 18:— సోషియంకాలములో అఖిలభారతదళములో యం. సి. సి. కారీయాట ముగిసినది చివరకును అఖిలభారతదళమువారి సిటియే తాగున్నది. రెండవ ఇన్నింగులో యం. సి. సి. వారికి 5 వికెట్లు పోవునపుడు వారు అఖిలభారతదళమువారి మొదటి ఇన్నింగు మొత్తమునకు 22 రన్నులు పెనుండిరి. ఇండియనుల 7 వికెట్లు పోవునప్పటికి 278 రన్నులతో ప్రారంభించునపుడు యం. సి. సి. వా 362 రన్నులను దాటుదురో లేదోయని అనుమానముగా నండెను. కల్లులు మిస్త్రి దేవధారులు మిస్త్రివికెటు పోవునప్పటికి 365 అయ్యెను. యం. సి. సి. మొత్తమును దాటుటతోనే గంపులగు ప్రేక్షకుల ఉత్సాహము మిరివీరెను. పూలమాల వేయుటకు ప్రేక్షకులు రంగములోనికి పరుగిడుటవలన ఆట ఆపవలసివచ్చెను. దేవధారు జామెట్టి అత్యుత్సాహముతో ఆడి దేవధారు 148 రన్నులచేసి బౌటయ్యెను. ఆటయందు నిపుణతయు చాకచక్యము కాననయ్యెను. ప్రేక్షకులు దేవధారుగారి కొక బుగారు గడిమూరము వెండి నైలను నిచ్చి బహూకరించిరి. మొదటి ఇన్నింగుపైన 70 రన్నులచేసి 487 రన్నులతో ముగిసెను. యం. సి. సి. 1 1/2 గంటలు ఆడి మూడువికెట్లు బౌటుచేసికొనిరి. పార్సన్ను లియటుగార్లు బాగున నాడిరిగాని 5 వికెట్లు 97 రన్నులతో ముగిసెను. కాలియటు 49 రన్నులు చేయగలిగెను. రామ్ బంతిగిరాటులో 4 వికెట్లు 82 రన్నులలో తీసివేసెను. బొంబాయి జింఖానా కెదురుగ వేలకొలది జనులు గమిగూడి అలసటకు సరకుకొనక ఉత్సాహపూరితములగు జయధ్వజములకేరిరి. ఆటగాండ్రులు ఛాయాపత్రములగొరకు విసిరించిరి.

గిల్లిగాను పత్రికావి లేఖికి బొంబాయివారి క్రికెటు ఆటనుగూర్చి పొగడెను. మిస్త్రిదేవధారుల సహకార విజృంభణముగూర్చి పొగడెను. హిల్లెట్టుగార్లు తప్ప తక్కిన అందరును సుఖులుగానున్నారునెను. కలకత్తా చేరునప్పటికి అందరును ఆడుటకు తగుదురని చెప్పిరి. హిల్లుగారుమార్త్రము 15 లోజాలవరకు ఆడవారు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు:— అఖిలభారత లిబరల్ ఫేడరేషనుకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు ఈనెల 23 లేదీన మద్రాసులో బయలుదేరి అకోలా వెళ్లెదరు.

కవింధ్రు డిల్లుచేరుట కలకత్తా, డిసెంబరు 20:— డారింగ్లెదనాదు టాగురు గారు నేడుయము మహారాష్ట్రనులోదిగిరి. కలకత్తామేయకు నేనుగు ప్రగారు సహజనినాయకుగారు మున్నగువారు స్వాగత మొసగిరి.

స్టేట్సుమను పత్రికవై కేసు సుభాషు చంద్రబోసుగారికి ప్రతికూలముగ తిర్పు కలకత్తా, డిసెంబరు 20:— నేడుయము మహారాష్ట్రలో న్యాయ బతులందుగారు సుభాషుచంద్రబోసుగారు స్టేట్సుమను పత్రికవై తెచ్చిన పరువుపట్టువు దావాను కొట్టివేసి ఖర్చులిచ్చు కొమ్మని తీర్చుచెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బీహారురాష్ట్రమంత్రులు

ప్రాతవారేనియమింపబడుట పాట్నా, డిసెం. 20:— ఖా. బ. బశర్ సయ్యదు మహమదు సకురుద్దీనుగారు, బాబుగజేతన త్రింకగార్లు యారాష్ట్రము మంత్రులుగ తిరిగినియమింపబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

దేవాంగమహాజన సమావేశము డి 12. 12. 1926 సం. రు లేదీరాత్రి 9.30ంటలకు రాజమండ్రి లక్ష్మీవారపు పేటలోనున్న శ్రీరామలింగ చౌడేశ్వరి ఆలయములలో పురపాలక సంఘ సభ్యులైన కర్తా అచ్చయ్యగారి. యాధిపత్యముక్రింద సుమారు 200 మంది సమావేశమై యాదిగవ తీర్మానమును ఆమోదింతి ప్రమాణము చేసిరి.

నేత వస్త్రములను స్త్రీ పురుషులు తప్పక ధరించవలెననియు, మిల్లు బట్టలను వాడకూడవనియు పుత్తూరు బహద్రాజుగారిచే ఉపపాదింపబడి చింతా సోమలింగంగారిచే బలపరపబడిన క్రింద బసవలింగంగారిచే ఆమోదింపబడెను. సభలోనివారందరు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించిరి.

కారుపర్తి తాతాచార్యులు.

పలమనేరు తాలూకా జాతీయ మహాసభ

బై రెడ్డివలె

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

డిసెంబరు 12:—శ్రీమత్ డాక్టర్ బొరసావయ్యంగార్, యం. యల్. ఎ. వారు ఆధ్వర్యంలో పాఠశాల ప్రారంభించుటకు పూర్వము సభాసభికి మందము లాచరించి, తనకు దేహము నిన్నటిరోజున అస్వస్థుడగు నుండినపుడు నేటిసభకు రాజాలసేమో యని తెలుచుచుంటిని. దైవానుగ్రహమువలనను మహాత్ముగారి కృపవలనను నేటి ఈసభకు హాజరు కాగలిగితిని చెప్పి ఆధ్వర్యంలో పాఠశాలను ప్రారంభించిరి.

మహాజనులారా, ఈమహాసభలో అనేకులను నాకు నేరుగా తెలుసును. నేను తాలూకాలోని ప్రాంతీయమైనపుడు అనేకపర్యాయములు ఈ ప్రాంతీయములలో సంచరించి యుంటున్నాను. నాకే సామర్థ్యములతో మీకందరికిని తాలూకాలోని ప్రాంతీయమైనపుడు రోడ్లు నగరాలు వేయించితిని. మీయొక్క కష్టములను కొంతవరకు గుర్తించి యున్నాను. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ప్రచారము ఈ జిల్లాలో జరుపకపోయినది వాస్తవమే. నాతో కూడ చేరిన కొందరికప్పు నిలిచి కలకు పూర్వము ప్రచారము సరియైనది అంతో బాగుండెడిది. ప్రచారముచేయక పోవుట నాయకులకప్పేకాని మీలో ఎట్టిలోటులను లేవు. కాంగ్రెసు సూచించుచుండు విషయముల గురించి గవర్నమెంటు వారు కొంచెముకూడ గమనించక యుంటున్నారు. మనదేశములోని చేతిపనులు వృత్తులు జాతిగా చెడిపోయినవి. పూర్వము మనదేశముల పాశ్చాత్యదేశములకు వెళ్లి వస్త్రములు అమ్మించుచుండిరి. అప్పుట్లో "డెక్కానుసీక్స్" అను ప్రఖ్యాతిచెందిన వస్త్రముల తయారుచేయు చుండెడివారు. అట్టి వస్త్రములను ఇండొనేషియాలో అమ్మించుచుండెడివారు. ఈ గవర్నమెంటు వారు మనయొక్క చేతిపనులు వృత్తులను అణచివేసిరి. దిగుమతిపన్ను విధించిరి. ఇప్పుడు మనదేశమునుండి తిరిగి కొట్టరూపాయలు వస్త్రములకు ఇచ్చుచున్నాము. మనము రాటముల నెలకొల్పి నూలువడికి వస్త్రములు నేయించుకొనినగాని మనదేశము వృద్ధికి రాజాలదు. ఇప్పుడు ప్రతివస్తువును పాశ్చాత్యదేశములనుండి తెప్పించుకొను చున్నాము. సదరు వస్తువులను తీసుకొని మనదేశ ప్రాంతీయమైన వారిదేశమునకు పంపుచున్నాము. సదరు వస్తువులను తెప్పించుకొనుట న్యాయమా? మీరేమోచించుడు.

భూములను మీరు తీర్చుకొనినయెడల తీర్చులు అధిక తీర్చులు నెటితో మెంటురేలు అని మోచించుచున్నారు. పశువులకు మేతభూములు చాలకయుంటున్నవి. రిజర్వుడు పార్కు అను పేరున కైతులను చాల తొందరపెట్టుచున్నారు. మీరు పడుచుండు కష్టములను గవర్నమెంటువారేమైన కనిపెట్టి నివర్తిచేయక బోయినారాకదా? మనకష్టములను గురించి నివారించుటకు మహాత్ము గాంధీగారు తాజ్కియరంగములో ప్రవేశించిరి. సహాయ నిరాకర తీర్మానము బోధించిరి. మహాత్ము గాంధీగారు మొట్టమొదట దక్షిణ ఆఫ్రికాలో అచ్చటికి వలసపోయియుండిన మనదేశముల కష్టములనుచూచి అచ్చట నాయకత్వము వహించి చాలవరకు వారల కష్టముల నివారించిరి. మహాత్ము గాంధీగారు అసహాయోద్యమము ప్రారంభించినపుడు కాసనసభలను తమట్టి నివ్వక అనేకులు బహిష్కరించిరి. మితవాదులు జస్టిస్ పార్టీవారు ఏకాదై ఓట్లతో తీసుకొని కాసన సభలో ప్రవేశించి మనదేశాభివృద్ధికి చాలవరకు అడ్డుపడిరి. ఇప్పటి ద్వంద్వ ప్రభుత్వమువలన మనకేమాత్రమును మేలుకలుగలేదు. మంత్రుల నేర్పాటుచేసినందువలన వారలు తీరుములు తీసుకొని గవర్నమెంటువారిని అనుసరించుచునే యుండిరి. ప్రజలకు మేలుకలుగ చేయుటకు అధికారముకూడలేదు. మనము ఈ అరుసంవత్సరముల జస్టిస్ పరిపాలన చూచితిమి. మహాత్ముగాంధీగారిని వారు కపటసన్యాసి అని చెప్పసాగిరి. మహాత్ము గాంధీగారు కల్లుసారాయి దుకాణముల మూయించుటకు యత్నించిరి. ఇది తప్ప! గవర్నమెంటు వారు ప్రజలపనులను ఎట్లు లాగుకొనవచ్చునాయని తలచుచున్నారు. మనలో కొందరికి ఉద్యోగము లిచ్చుటతోడనే మనము ఆందోళన సంతోషించుటలేదు. కొందరికి ఉద్యోగము లిచ్చుటతోడనే మనకేమాత్రము లాభములేదు. ఎన్నికలకేరె బెట్టి గవర్నమెంటువారు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలను పెంపొందించు తేసిరి. మనము వికమత్యము కలిగి స్వరాజ్యము సంపాదించుకొని పిమ్మట మనము ఉద్యోగములకొరకు జగడము చేసుకొనవచ్చునేగాని మనకు స్వరాజ్యము లేక మనకష్టములు తొలగకపూర్వము కులకక్షలు సంఘకక్షలు పెట్టుకొనుట ఏమాత్రం బాగులేదు. ఈ ద్వంద్వపరిపాలనమును నాశనము చేయవలెను. కాంగ్రెసున అందరుచేరి గవర్నమెంటును ఎది

రించవలెను. రాటములు అభివృద్ధిచేసి ఎల్లప్పుడును ఖడ్గరనే ధరించుచుండవలెను. కాంగ్రెసుసంఘముల కలకొల్పవలెను. మీరందరును దేశసేవ చేయుచుండవలెనని చెప్పి కోరిరి. "మహాత్ము గాంధీకి జే అని" కేకలు.

సుమారు 60 సంవత్సరము తీర్థం రాఘవేంద్రరావుగారు ఆధ్వర్యము. మనకు అనేకవిషయముల తెలిపినారు. అన్నిటిని కొనసాగించుటకు శక్తిలేకపోయినను రాటముల నెలకొల్పవలెను. ఖడ్గరనే కట్టవలెను. కల్లుసారాయి మానవలెనని కోరిరి. ఇంగ్లీషువిద్యను మానివేసి హిందీ నేర్చుకొనవలెనని కోరిరి.

తీర్మానములు

పాఠశాల ఇబ్బందులవలన కలుగుచుండు కష్టములను రోడ్లులేని కష్టములగుంచి ఈ సభాధ్యక్షులు గమనించి శ్రద్ధతీసుకొని పనిచేయువలసినదిగా తీర్మానించిరి.

రాటము ప్రతివాడును వడకవలసినదనియు పాతకాలలో లోను నెలకొల్పవలసినదనియు హిందీభాషను పాతకాలలో విద్యార్థులకు నేర్పించవలయునని తీర్మానించిరి.

జాతీయపతాకతీర్మానము

భారతదేశమునకు రింగుల వస్త్రములతో జాతీయ పతాకము అవత్యమనియు ప్రతిగవర్నమెంటు భవనములలో విశేషరీతిగా ఎగురుచుండులాగు కట్టించి ఏర్పాటుచేయవలసినదని ఢిల్లీ సామ్రాజ్యకాసనసభలో తీర్మానము లేవలసినదిగా ఆధ్వర్యులగు శ్రీమత్ బొరసావయ్యంగార్ వారిని ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు అని శ్రీమత్ యల్. కృష్ణస్వామయ్యంగార్ ఉపపాదించిరి. విశ్వనాథయ్యగారు బలపరచిరి.

శ్రీయంత యల్. సి. సుందరవరదాచార్యులవారు ఈ తీర్మానమును ఎదిరించిరి. ఈ తీర్మానము ఇప్పటి వరకు పనిచేయకలేదనెడివారు. అధ్యక్షులగు శ్రీయంత కౌరసామయ్యంగారు, సభాకార్యక్రమమును ముగింపు చేయుటకు అంత్యోపన్యాసము ప్రారంభించి ఇంగ్లీషుభాషను ఇప్పట్లో వదిలేయుటకు వీలులేదు. హిందీఏర్పాటు చేయడం అవశ్యకమైనదేను. స్వరాజ్యము వస్తే అప్పుడు ఇంగ్లీషు అక్కరలేదు. స్వభావతోనే కార్యములు జరుపుకొనవచ్చును అని చెప్పిరి. రాటములు బెట్టించవలసినదిగాను కల్లుసారాయి త్రాగుడు మాన్పించవలసినదిగాను మహాత్ముగాంధీజీయే శ్రీనివాసయ్యంగారికిజేయి.

సాయంకాలం 5 గంటలకు సభ పూర్తిఅయినది. శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారు మోటారులో కుప్పం వెళ్లిరి. చిత్తూరునుండి వచ్చిన న్యాయవాదులు బస్సులో చిత్తూరు చేరిరి. సుమారు ఆర్థులకాలము శ్రీమత్ సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగార్ జాతీయమహాసభ పూర్తికాగానే "జగద్గురునిరాకను" గురించి ఉపన్యాసించిరి.

* * *

12-12-26 తేది వగలు. 11 గంటలకు చిత్తూరు డివిజన్ పలమనేరు తాలూకా మహాసభవారు కూడిరి. ఈసభకు చిత్తూరునుండి శ్రీయంతులు సి. తొరసామయ్యంగార్, సి. ఆర్. పార్థసారథిఅయ్యంగార్, యల్. సి. సుందరవరదాచార్యులగారు, జి. కృష్ణమాచార్యులు, విశ్వనాథయ్యగారు, జి. శ్రీనివాసాచార్యులగారు, టి. యస్. విజయరాఘవాచార్యులు గారు, చెంగల్ రెడ్డిగారు, పంచనాగంగారు, వెంకట కుబ్బయ్యగారు, సుబ్బరామయ్యగారు, యం. శింగరాచార్యులుగారు, వెంకట సుబ్బయ్యగారు, సి. జి. జయరామయ్యగారు, యల్. కృష్ణసామయ్యంగార్, (అందఱును న్యాయవాదులు) తిరుపతి నుండి మాడభూషి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, ఇంకా కొందఱును సభకు విచ్చేసి సభ సలంకరించిరి. వీరందఱును చిత్తూరునుండి వై నాయకులందఱును పెన్వల్ మోటారుబస్సు మోటారు కారులతో వచ్చిరి. వీరు గ్రామసరిహద్దుకు చేరగానే ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు మ-రా-శ్రీ దిండుకుర్తి మునిరంగయ్యకెట్టిగారు, తేలుపల్లె సుబ్బరావుగారు, తీర్థ రఘునాథరావుగారు, గ్రంథం రామస్వామి కెట్టిగారు ఇంకా అనేకులు, నాయకులను పుష్పమాలతో గౌరవించి మంగళవాద్యములు, స్వరాజ్య భజన శలతో గ్రామవిఘటగండా సభామండపమునకు పిలుచుకొని వెళ్లిరి. చిత్తూరు ఖాదీస్తార్ వారు ఖడ్గరను తెచ్చియుండిరి. తెచ్చియుండిన సరకులలో చాలాభాగం త్వరలో అమ్మకమై జోయినది. ప్రజలు కోరిన రకములు లేకపోవుటచే అమ్మకం నిలిపిపోయినవి. సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము జాతీయపతాకమును స్థాపించవలయుననియు సదరు పతాకములను మ-రా-శ్రీ సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగార్ వారు యం. యల్. సి. వారు బహిరంగపరచి కలకొల్పి

దరనియు సదరు పతాకమును స్థాపించవలసినదిగా శ్రీమత్ యల్. కృష్ణసామయ్యంగార్ వారు కోరిరి. శ్రీమత్ పార్థసారథిఅయ్యంగార్ వారు తనకు ఈ విషయమై ఇప్పుడే కృష్ణసామయ్యంగార్ చెప్పుచున్నారనియు అందుపై అంగీకరించి తమయెడట నిలువబడి తమకు ముఖ్యోద్దేశములను తెలిపి పిమ్మట పతాకమును స్థాపించెదనని చెప్పిరి. మనదేశములోని దేవాలయములలో బ్రహ్మోత్సవ ప్రారంభసమయమున గృహపటమును పూరేగింపుచేసి పిమ్మట మంత్రోక్త విధులతో నెలకొల్పుట వాడుక అయి వుంటున్నది. అటులనే ఈ మహాసభ ప్రారంభించుటకు పూర్వము ఈ స్వరాజ్యపతాకమును నెలకొల్పుట ఏలాటి నూతనపద్ధతియునుగాదు. ఈ పతాకము చాల ముఖ్యమైనది. న్యాయమైనదేననిరి. దేశాభివృద్ధికిగాను ప్రతియొకరును త్యాగబుద్ధి కలిగియుండవలెను. ఆత్మకుడి కలిగినదుమకొనవలెను. దేవాలయమునకు కర్పూరం పెంకాయలు తీసుకొని వెళ్లి స్వామివారికి హారతి ఇచ్చునపుడు మాత్రం భక్తి కలిగి యుండి దేశమును తలంచి తక్కినకాలములందు వృధపుచ్చుట ఎంతమాత్రం సరికాదు. ప్రతియొక్కరును ఎల్లప్పుడు దేశాభివృద్ధికి సహాయ పడుచుండవలెను. వికమత్యము కలిగి యుండవలసిన చెప్పి దేశీయపతాకమును మంగళవాద్యములు భజనలతో స్థాపించిరి.

శ్రీమత్ కృష్ణస్వామయ్యంగార్ వారు గాంధీగారి తత్వములను చెప్పిరి. మహాత్ముగారి అభిప్రాయములు ఏవనగా వికమత్యము సమాధానము ఒకటి. రెండవదేమనగా ఎర్రని గుడ్డ, హిందువులను గుర్తించుచున్నదనియు, పచ్చనిగుడ్డ మహమ్మదీయులను గుర్తించుచున్నదని తెల్లని వస్త్రము మనదేశములో నుండు అన్నిజాతులవారలను గుర్తించు చున్నదనియు అందఱును వికమత్యముతో నుండుటకుగాను ఈలాటి జాతీయ పతాకమును ఏర్పాటుచేసివారనియు చెప్పిరి. ఆయాదేశములవారు వారివారికి తగినరీతిని ప్రత్యేక ప్రత్యేక పతాకముల నుండుకొని యున్నారు. అటులనే ఇట్టి పతాకమును మహాత్ములవారు మనభారత ఖండమునకు ఏర్పాటుచేసియున్నారుననిరి. సదరు పతాకమును నేటిరోజున సమితితాలూకా మహాసభకు పూర్వము శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారు స్థాపించియున్నారు. మీరెల్లప్పుడును స్మరించుచుండవలసినది. తాలూకా మహాసభ మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకు జరుగునని ప్రచురపరచుటచే సభ ముగిసినది. సభ ముగింపు అగుటకు పూర్వము నాయకులకు ఆందరికిని చంచన తాంబూలాదు లాసంగిరి. ప్రజలు తమ ఉత్సాహమున అప్పుడప్పుడు మహాత్ముగాంధీకి జేయి అలీసోదరులకు జేయి శ్రీనివాసయ్యంగార్ కు జేయి నాయకులకు జేయి అని కేక తిడుచుండిరి.

తాలూకా జాతీయమహాసభ మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకు దైవప్రార్థనలతోను దేశీయ గీతములు పాడుటతోను ప్రారంభమైనది. ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులగు దిండుకుర్తి మునిరంగయ్య కెట్టిగారు తమ ఆహ్వానపత్రిక చదివిరి.

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ముగించి సభాధ్యక్షులు శ్రీమత్ బొరసావయ్యంగారువారిని రోజా పుష్పమాలతోను ఖడ్గర మాలతోను గౌరవించి అధ్యక్షస్థానమును వహింపకోరిరి. శ్రీమత్ అయ్యంగార్ వారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమును ఉపన్యాసరిగి (లిఖిత మాలముగగాక) ఉపన్యసించిరి. ఈ సభకు సుమారు రెండువేల ప్రజలు చేరి యుండిరి. అనేక గ్రామాదులనుండి సభకు హాజరై యుండి సావధానులై వినిరి.

వచ్చివు గోదావరిజిల్లావార్తలు (స్వకీయవిలేఖరి)

స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములు ఈజిల్లాలో గత 10 మాసములనుండి 4 తాలూకాలోర్లు 4 గురేసి మెంబర్లతో నామినేషనులతోనున్నవి. భీమవరంబోర్లో సక్రమముగానున్నది. ఇందువల్ల జిల్లాలోర్లులో ప్రాతినిధ్యము లేనేలేదు. ఈజిల్లా యొక్క పరిస్థితులనుగూర్చియు జిల్లాలోర్లు అధ్యక్షుని చర్యలను గూర్చియు చర్చించుటకు జనవరి రెండవవారములో జిల్లా కాన్ ఫరెన్సు పెట్టుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నవి.

స్థానికసంఘముల మినిస్టరువద్దకు డిప్యూటీమను ఏర్పాటు.

ఈ జిల్లాలోని స్థానికసంఘముల దుస్థితినిగూర్చియు జిల్లాలోర్లుభజననుగూర్చియు మంత్రులకు వెళ్లి తెలుపుటకు ప్రతితాలూకాకు ఒక్కొక్కరు చొ్ల వెళ్లుటకు తగిన ఏర్పాటు జరుగుచున్నవి.

సుమారు, డిసెంబరు 17:—నిన్నరాత్రి హంపమగూరు 07 వ ఏట విగతీపులైరి. (అ. ప్రె.)

కంటిక గువడని కిరణము

వర్తక శాకలకు లాభము

రుగ్వీ, డిశంబరు 16:—మూలపు వస్తువులను దెలుపు ఒక కిరణమును బాక్స్ దెయ్యిగాను కనుగొనినది. ఇది కంటికి మాత్రము కన్పించదు. ఆకిరణమును ఇతరులపై ప్రసరింపజేసినపుడు కిరణమునకు గురియగువారికి ఆ కిరణమున్నట్లులే దెలియదు. తమరహస్యములను కనుగొనుచున్నారని వారికేమియు దెలియదు.

ఈక్రొత్తకిరణము వర్తక శాకలకు లాభకరముగనుండునట్లు. ఇంతవరకు కనిపెట్టిన కిరణములకంటె ఎక్కువగా పొగ మంచుగుండా చోటుబడునట్లు.

అమెరికా

బ్రిటిషువారియవలసిన యుద్ధము

వడ్డీనిచ్చిరి

రుగ్వీ, డిశంబరు 16:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అమెరికాకీయవలసిన యుద్ధమునకు వడ్డీని ఆరు నెలలకు అయిన 929,000 డోలరులను నిన్న ఇచ్చిరి. ఈ మొత్తము వడ్డీని రద్దీంచిన అసలుమొత్తమును దెలుపుచున్నది. ఇంతవరకు 640,830,000 డోలరులను ఇచ్చిరి.

ప్రభుత్వమును మోసబుచ్చు ప్రయత్నము

న్యూయార్క్, డిశంబరు 16:—చదురుగనల కవులనిచ్చుటలో ప్రభుత్వమును మోసబుచ్చుటకు ప్రయత్నించెనన్న పూర్వపు దేశీయమంత్రిని నిర్దోషియని జవలెట్టెరి. ఇంతవరకు వార్డింగు పరిపాలనములో జరిగెను. ఇతనిపేరు డోహనీ.

అయినను ఇప్పటికిని డోహనీ, ఫాలుగార్లను లంచము నికు విచారించుచున్నారు.

లాస్టిపాటు డోమ యభియోగములోనున్న సింక్లెయిగారి శక్తి ప్రభుత్వమును మోసబుచ్చుటకు ప్రయత్నించె నని యుద్ధవిభాగం యభియోగమును దెచ్చిరి.

స్ట్రాకు లిటీ

బగ్గానుకువచ్చుట

బగ్గాదు, డిశంబరు 16:—నేటి మధ్యాహ్నము స్ట్రాకు, ఓటీగారు బగ్గానులో ప్రవేశించిరి. బుధవారమురాత్రి రుత్బా పోట్టులో గడిపిరి.

కెన్యా రక్షక సైనికచట్టము

ప్రజల యసమ్మతి

నైయిరోబీ, డిశంబరు 16:—రక్షక సైనిక చట్టమునకు ప్రజల ఆక్షేపాలు పత్రికలందు బయలుదేరినవి. నిర్బంధ సైనికత్వము నేర్పాటుజేసిరి. నిన్న నైయిరోబీలో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. ఈవిల్లును పూర్తిగ ఆక్షేపించి తీవ్రముగ అసమ్మతిని తెలిబుచ్చిరి. ఇట్లమునచ్చినవారు జేరవచ్చునను సిద్ధాంతముమీద కాసనసభ్యులు ఆ విల్లు నామోదించవచ్చుననిరి.

విడాకుల చట్టము

న్యాయభాము జామోదించుట

రుగ్వీ, డిశంబరు 17:—స్టాన్ మెంటు నామకయుటకు యందు సార్వభౌముడు విడాకుల చట్టమును ఆమోదించెను. ఇది క్షుణ్ణము అనుబంధమును. వాది ప్రతివాదులపేర్లను సాక్షుల పేర్లనుమాత్రమే ప్రకటించెదరు. అర్జీ, కారణములను న్యాయాధికారి యభిప్రాయము జూచి తీర్పును ప్రకటించెదరు. తీర్పుమును ప్రకటించునంత జేసెదరు.

పందెములపై పన్ను

ఆదాయము

రుగ్వీ, డిశంబరు 16:—పందెములపై పన్నునువేసిన మొదటి నెలలోనే 317000 పానుల ఆదాయము వచ్చెనని దెలుపుచున్నారు.

సోవియటులు

విదేశములందు విప్లవములను కలుగజేయుటకై సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తమవిదేశాంగవిధానమునంతను వినియోగించవలెననుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో విప్లవ ప్రచారమును గావించవలెనన్న ప్రాపంచికవిప్లవమును గలుగజేయుట కుత్సాహముతో సోవియటు పనికేయకలెననుచున్నారు.

లిబరలువత్తము

భావి భాగ్యోదయము

రుగ్వీ, డిశంబరు 16:—లిబరలువత్తమువారు లాయిడ్ జార్జిగారు ఇచ్చెదమన్న సొమ్మును తమవత్తమున కుపయోగించుకొనుటకు ఒప్పుకొనిరి.

ఇదివరలో కొన్ని పరతులను బెట్టుటచే లాయిడ్ జార్జిగారి అభిప్రాయమునిశాకరించిరి. ఇప్పుడా పరతులను తొలగించినను 19 గురే ఒప్పుకొనిరి. 14 గురు ప్రతిపూలుగనున్నారు.

ఈ విషయమై లిబరలు వార్తాపత్రికలు భిన్నాభిప్రాయమును దెలుపుచున్నవి. పెప్లమ్మిస్టరు గెజటుమాత్రము లాయిడ్ జార్జిగారి వాగ్దాత్రము ఇంకను పరతులతోనే గూడుకొన్నదనియు, పరిశీలకులేమియు మారలేదనియు నుడువుచున్నది.

పోర్చుగలులో విప్లవము

విప్లవకారులను శిక్షించుటకు నేన లేగను

లిస్బన్, డిశంబరు 16:—పక్షిణి పోర్చుగలులో నైస్యములు తిరుగబడెనట్లు. విప్లవకారులను శిక్షించుటకు ప్రభుత్వము వారు నైస్యములంపిరిని దెలియుచున్నది.

రీచిస్ట్రాగుసభా కల్లోలము

ప్రాతఛాన్సలరు ఖండనము

జెర్లిక్, డిశంబరు 16:—సోమలు డిమోక్రటుల అభిరంధన తీర్మానమును కొంతవరకు తీవ్రముగ చర్చించి రేపటివరకు ఆపుజేసిరి. డాక్టరు ప్రేస్టెక్ గారి విదేశాంగవిధానమును భంగపరచినదియు జర్మనీ న్యాయముగ మర్యాదగ సంధిపరతులను చెల్లించదలచెననియు డాక్టరు పీడ్మన్ గారు 'రీచివారు' ఉద్యోగల అక్రమపుచ్చలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇతనిని సభలో 'రైటు' పక్షమువారు ద్రోహియని కేసులపెట్టి అడపనిగ గోలజేసిరి.

ఈ ప్రకారము ప్రాతఛాన్సలరు అన్న వెంటనే జాతీయవాదులు తమనుండి వెడలిపోయిరి. రహస్యముగ ఆయుధములను సంపాదించువని అభిప్రాయము నీయవలెనని పీడ్మన్ గారు గోరిరి. దాని నాపుజేసెద మను సభయము గోరిరి. జర్మనీకి సోవియటులనుండి మందుగుండుసామగ్రిని కొనగూడదనిరి. పీడ్మన్ గారు రషియానుండి జర్మనీకి సొమ్మును, మందుగుండుసామగ్రిని దెప్పించి, జాతీయసంఘములనుండి సైనికులను జేర్చుచున్నారనియు ఇంతయు అక్రమమనియు దెలియజేసిరి.

పీడ్మన్ గారు జెప్పినసంగతులన్నియు ప్రాతఛాన్సలరు అని సరిఅయినవిగావనియు డాక్టరు మార్క్స్ గారు దెలియజేసిరి.

స్ట్రాంగులో బ్యాంక్ డిస్కంపుంటురేటును తగ్గించిరి.

సింగపూరుకు వచ్చేసేవలలో గొప్ప వైమానిక నాకాదళమును బంపెదరట. గొప్ప వైమానికుడు కూడ వచ్చునట్లు.

డోమినియను కార్యాలయము

లండన్, డిశంబరు 16:—బ్రాడ్ కాస్టింగు కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగ కొద్దిరోజులలో క్లారండ్జ్ ప్రభువు పోతుండుటచే లోపతప్రభుని డోమినియను కార్యాలయపు గ్లమెంటు సహాయమంత్రిగా నియమించబడుదురు.

బొగ్గు పరిస్థితులు

రుగ్వీ, డిశంబరు 17:—డిశంబరు 4 వ తారమునకు బ్రిటిషు బొగ్గుగనులలో 3125100 టన్నుల బొగ్గు తయారైనదట్లు. 730100 మంది పనిచేయుచున్నారు.

ష్యాంగ్ గేమంచూరియారై త్వేను నటుకుట

ష్యాంగ్, డిశం 16:—ష్యాంగ్ గేమ 15000 దక్షిణభాగములు కియాంగ్ గేమండి ఆక్రమించుకొనిరిని ఋజువైనది. క్యాంటనునేనలు ష్యాంగ్ గేమంచూరియారై తయారయిన నటికి వేసిరి. కియాంగ్ గేమవర్షురు రక్షకస్థానము నేర్పాటుజేసికొనిరి.

యాంగ్ గేమనేనాని ఇచాంగ్ లోనున్న మాడు అమెరికను నాకలనుండి తనసేనలను వరకొంచెను. చీనా విదేశాంగ కార్యాలయమువారు ఇకమీదట ప్రత్యక్షముగ విదేశప్రభుత్వములతో ఉత్తరప్రభుత్వాలను జరిపెదరట.

డిశం 17:—నాలవయ్యకాక చీనాకంపుట కుత్తరువు జేయబడినది. అయ్యది ఇప్పుడు మంచుగుండు సామగ్రిని తీసికొనుచున్నది. నేటిమధ్యాహ్నము వదిలి యలుదేరవత్తును. గరడోకు క్రాయిజరుగూడ దానివెంట బోవచ్చును.

నర్ హెర్బార్టు శ్యామ్మ్యుల్

రాజకీయజీవితమును మరలప్రారంభించుట

రుగ్వీ, డిశం 17:—నర్ హెర్బార్టు శ్యామ్మ్యుల్ గారు మరల రాజకీయములందు ప్రవేశించెదరట. లిబరలుప్రభుత్వమున అనేక యు ద్యోగములను స్వీకరించి న ఇతడు విక్రాంతిగ నెను. అప్పటినుండియు ఇతడు బొగ్గుకమిషను అధ్యక్షుడుగనుండెను.

త్వరలోనే లిబరలుపక్షముతరఫైన ఇతడు పార్లమెంటు సానమునకు పోవచ్చేయవట్లు.

రోమునాపు చక్రవర్తి నగలు

అమూల్యములు

హాస్కో, డిశంబరు 13:—రోమునాపు చక్రవర్తిగారి యమూల్యమైన నగలును సోవియటు ప్రభుత్వమువారు విక్రయించుచున్నారు. 5000000 కొనుట మదింపునవేసిరి. రైట్లు, విల్లొరియాచక్రవర్తి చక్రపటము మున్నగునవి ఎన్నియోగలవట్లు. పచ్చ తెన్నియోగలవట్లు.

రైను ప్రదేశము

మిత్రమండలి సేనలు

త్వరలో తీసివేయుటకున్న కష్టములు

రుగ్వీ, డిశంబరు 16:—ఒడంబడికలో 429 నూత్రమునందు జెప్పబడినదానికంటె ముందుగనే రైనునుండి మిత్రమండలి సేనలను మరలించుటలో ప్రభుత్వమువారు 431 వ నూత్రము ననుసరించుచున్నారనిరి. చాంబర్లెనుగారు కామన్సుసభలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇదియుంగాక ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఇతర ప్రభుత్వములతో ఆలోచించుచున్నారనిరి.

ఒడంబడికలో జెప్పినదానికంటె ముందుగనే సేనలను మరలించవలెనన్న ఆక్రమ ప్రభుత్వమువారు జర్మనులలో ఆలోచించిచేసికొనవలసినవిషయము. జర్మను ప్రభుత్వమువారివిషయమై తమ సహాయమును జేసెదరు. ఆయాప్రభుత్వ ప్రతినిధు లీవిషయమును చర్చించిరి. కాని కొంతకాలము పట్టుననిరి.

హిందీ తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష	0-6-0
మొదటి వాచకము	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ	1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 20-12-26

(20-12-26)

ఇరుపదగజముల (సీన్, ధరలు)

కాకికావల్లులు—22 X 22 మంగిసమార్కు (2) రు 8-11-0. సరాసరి రకము రు 8-0-0.

కాకికావల్లులు—22 X 22 వేరు రకములు (2) రు 8-0-0 8-4-0. సరాసరి రకము రు 7-4-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (సీన్) రు 12-18-0; గ్లాస్ 9000 (సీన్) రు 12-3-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రు 8-7; ఇ. సి. 78 రు 8-10-0, 881888. రు 13-4-0; 8978 రు 7-10-0 1702 రు 10-12, 2903 రు 7-11. ఆఫ్. 784 రు 8-2-0. Z. 78 రు 10-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) —ట్రాక్—రు 4-12-0 చలువ (కొంగ) రు 7-2-0; చలువ (ఎనిటిక్స్) కాళి రు 7-5-0 సవరణ రు 7-11-0

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నక్షత్రము 10-2-0

60 నెంబరు సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) అడక తేర 17-0-0 నెమలి రు 16-6; గడ్డిబండి రు 9-2-0, ఎద్దుగడియారము రు 9-0-0; వేటకాడు రు 8-6-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — ధూగోళము— నీలంచేప రు 17-6-0.

లోహములు

ఇనుము:— బెడ్జియన్ చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకుధర రు 29-0, రు 22.

ఇత్తడిరేకు:— జర్మన్ (డిట్ మాన్) రు 287. రాగిరేకు రు 257;

టిక్ రేకు:— (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేసె ఒకటికి 9" రు 22-0.

కలాయి నెంబరేకు :— 24" కేజీ 6" 7" 18-0-0 8" 9" 10" రు 18-0-0

సిమెంట్ వీపాకు వెల:—

నార్మల్ పుమాల్కు రు 15-8, నెమలి రు 11-8-0. "జిం" చక్రేర (రేడి) రు 37-0-0.

జనవరి రు 37-0-0 ఫిబ్రవరి రు 37-4-0 మార్చి రు 37-8-0.

వేరు సెనగపప్పులు

మార్సే ధరలు:— "మిక్స్" రు 44, 45.

సాదాపాను రు

వేరు సెనగనూనె

"గామగ" రు 107. "పెన్" రు 105.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 105

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టెక్కి

ఎద్దుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రతులు) రు 0 14 9 రు 0 15 9

" (7 1/2, 8) రు 0 13 9 రు 0 14 8

" (తేలిక) రు 1 1 2 రు 1 2 6

" బెంగళూరు (8 1/2 మొదలు 9 1/4) రు 0 15 10 రు 1 0 6

" (తేలిక నరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 6

" (విజయనగరం 7 1/2 8) 0 14 9 రు 1 0 0

" (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 0 15 0 రు 1 0 8

శేడతోలు రు 0 10 0 రు 0 10 6

శేడవాడతోలు రు 1 1 0 రు 1 1 9

అవుమాడతోలు రు 1 13 6 రు 1 14 6

మేకతోలు రు 2 8 0 రు 2 12 0

గొట్టెతోలు రు 2 10 0 రు 3 2 0

పదును చేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు 100-3 రు 165 0 0 రు 185 0 0

బెజవాడ మేకతోలు " రు 160 0 0 రు 170 8 0

బెంగళూరు గొట్టెతోలు " రు 180 0 0 రు 170 0 0

బెజవాడ గొట్టెతోలు " రు 180 0 0 రు 180 0 0

ఆవారముపట్టు బారున 1-3 రు 26 0 0 రు 38 0 0

కొన్నంపట్టు " రు 20 0 0 రు 23 0 0

కరకాములు " రు 30 0 0 రు 45 0 0

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

తాలూకాబోర్డుల గతి

కలిదిండి గంగరాజుగారు

(ఎక్కు కొవ్వారు తాలూకాబోర్డు మెంబరు)

జిల్లా యొక్క పూర్వపు స్థితి

ఈ జిల్లా కొంతకాలము ప్రస్తుత తూర్పు గోదావరి జిల్లా లోను అటూపియట్ ప్రస్తుత కృష్ణా జిల్లాలోను కలిసియున్నది. కాంగ్రెసువారు ప్రజానుకూలమును బట్టి యాజిల్లాను ప్రస్తుత కృష్ణా జిల్లానుండి 1921 సం॥ లో విడదీసిరి. 1925 జనవరిలో గవర్నరు మెంటువారుకూడ దానిని భూయపరిచిరా అనునట్లు విడదీసి ప్రత్యేక జిల్లాను గావించిరి.

జిల్లాబోర్డు

ప్రత్యేక జిల్లా ఎప్పుడెవరో అప్పుడే యీ జిల్లాకు ప్రత్యేక జిల్లాబోర్డు వుండవలసింది. అట్లు జరుగక ప్రస్తుత కృష్ణా జిల్లా బోర్డులోనే ఇంకను కలసియున్నది. యిందును గూర్చి జిల్లాబోర్డులో బోర్డును విడదీయుతీర్మానములు వస్తుంటే వాటిని రాకుండజేయుటకు ప్రస్తుత ప్రెసిడెంటుగారును మీర్జాపూరు జమిందారుగారు ఎక్కువ కృషిని సలిపియుండిరి. ఇందుకు తార్కాణముగ నొక ఉదాహరణ ఇచ్చెదను. ఈ విభజనతీర్మానమును సభ్యులు పెట్టగా దానిని గూర్చి చర్చించుటకు పెట్టే సభ అవిగడ్డలో పెట్టిరి. అవిగడ్డకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా క సభ సంబంధములేదు. కృష్ణా జిల్లాకు మారుమూల ప్రయాణ సౌకర్యము లేనిచోటనున్నది. అక్కడికి పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నుంచి కొంతమంది సభ్యులు ప్రయాణపడివెళ్లిరి. ఆ వెళ్లినవారిలో విభజనకొరకు సర్వాధికారం తాలూకాబోర్డునుంచి జిల్లా బోర్డునకు ఎన్నుకొనబడిన శ్రీ తామర నారాయణస్వామిగారు గట్టికృషి సలుప వారితో జిల్లాబోర్డు (అధ్యక్షుల అనుచరులలో నొకరు చెప్పినదేమునగా కొత్తగానే జమిందారుగారికి యీ అధ్యక్షతవని వచ్చినదనియు యింకా సరదా తీరలేదనియు చెప్పి క్రియకు విభజనతీర్మానానికి తావు లేకుండజేసిరి. రెండవకారణము జిల్లాబోర్డును విడదీయకుండా నుండడానికి ఆ తీర్మానానికి తావు లేకుండా వుండడానికి నొకయెత్తును వేసిరి. అదేదనగా ముందుగా తాలూకాబోర్డులను విడదీయాలని జరిగిన మార్చితో తాలూకాబోర్డులను విడదీసిరి. నూతన తాలూకాబోర్డులకు మెంబర్లను ప్రభుత్వమువారే నియమించుదురు కావున నూతనముగా విడదీసిన బోర్డులకు 4 గురేసి మెంబర్లను నామినేషనుచేసి వ్యవహారం జరిగించుతున్నారు. యీ నామినేషను బోర్డులకు ప్రాతినిధ్యము గత 10 మాసములనుంచి జిల్లా బోర్డులో లేనేలేదు. అందువల్ల విభజనతీర్మానానికి తానే లేకపోయినది. ప్రెసిడెంటుగారుమును కారకులు ప్రజాయత్త కాళి లని చెప్పకొనేవాటికి యీజిల్లావాసుల దురదృష్టమో యనునటుల జన్మిముంత్రి యగు పానుగల్లురాజుగారరటుయ ఆయన వెలమవారగుటయు ఆయనతో బంధుత్వము సాటి కులము గలిగిన యీ మీర్జాపూరు జమిందారుగారు యీ జిల్లాబోర్డుకు అధ్యక్షతవహించుటయు సంభవించినందున మీర్జాపూరు జమిందారుగారి కార్యక్రమమే చెల్లినటుల వంతులున్నవి. ఎట్టకేలకు కాంగ్రెసువారు ఎన్నికలలో పాల్గొని ప్రజలయొక్క నిజసంక్షేమము లోకమునకు స్పష్టపరచిరి. జరిగినదానికి చింత లేదనుకొని ముందుస్థితి ఆలోచించుకొనెదము.

తాలూకాబోర్డులు

జిల్లా విభజనకు పూర్వమే వున్న తాలూకాబోర్డులు యిప్పుడున్న వున్నవి. అవేవన 1 భీమవరం, 2 నరసాపురం, 3 ఏలూరు, 4 కొవ్వూరు 5 తణుకు. యీ అయిదింటిలో భీమవరం మినహా మిగిలిన 4 తాలూకాబోర్డులు 4 గురేసి నామినేషన్లు మెంబర్లతో గత 10 మాసములనుంచి పరిపాలన జరుగుతోంది. ఆ మెంబర్ల అర్హతలు వర్తించుటకు జన్మిముంత్రి పాలనలో పానుగల్లు మీర్జాపూరు జమిందార్లచే ఏర్పడ్డవారు గావున వేరే సర్వన ఆగత్యములేదని విరమించితిని. కాని పరిపాలనా విశేషములు కొంచెము వ్రాయుదును. 4 గురేసి 8 గురే వస్తే మీటింగు ఆవనవచ్చునట్లు. అముగిరిలో ప్రెసిడెంటుగారికి కాస్టింగు వోటు సహా 2 వోటుగలవట్లు. అందువల్ల ప్రెసిడెంటుగారితో మరే మెంబరు కలసినా వారి హిమసారం పరిపాలన సాగవచ్చును. ఆలాగే సాగుతోంది. యీ పరిపాలనావిశేషములు లేరద యీ జిల్లాలోనున్న స్థానికవారపత్రికవల్లను ఆంధ్రపత్రికవల్లను చాలమందికి తెలిసియే యుండవచ్చునని మరల వ్రాయలేదు.

తాలూకాబోర్డులలో కావలసిన నూతనమార్పులు రెవిన్యూజిల్లా విభజనప్రకారము 7 తాలూకాలుగలవు. 7 తాలూకాలకు 7 తాలూకాబోర్డులు యిప్పుడు వుంది. కాని కామవరపుకోట తాలూకా కొంచెము బీదతాలూకాఅందురు. అందువల్ల ఏలూరు కామవరపుకోటగాని లేక రెవిన్యూ డివిజనుల కలయికప్రకారము నిడదవోలు కామవరపుకోట గాని కలపి ఒకబోర్డుచేయుట ప్రశస్తము. మిగిలిన 5 తాలూకాలకు 5 తాలూకాబోర్డులు వుండవలెను.

అవేవన 1 భీమవరం, 2 నరసాపురం, 3 తణుకు, 4 తాడేపల్లిగూడెం, 5 ఏలూరు, 6 నిడదవోలు. ప్రెసిడెంట్ విభజించుటలో 1 భీమవరం, 2 నరసాపురం, 3 తణుకు 4 ఏలూరు, 5 ప్రస్తుతం కొవ్వూరు అని పిలువబడుతున్నదే నిడదవోలు అగును గావున దానికిన్ని ప్రత్యేకబోర్డులు ఏ నామినేషనుతోనో ఉన్నవి గావున యీ 5 బోర్డులకు ఎలకను అధికారమిప్పుడు బహువ్యాయము. యిక నూతనంగా చేయబోయే తాడేపల్లిగూడెం బోర్డు మాత్రము నామినేషను చేయుట వ్యాయముకాని దీనినికూడా ఎన్నికకు ఒకవిధంగా యిచ్చిన బాగుండునని నా అభిప్రాయము. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారిద్వారా సర్కిల్స్ ఫారము చేయించి ఓటర్లరీస్టు తయారుచేయించి ఎన్నికలకు యిచ్చిన యియ్యవచ్చును. యిదే జనాంగీకార మని నా నిశ్చిత అభిప్రాయము.

యీ డిశంబరులోనే పైన వివరించిన 5 తాలూకా బోర్డులకు ఎన్నికల అధికారముకొరకు సర్కిల్స్ ఏర్పాటు వగైరాలు చేయమనియు ఆ ఏర్పాటుచేయుటలో ప్రస్తుతం 4 గురేసి నామినేషను మెంబర్లకు తోడు పెంపకొరకగా యీ పని అగువరకు యీజిల్లాలో దేశసేవకు కంకణము గట్టుకొని గత 5, 6 వత్సరములనుంచి ప్రజాసేవకై పాటుబడువారిలో నుంచి 5 తాలూకాలకు 5 గురేసి చొ॥ నియమించి ఎన్నికలకు సర్కిల్స్ను ఏర్పాటుచేయుట మంచిదని ప్రస్తుత లోకబోర్డుల మంత్రిగారికి నా సలహాగా నివృత్తమైనది. తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డుకు కేసీ నామినేషనులను దేశ సేవాత్మయులనుచే చేయుట ప్రశస్తము. అవికూడ యీజిల్లాలోని తగు ప్రముఖులతో సంప్రదించి చేయుట మంచిది.

ఇక జిల్లాబోర్డు విభజన విషయంలో జేయవలసిన

మార్పు

ప్రెసిడెంట్ తాలూకాబోర్డులను విభజించి ఏర్పరచిన వెంటనే జిల్లాబోర్డుకు మెంబర్లను ఎన్నుకొనుట తలపించును. ఆ మెంబర్లతో కలసి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొందురు. అందువల్ల జిల్లాబోర్డుకు ఎన్నిక అధ్యక్షుడు ఏర్పడును. నామినేషను అధ్యక్షుడు 5 ఏండ్లకే మహామూలమును ఇంకను యిప్పటి మంత్రివర్గము చేయకుండ నుండుగాక!

శ్రీ కృష్ణా శ్రమము

రామదాసునాటకము

శ్రీ కృష్ణాశ్రమమునకు రు 2000/- లు అప్పజాయి చిక్కులలో వుండగా దయాధర్మిహృదయులు బళ్లారి వాస్తవ్యులగు హైకోర్టునకిలు శ్రీమంత్రి. రాఘవాచార్యులవారు యేలూరులో మాసహారము యీనెల 10 వ తేది రామదాసు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనమునకు 1450 రూ॥ యల టిక్కెట్లు అమ్ముడుపోయినవి. సలసులేదుగాని యింక 8, 4, వందలరూపాయలు రావలసినదే. భిక్షుపోను మాకు దా॥ పు 1200 రూ॥ పాయల అప్పులుతీరినవి. ఈ నాటకము యేలూరులో వేయుటకు మ. రా. శ్రీ. మోతే నారాయణరావు జమిందారుగారు కారకులు. వారుమాకు యెంతభిక్షుత్వరీతిమటకు వీలగునో అంతవరకు తగ్గించిరి. వారి సామాజికులు మాకు హృదయ పూర్వకముగా తోడ్పడి వారి స్వంతపనివలెనే మానుకొని అనేకవిధముల తోడ్పడిరి.

ఈ నాటకము ప్రదర్శించుటకు మాకు తోడ్పడిన శ్రీ మంత్రి రాఘవాచార్యులవారు, శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమిందారు. యం. ఎల్. సి. గారు, నెల్లూరు వాస్తవ్యులు ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు, గుంటూరు వాస్తవ్యులు జగ్గర్ల పూడి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు, నారాయణరావుగారు సామాజికులు, సినిమాహాటును కొద్దిఅదైదు నిచ్చిన దాని యజమానులు, అనేకవిధముల మాకు తోడ్పడిన ము॥ రా॥ శ్రీ. గుత్తా వెంకయ్యగారికిని యింకా యితరస్త్రీ హితులను అనేక వందనము లర్పించుచున్నాను.

రాఘవాచార్యులవారు తాము శ్రమపడి నాటకములో రామదాసుపాత్రను ధరించి యింతపైకము ఒక్కమారుగా మాకు సమకూడుటకు కారకులగుటయేగాక తాము స్వయముగా నూరురూపాయలను మా ఆశ్రమమున కిచ్చెదమని సెలవిచ్చి మా కెంతయు సంతోషమునకలిగించిరి.

శ్రీ కృష్ణాశ్రమములో యిప్పుడు 60 మంది నిన్నుబాతి బాలరకు ఉచితముగా భోజనముపెట్టి చదువుచేప్పించుచున్నాము. ఇతరవిద్యార్థులు 30 మంది గలరు. 7 గురు ఉపాధ్యాయులుగలరు. నెలకు దాదాపు రు 600/-లు ఖర్చు అవుచున్నది. ఇతర నాటకసామాజికులును, దేశయులును మాకు సహాయపడగలదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

నల్లవాటి హనుమంతరావు,

కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రాజోపు విశ్వవిద్యాలయము

1927 సం॥ పు విశ్వవిద్యాలయపు పరీక్షలను జరుపు భారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు వహించినందున ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్ల మిగుల సంతృప్తి. ఇదివరలో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును బి. యె. ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలనుం దొకభాగమే పరీక్షనిచ్చి విజయమందినవారు. రెండవ భాగమునకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు కట్టవచ్చునని తెలిసికొని చాలసంతోషించిరి. ఈవిషయమే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారికి వ్రాయగా, వారు యాక్రిందివిధమున జవాబుసంగిరి:-

“మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయముందు జరుపబడు బి.యె. ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలలో యేభాగమునకైనను అర్హులగు ఆంధ్రవిద్యార్థులు యిదివరలో కాని, ప్రస్తుతముకాని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన కాలేజీలలో చదివియుండినయెడల అదేవిధముగ పూర్తిపరీక్షకుగాని భాగమునకుగాని, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పరీక్షలకు హాజరు అగుటకు హక్కుగలిగియుండును.”

“ఒకవిద్యార్థి పరీక్షలో ఒకభాగము చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయముందు జయమొంది రెండవభాగము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో జయమొందిన యెడల ఆవిద్యార్థి పరీక్షాంశయు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందే జయమందినట్లు పరిగణింపబడును.”

ఇది వారిజవాబు. కాని యిది అకడెమిక్ కాన్సిలు వారిచే ఆమోదించబడినగాని అమలులోనికి రాదని వారు వ్రాసియుండిరి. ఈజవాబు 28-10-1926 వ తేదీన యొసంగబడి యుండెను.

కాని అనుకొనినవిధమున యేమియుజరిగియుండలేదు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు యీ 15-12-1926 తేదీలో పున విద్యార్థులు తమపరీక్షకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను. ఈలోపున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు అకడెమిక్ కాన్సిలునమా వేళమయినట్లు కన్పడదు. ప్రైవయములను ఆమోదించినట్లు లేదు. పరీక్షలో ఒకభాగము చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయముందు జయమొందిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల విషయమై యేమిచేయవలసినదియు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు సంప్రదించి యిరువురకు అంగీకారమున పడనిరూపించియుండలేదు. అందువలన అట్టి ఆంధ్రవిద్యార్థులు చాల శుద్ధిగాకను లోనై యుండిరి. 15-12-1926 న తాతీసులోన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు దరఖాస్తు పంపుటలో తేక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు అకడెమిక్ కాన్సిలు యేమిచేయుదురో అని వేచియుండుటలో ఇదియే వారిని సందిగావనకులొనచేసిన విషయము. అకడెమిక్ కాన్సిలువారి ఆమోదమునకై వేచియుండు రసుకొందము. చివరకువారల్లుపెచ్చిల్లు తీర్మానము నామోదించనియెడల యీరాజోపు మార్చి ట్రిబ్ మాసములో జరుగు పరీక్షలకు బోవుటకు పీలుండదు. సెప్టెంబరు మాసమువరకు వేచియుండవలసివచ్చును. ఏలన దరఖాస్తు తేదీ 15-12-1926లో ముగిసియుండెనుగాదా. ఈతేదీవరకు అకడెమిక్ కాన్సిలు తీర్మానమునకై తడవద్దవ్వతో వేచియుండి చివరకు హతాశులై మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు దరఖాస్తు కట్టిన పలువురువిద్యార్థుల నేనెఱుంగుదును. గత్యంతరము లేమిచే వారల్లుచేయవలసివచ్చెను. దీనివలన వారు యెట్టియక్కట్లకు లోనై దరో గమనియెదు. ఆంధ్రదేశములో నెక్కడను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి పరీక్షాస్థానము లేకపోవుటవలన యెట్టివిద్యార్థులెల్లరు మద్రాసునకు పోయి తీరవలయును. దీనివలన అమితమున ఖర్చును, దూరదేశ ప్రయాణమును సంభవించును. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనవలన ఆంధ్రులకు అనేకలాభములు చేపూరునని ఉవ్విళ్ళూరిన మాబోటివారలను ఆశాభంగమాయెను.

ఇట్టివిద్యార్థులవిషయమే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వారు ఇదమిద్దమున యింకను యేమియు లేల్పియుండలేదు గాన మామూలురీతిని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము వారిని ఆంధ్రదేశములో పరీక్షాస్థానములు పెట్టుకొనుటకు అనుజ్ఞాసంగి యుండవలసినది. అట్టిఅనుజ్ఞ యీ 1927 సం॥పు ఏప్రిల్ పరీక్షలను మాత్ర మొసంగిన జాలును. ఇట్టియనుజ్ఞ నొసంగక పోవుటలో ప్రస్తుతము అట్టి ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్లరు పరీక్షాదినమునకు ఒకవారమురోజులు ముందుగ మద్రాసుబోయి అచ్చట ఒకపక్షము ఉండవలసిన అగత్యము కనుబడుచున్నది. అనగా ఏకైకవిద్యార్థి కనీసము రు 50 లకు తక్కువ ఖర్చుచు. ఆంధ్రదేశములో పరీక్షాస్థానముండినచో యీఖర్చునకు పురతండ నుండును.

విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు వెంటనే రెండుముఖ్యముగతాప్యము లొనర్చవలెను. అకడెమిక్ కాన్సిలువారిని వెంటనే సమావేశపరచి ప్రైవయహరించిన చిట్టతీర్మానమును అంగీకరిం

పజేసి, పరీక్షలో ఒకభాగమునకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు పంపిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల దరఖాస్తులన్నియు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు చుక్కొనబడు యొకటి. దీనివలన మౌనశత్రుత్వము దానివలన కలుగు నన్యాయము తొలగిపోవును. ఇది చాల శ్రేష్ఠమైనపని. ఇది యజాలనియెడల ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రవిద్యార్థుల కృతజ్ఞతకు పాల్పడజాలదు. ఒకచేత చేయజాలక పోవుట యే సంభవించిన యెడల రాజోపు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు ఆంధ్రదేశములో పరీక్షాస్థానములు పెట్టుకొనుటకు నేమియు సభ్యం తరపెట్టగూడదు. ఇది రెండవది. మదరాసు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములు రెండును ఒకే గవర్న మెంటుక్రింద నున్నవి. రెండింటిని నడుపుచున్న ఉపాధ్యక్షులు ఇరువురును సమర్థులగు ఆంధ్రులే. అందుచే సైన్ కేర్వొనబడిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల తరపున సర్ ఆర్. వెంటటర్త్తననాయకుగారిని, శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని నేను వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించు నదియేమన, “ఈవిషయమై మీయిరువురును సంప్రదించుకొని, విద్యార్థులను ఆపదల బారినుండి రక్షింపుడు” అని.

ఈ సందర్భమున విశ్వవిద్యాలయము తరపున కాసన సభకు ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిన శ్రీయత ఎస్. సత్యమూర్తి గారినికూడ యీ విషయమై కృషి సల్పవలసినదని నేను కోరుచున్నాను.

ఏలూరు, } కాండ్రేగుల రామచంద్రరావు.
16-12-1926.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడీ, హస్తలక్షణము, అంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రకావ్యము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, చిట్టచేక తమాషాలు, విశోదవిద్యలు మనస్సుని మాయమచేయుట, మాదిచెట్టును పుట్టించుట, తేనెముతో సమాధిగుళులు, శరీరము లేని తలచేత మట్లాడింపుట, గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములున్నవి దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ 4.

చదువూర్ గణితము: (టెక్స్టుబుక్ కమిటీ వారిచే ఆమోదించబడినది.) ఇందులో విచిత్ర విశోద మనోగణితములు, సమస్యలు, చిక్కప్రశ్నలు, యాక్టి తమాషా లెక్కలు, గణితోపాధ్యాయుగలవు. ప్లాగము మనోబలము ఇచ్చు రసవంత లెక్కలున్నవి. ప్రతివానినొక్క సందేహవలన పుస్తకము వెల రూ. 1 పి. పి. చార్జి ఆ 5. (6 కి గు 5. 12 కి రూ. 9 పాష్టేకి యిహం). 2118 పి. ఆర్. జనార్దనరామయ్య, బంగ్లం. (గుంటూరుజిల్లా.

ఆంధ్ర శ్రీమదాంధ్రాయణము

ఇది వ్యాఖ్యలన్నిటియందున్నవిషయముచేర్చి తెలిసింపఁబడినది. విశ్లోకమున కేపద్యమో తెలియుటకు శ్లోకసంఖ్య గూడ చేర్చబడినది. విశేషార్థము లుండుతావున క్రింద సర్గము వ్రాయఁబడినది. భారతముంతగ్రంథము. గొప్ప దీపిక గలదు.

మూడు వాల్యములు	రు 12-0-0
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము	5-0-0
శ్రీఆంధ్రలలితో పాఖ్యానము	1-8 0
హాలాస్యమాహాత్మ్య మనబడు	0-12-0
మధురాపుర మాహాత్మ్యము	
విచిత్ర హమకాపట్టాభిషేక నాటకము	0-12-0
పాండావాజ్ఞాతవాసము	0 12.0
26	జనమంచి కేపాదిశర్మ, కడప.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-23)

హిందూ జీవభీమాకంపెని మిటెక్; స్థాపితము 1908. అన్నివిధము లైనటువంటి జీవభీమాపాలనీయను ఇది మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194 (1) తక్కువ ప్రీమియము; (2) తక్కువ ఖర్చు; (3) ఆటోమేటిక్ రిఫండ్ ఫీచర్; (4) భారతదేశమున కులు; (5) నయ్యగల ప్యాపాకము; (6) తనవలన పొందుతూ రక్షణకు సౌముఖ్యము తెచ్చించెదరు. వివరమును నీచిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలను. K. PADMANABHAPAI, B. A., Secretary Madras Branch Post Box No. 337 Mount Road Madra

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926 సం॥ శివంబర 20-వ తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు.		
నియోలు బా 1-కి రు 80 0 0	మొనలు 98 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 42 గలవి రు	18 0 0	14 0 0
నెల్లూరివి ,, డిబ్బో ,,	16 0 0	17 0 0
డిబ్బి ,, డిబ్బో ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0
నువ్వులు ,,	22 0 0	25 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు.		
కందులు బస్తా1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, డిబ్బో ,,	14 0 0	15 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో ,,	13 8 0	14 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో ,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు ,, ర 165	9 0 0	9 12 0
3. నూనెపన్నుపులు.		
నువ్వులనూనె బా 1-కి	153 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరునెనగపప్పుబా1-కి,,	45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	40 0 0	42 0 0
వేరునెనగనూనెగానగబా1-కి రు 107 మినుకొనూనె	105 0 0	
ఆముదము బా1-కి ,,	105 0 0	106 0 0
4. చిల్లరపన్నుపులు.		
చాయపసుపు బా 1-కి	65 0 0	66 0 0
కురపసుపు ,,		25 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	132 8 0	140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,		50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0
చితపండు బా 1-కి	81 8 0	5 6 00
5. ఇనుము.		
పట్టారకం బా 1-కి	83 0 0	84 0 0
చదగం ,,	81 0 0	88 0 0
రవుండు ,,	81 0 0	86 0 0
6. నూలు.		
పుళ్లూరు యేనుగ నెం 80 పెట్టె 1-కి	5 0 0	
నూళయేనుగ నెం 20	6 9 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	6 15 0	
నెం 24 ,, లాకి ,,	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం ,,	9 6 0	
నెం 80 శామ్మరు ,,	7 8 0	
నెం 40 ,,	9 14 0	
నెం 44 ,,	5 1 0	
నెం 14½ పాండిచేరి	6 6 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్	5 0 8	
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్	6 6 0	
నెం 10½ కోయంబత్తూరు	5 3 0	
నెం 12½ ,,	5 9 0	
నెం 14½ ,,	6 8 0	
నెం 12½ చూళ	5 4 0	
నెం 16½ ,,	5 0 0	
7. దూది.		
బోండావెట్టు బారున 1-కి	రు 300 0 0	
పల్నాడుదూది ,,	145 0 0	
8. లోహములు.		
వెండి 100 తులంకు	60 0 0	61 0 0
బంగారు, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		13 9 6
ఇత్తికి బా 1-కి	238 0 0	245 0 0
రాగి డిబ్బో	258 0 0	260 0 0

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

8851 మేనాము, నిక్కాక,నిస్సర్తున కుక్కనమ్మలు, అలియా శ్రము మొహివాటిని హరించి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, గలిగించుట వర్తనసాదము. 20 రు. చిట్టి రు 1-4-0 పి. పి. 0-8-0 పి + పి అంకు కో, ఆముక్త్యదసమాసం, తెలిదేపి. (నెల్లూ

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

స్వాతంత్ర్య లక్షణము

“మేప్పిసీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్ల గ్రంథమునకు అనువాదము.
దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.
తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము. వెల ప్రతి 1-కి రు 1-0-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
6, 7, తంబుశెట్టి వీధి మదరాసు.

చదువుడు!

యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియా నూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది అత్యుత్తమ వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వారి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగును పెచ్చింపును. శుభ్రముండు గలుగుటకును పొరవ్రోలును, బట్టలను మాన్పును. రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగింపును.

దీనియందు మహాహారమైన నువాపన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచనను గలిగింపును. వేనకు వలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్తమ గుణమును గుఱించి చాల గొప్పగా పొగడియున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రము చదువుడు.

దివాక చందు భండారి, అమృతేశ్వరు పంజాబునండి వ్రాసినది:—

“మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి.పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మునుపకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0- ప్రత్యేకము.

8 ” ” 2-10-0 ” ” ”

హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రాచీనమునందును, గ్రామ మనందును నుండు వాగరిక మె యందు ప్రతిమితామునందు తప్పక దొరకును. కొందరు విరక్తులు తెలియనివరకక పు బరకము నిచ్చి “ఇది పరకము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారశ్రమములకు మీరు బోలడకుడు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేయి వాడగూడ దని నిరపరకుకొనుడు.

అత్తల లన్నిటికి రాజవంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాడినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొన్ని చుక్కలను వేసిన క్రొత్తగా గోసిన శుభ్రములవలె మీ చుట్టుపక్కలకు వాని వాసన వ్యాపింపును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు. తరువాత మీ శుభ్రమును దీనినే వాడుదురు.

1/2 డౌన్ బుడ్లి 1-కి ధర రు 2-0-0; వి.పి. ఖర్చు అదా 0-5-0 ప్రత్యేకము. | కాంపిట్ బుడ్లి 1-కి
1/2 ” ” ” 1-4-0; ” ” 0-5-0 ” | ధర అ.0-2-0

పోల్ వజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జమ్మా మశీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126

2034 నిజాయేజంట్లు:—భవానీ అండు కో వారు, నల్లగొండ దక్కన్

మనవిబందే

మాన ఫోలా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలకులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముభిక్తము!
కీరములో ఉష్ణాభిక్తముచే కలిగిడి ప్రత్యేకాకాశముగలదిగా
కీరములను దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులించుట, అగ్నిహృదయము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్యములు, కీరము, నేర్పు, ఆకులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను
సోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు వచ్చును.
ఈమాత్రలు సేవావారసొప్పలను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక పీచుధులు చేరినవి. అనుభవముగల కొంద
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరుణామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు సెడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణా జిల్లా.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు

ఆరోగ్యమును, విశ్వమును, ధనము పిటిసే మానవుడె
ప్పుడు కాంక్షించును. పిటిసి సంపాదించుటకు మరేమియు
కష్టపడనవలయులేదు అయితే 150 ఫుట్లు గల

కామ శాస్త్రమును

చదివినచాలాను. ఒకకార్డు వ్రాసిన మీకు యినాముగా
తపోఖర్చు లేక పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహపార్శ్వసి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంచి:— మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

1926 - 1927 సం॥రమునందు
చెన్న పురి పందెములు

గిండ్లి

వింటరు మీటింగు (చిదినములు)
మూ డబ్బదినము, శుక్ర వారము

24-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

గంటలలో నీరైనవీర్యమును గట్టిపరచి సంసార నుఖిమిచ్చును. మూత్రముల
ను, పుష్పములను నష్టముగనున్న నిర్వి సంతాన మొనగును. వెల 8-0,
రత్తికంజన్. వీర్య ప్రభవకు దాంత్య సాఖ్యమునకు 8-0
తెలుసు పోగొట్టుకొనిన పుంస్త్వము తిరిగియిచ్చినపుంసత్వము
యందు 8-0-0. ఆరోగ్యస్థైర్యమును ముఖ్యముగల పరచి 2-0-0
అమృతకర్మాకరము యీ బండరువీధి, మమద్రాసు.